2021.

Godišnje izvješće o zajedničkim poduzećima EU-a za financijsku godinu 2021.

HR

EUROPSKI REVIZORSKI SUD
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel.: +352 4398-1
Upiti: eca.europa.eu/hr/Pages/ContactForm.aspx
Internetske stranice: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

Više informacija o Europskoj uniji dostupno je na internetu (http://europa.eu).

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2022

PDF ISBN 978-92-847-8598-8 doi:10.2865/450959 QJ-07-22-667-HR-N

Sadržaj

Poglavlje 1. Zajednička poduzeća EU-a i revizija koju je proveo Sud 4

Uvod 5

Zajednička poduzeća EU-a 7

Revizija koju je proveo Sud 17

Poglavlje 2. Pregled rezultata revizije 21

Uvod 22

Rezultat godišnje revizije za 2021. pozitivna su revizorska mišljenja za sva zajednička poduzeća 23

Opažanja Suda odnose se na nekoliko područja u kojima su moguća poboljšanja 26

Zajednička poduzeća u većini slučajeva poduzimaju mjere u pogledu opažanja iz prijašnjih godina 33

Zajednička poduzeća suočena su s izazovima u pogledu ljudskih resursa 35

Druge publikacije Suda u kojima ima riječi o zajedničkim poduzećima 49

Poglavlje 3. Izjave o jamstvu za zajednička poduzeća EU-a 53

3.1. Informacije na kojima se temelje izjave o jamstvu 54

Zajednička poduzeća koja provode okvirne programe EU-a 58

3.2. Zajedničko poduzeće za istraživanje u području upravljanja zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR 3) 59

3.3. Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo (CA) 68

3.4. Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativno zdravlje (IHI) 77

3.5. Zajedničko poduzeće za čisti vodik (Clean H2) 87

3.6. Zajedničko poduzeće za ključne digitalne tehnologije (KDT) 98

3.7. Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo (CBE) 109

3.8. Zajedničko poduzeće za europsku željeznicu (EU-Rail) 118

3.9. Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi (EuroHPC) 126

Zajedničko poduzeće koje djeluje u okviru EURATOM-a 138

3.10. Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije (F4E) 139

Pokrate i skraćeni nazivi 152

EUROPSKI
REVIZORSKI
SUD

Poglavlje 1.

Zajednička poduzeća EU-a i revizija koju je proveo Sud

Uvod

1.1. Europski revizorski sud (Sud) vanjski je revizor financija EU-a[1]. U toj ulozi Sud djeluje kao neovisni zaštitnik financijskih interesa građana EU-a i pritom doprinosi unaprjeđenju financijskog upravljanja EU-om. Dodatne informacije o radu Suda dostupne su u njegovim publikacijama, kao što su godišnja izvješća o radu, godišnja izvješća o izvršenju proračuna EU-a, tematska izvješća, pregledi i mišljenja o novim ili izmijenjenim zakonskim aktima EU-a i drugim odlukama koje imaju učinak na financijsko upravljanje.

1.2. Ovlasti Suda uključuju ispitivanje godišnje računovodstvene dokumentacije i povezanih transakcija zajedničkih poduzeća EU-a (poznatih pod zajedničkim nazivom „zajednička poduzeća"), koja su tijela javno-privatnog partnerstva uspostavljena u skladu s člankom 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) te, u slučaju Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije (zajedničko poduzeće F4E), člancima od 45. do 51. Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju (Ugovor o Euratomu).

1.3. U ovom su izvješću prikazani rezultati revizije zajedničkih poduzeća koju je Sud proveo za financijsku godinu 2021. Izvješće čine sljedeći dijelovi:

- poglavlje 1., koje sadržava opis zajedničkih poduzeća, uključujući promjene nakon 2021., i naravi revizije koju je proveo Sud;
- poglavlje 2., u kojem se iznose ukupni rezultati revizije i analiza problema u pogledu ljudskih resursa u zajedničkim poduzećima;
- poglavlje 3., koje sadržava izjavu o jamstvu za svako od devet zajedničkih poduzeća, s mišljenjima Suda o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije poduzeća te zakonitosti i pravilnosti povezanih prihoda i plaćanja, kao i pitanjima i opažanjima kojima se ta mišljenja ne dovode u pitanje.

1.4. Cjelokupno gledajući, revizijom koju je Sud proveo nad zajedničkim poduzećima za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2021. potvrđeni su pozitivni rezultati koji su objavljivani i prethodnih godina. U okviru izjave o jamstvu, koja se daje za svako zajedničko poduzeće, Sud je izrazio:

- bezuvjetna (pozitivna) revizorska mišljenja o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije devet zajedničkih poduzeća; i

[1] Članci od 285. do 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), SL C 202, 7.6.2016., str. 1.

- bezuvjetna (pozitivna) revizorska mišljenja o zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom za devet zajedničkih poduzeća.

1.5. Unatoč tomu, Sud je u odlomcima o ostalim pitanjima ili odlomcima s posebnim napomenama skrenuo pozornost na važna pitanja za čitatelje i opisao područja u kojima su moguća poboljšanja ne dovodeći revizorska mišljenja u pitanje.

Zajednička poduzeća EU-a

1.6. Zajednička poduzeća partnerstva su između Komisije i relevantnih sektorskih partnera, a u nekim slučajevima u njihov su rad uključene i istraživačke ili međuvladine organizacije te države sudionice. Glavna je zadaća zajedničkih poduzeća poticati prijenos znanstvenih spoznaja u utržive prekretničke inovacije u sklopu strateške vizije koju dijele sa sektorskim i istraživačkim partnerima. Nadalje, zajednička poduzeća trebala bi odgovoriti na europske društvene izazove na koje se u relevantnim sektorima trenutačno ne odgovara u dovoljnoj mjeri.

Zajednička poduzeća koja djeluju u okviru višegodišnjih programa EU-a za istraživanja i inovacije

Razvoj zajedničkih poduzeća koja djeluju u okviru programa EU-a za istraživanja i inovacije

1.7. U okviru programa za istraživanja i inovacije u sklopu višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) zajednička poduzeća imaju vlastitu pravnu osobnost i donose vlastiti istraživački i inovacijski program u svojem strateškom istraživačkom području te ga provode s pomoću poziva na podnošenje prijedloga ili javne nabave.

1.8. Na ***slici 1.1.*** u nastavku prikazan je razvoj zajedničkih poduzeća, počevši od osnivanja prvih šest poduzeća u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanje i tehnološki razvoj (FP7) u sklopu VFO-a za razdoblje 2007. – 2013., zatim programa Obzor 2020. u sklopu VFO-a za razdoblje 2014. – 2020. te programa Obzor Europa i Digitalna Europa u sklopu VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.

Slika 1.1. – Razvoj zajedničkih poduzeća EU-a

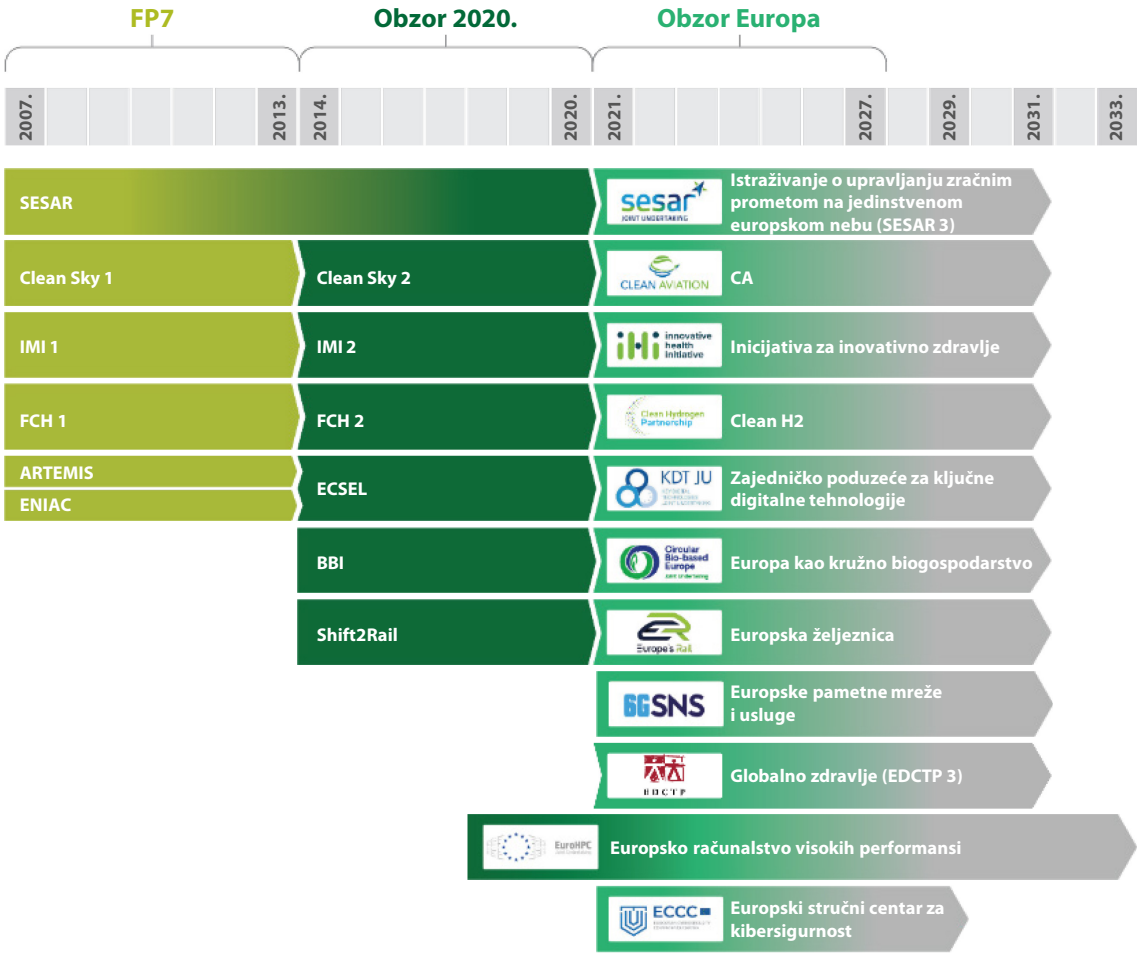

Izvor: Sud, na temelju uredbi Vijeća o osnivanju zajedničkih poduzeća.

1.9. Zajednička poduzeća koja djeluju u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. provode posebne dijelove istraživačkog i inovacijskog programa u područjima prometa, energetike, zdravstva, bioindustrije, elektroničkih komponenti, superračunalstva i mrežnih sustava. Ta su zajednička poduzeća nedavno osnovana na temelju uredbi Vijeća koje su navedene u nastavku.

1.10. Vijeće je u studenome 2021. donijelo jedinstveni temeljni akt, kojim je osnovano devet zajedničkih poduzeća za provedbu mjera u okviru programa Obzor Europa, višegodišnjeg programa za istraživanja i inovacije u okviru novog VFO-a za razdoblje 2021. – 2027., na razdoblje do 31. prosinca 2031.[2] Opći je cilj zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa u većoj se mjeri usmjeriti na ciljeve i sklopiti ambicioznija partnerstva s odgovarajućim industrijskim sektorima nego u okviru prethodnih programa. Sedam zajedničkih poduzeća koja već djeluju u okviru programa Obzor 2020. (SESAR, ECSEL, IMI 2, „Clean Sky 2”, FCH 2, „Shift2Rail” i BBI) i dalje nastavljaju djelovati u okviru programa Obzor Europa kao novi pravni subjekti s novim imenima te izmijenjenim nadležnostima, a osnovana su dva nova

[2] Uredba Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa.

zajednička poduzeća: Zajedničko poduzeće za pametne mreže i usluge (SNS) te Zajedničko poduzeće za globalno zdravlje (GH), kao nasljednik Partnerstva europskih zemalja i zemalja u razvoju u području kliničkih studija.

1.11. Europski stručni centar za kibersigurnost (ECCC) osnovan je u svibnju 2021. zasebnom uredbom[3]. Međutim, nad ta tri nova zajednička poduzeća (SNS, GH i ECCC) revizija će se provesti prvi put tek nakon što ona postanu financijski samostalna, što se očekuje 2023.

1.12. Vijeće je u srpnju 2021. donijelo novu uredbu o osnivanju Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi (EuroHPC)[4] u okviru novog VFO-a za razdoblje 2021. – 2027., čime je razdoblje djelovanja tog zajedničkog poduzeća produženo do 31. prosinca 2033. EuroHPC primit će dodatna sredstva iz programa Digitalna Europa u iznosu od oko 2 milijarde eura te iz Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) u iznosu od 200 milijuna eura za potporu nabavi, uvođenju, nadogradnji i radu infrastruktura za superračunala i kvantna računala.

1.13. Naposljetku, Komisija je u veljači 2022. predložila da se Zajedničko poduzeće za ključne digitalne tehnologije preoblikuje u buduće Zajedničko poduzeće za čipove. To zajedničko poduzeće imat će dodatnu nadležnost za provedbu aktivnosti izgradnje kapaciteta inicijative „Čipovi za Europu" u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. U tom će se kontekstu Zajedničko poduzeće koristiti proračunom iz programa Digitalna Europa za poticanje razvoja inovativnih tehnologija poluvodiča sljedeće generacije i jačanje europskih kapaciteta za proizvodnju čipova[5].

Doprinosi zajedničkim poduzećima koja djeluju u okviru istraživačkih i inovacijskih programa EU-a

1.14. Svi članovi doprinose financiranju aktivnosti zajedničkih poduzeća u području istraživanja i inovacija. S jedne strane, Komisija pruža novčana sredstva iz istraživačkih i inovacijskih programa EU-a kojima sufinancira istraživačke i inovacijske programe zajedničkih poduzeća. S druge strane, sektorski i istraživački privatni članovi pružaju doprinose u naravi provedbom istraživačkih i inovacijskih aktivnosti zajedničkih poduzeća u koje ulažu vlastite

---

[3] Uredba (EU) 2021/887 od 20. svibnja 2021. o osnivanju Europskog stručnog centra za industriju, tehnologiju i istraživanja u području kibersigurnosti i mreže nacionalnih koordinacijskih centara.

[4] Uredba Vijeća (EU) 2021/1173 od 13. srpnja 2021. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1488.

[5] Prijedlog uredbe Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2021/2085 o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa u pogledu Zajedničkog poduzeća za čipove, COM(2022) 47 final, 8.2.2022.

financijske i ljudske resurse, imovinu i tehnologije. U nekim slučajevima države sudionice ili međuvladine organizacije također financijski doprinose aktivnostima zajedničkih poduzeća. EU i privatni članovi zajedničkih poduzeća pružaju novčane doprinose za financiranje administrativnih troškova zajedničkih poduzeća, osim u slučaju EuroHPC-a. Nadalje, pravni subjekti ili države koje žele podupirati ostvarenje ciljeva zajedničkog poduzeća u njegovim posebnim područjima istraživanja mogu se prijaviti za status pridruženog člana ili partnera koji daje doprinos umjesto za status punog člana.

1.15. Na ***slici 1.2.*** prikazani su doprinosi članova zajedničkim poduzećima u okviru prethodnog VFO-a za razdoblje 2014. – 2020. i trenutačnog VFO-a za razdoblje 2021. – 2027., kako je utvrđeno u odgovarajućim uredbama o osnivanju, uključujući o preoblikovanju KDT-a u Zajedničko poduzeće za čipove, kako je predložila Komisija. U okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. EuroHPC i predloženo buduće Zajedničko poduzeće za čipove bilježe najveće povećanje proračuna. EuroHPC i KDT, kao i buduće Zajedničko poduzeće za čipove, primaju financijske doprinose od država sudionica.

Slika 1.2. – Doprinosi članova (uključujući novčana sredstva) zajedničkim poduzećima u okviru istraživačkih i inovacijskih programa EU-a (u milijunima eura)[6]

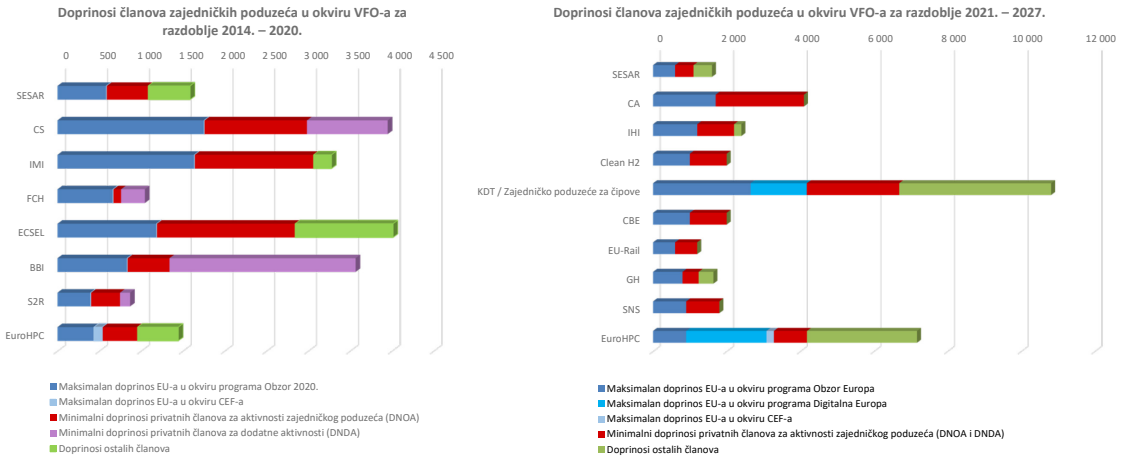

Izvor: Sud.

1.16. U načelu, privatni članovi moraju dati minimalnu razinu doprinosa u naravi u pogledu „doprinosa u naravi za operativne aktivnosti” (DNOA) i, u većini slučajeva, „doprinosa u naravi za dodatne aktivnosti” (DNDA). Više informacija navedeno je u ***okviru 2.1.***

1.17. Kako je prikazano na ***slici 1.3.***, u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. programi Obzor Europa i Digitalna Europa i dalje su glavni izvor financijskih sredstava za zajednička

[6] Na slici 1.2. prikazani su iznosi navedeni u jedinstvenom temeljnom aktu, uključujući Komisijinu predloženu izmjenu o preoblikovanju KDT-a u buduće Zajedničko poduzeće za čipove. Tijekom izrade ovog izvješća ta izmjena još nije bila donesena.

poduzeća, s ukupnim proračunom od 15,1 milijarde eura za sufinanciranje istraživačkih i inovacijskih aktivnosti zajedničkih poduzeća. Za zajednička poduzeća izdvojeno je 11,6 milijardi eura, što čini oko 12 % ukupnog proračuna programa Obzor Europa, koji iznosi 95,5 milijardi eura. S druge strane, EuroHPC i predloženo buduće Zajedničko poduzeće za čipove usto će provoditi velike projekte izgradnje kapaciteta, uvođenja infrastruktura i ulaganja povezane s europskom strategijom jedinstvenog digitalnog tržišta u okviru programa Digitalna Europa[7]. EuroHPC i predloženo buduće Zajedničko poduzeće za čipove za provedbu tih aktivnosti dobit će sredstva EU-a iz programa Digitalna Europa u iznosu od 3,4 milijardi eura, tj. 39 % ukupnih sredstava programa, koja iznose 8,6 milijardi eura.

1.18. Očekuje se da će se u okviru prethodnog VFO-a za razdoblje 2014. – 2020. (Obzor 2020. i Instrument za povezivanje Europe) financijskim sredstvima EU-a za zajednička poduzeća u iznosu od 7,6 milijardi eura potaknuti ulaganja u iznosu od 12,2 milijarde eura (odnosno 161 %) kako bi se u područjima koja su povjerena zajedničkim poduzećima realizirali istraživački i inovacijski projekti u vrijednosti od oko 19,8 milijardi eura, uključujući izravne doprinose država sudionica i međunarodnih organizacija (vidjeti ***tablicu 2.1.***). Očekuje se da će se u okviru novog VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. (Obzor Europa i Digitalna Europa) financijskim sredstvima EU-a za zajednička poduzeća u iznosu od 15,1 milijardu eura potaknuti ulaganja u iznosu od 19,1 milijarde eura (odnosno 126 %) kako bi se u područjima koja su povjerena zajedničkim poduzećima realizirali istraživački i inovacijski projekti u vrijednosti od oko 34,2 milijardi eura, uključujući izravne doprinose država sudionica i međunarodnih organizacija (vidjeti ***sliku 1.3.***). Relativno smanjenje učinka financijske poluge uglavnom se objašnjava povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz EU-a.

[7] Uredba (EU) 2021/694 od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa.

Slika 1.3. – Ukupni doprinosi zajedničkim poduzećima i učinak financijske poluge na doprinose drugih članova[8]

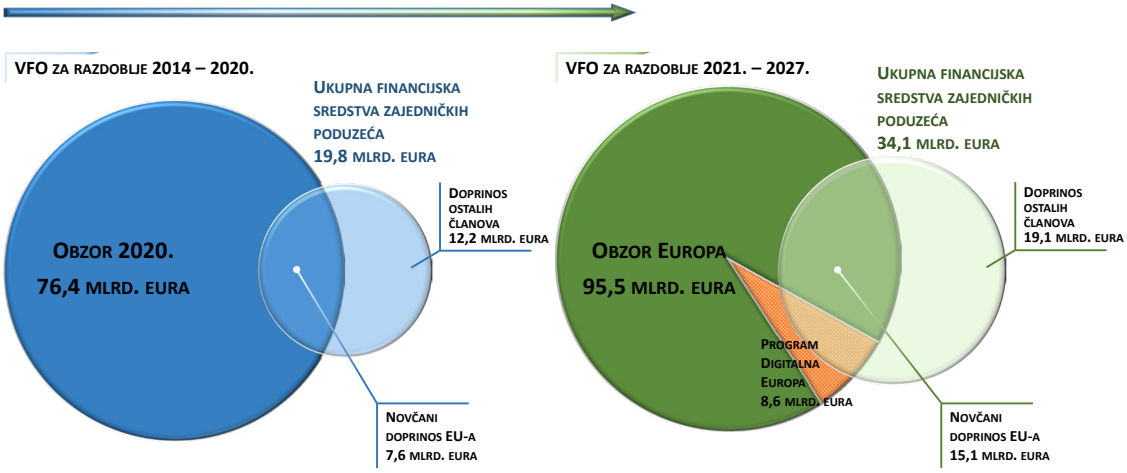

Izvor: Sud.

Modeli upravljanja zajedničkim poduzećima koja djeluju u okviru istraživačkih i inovacijskih programa EU-a

1.19. Kako bi se zajamčila bliska suradnja i koordinacija s njihovim partnerima i dionicima, zajednička poduzeća imaju opsežnu upravljačku strukturu koja se obično sastoji od upravnog odbora, znanstvenog savjetodavnog tijela, skupine predstavnika država i skupina dionika aktivnih u istraživačkim područjima zajedničkog poduzeća.

1.20. Sva zajednička poduzeća imaju istu pravnu strukturu, no svako od njih ima svoje posebnosti koje im omogućuju da se bave inovacijama i istraživanjem u različitim sektorima koji su usmjereni na različita tržišta. Većina zajedničkih poduzeća ustrojena je prema dvostranom modelu, u okviru kojeg su Komisija i privatni članovi iz predmetnih sektora i iz sektora istraživanja zastupljeni u upravnom odboru i doprinose operativnim aktivnostima zajedničkog poduzeća (CA, IHI, Clean H2, CBE, SNS i EU-Rail). Četiri zajednička poduzeća ustrojena su prema trostranom modelu u okviru kojeg su u upravnom odboru zastupljene i države sudionice (KDT i EuroHPC) ili vodeće međuvladine organizacije u njihovu predmetnom sektoru (SESAR i GH) koje doprinose aktivnostima tih poduzeća.

[8] Na slici 1.2. prikazani su iznosi navedeni u jedinstvenom temeljnom aktu, uključujući Komisijinu predloženu izmjenu o preoblikovanju KDT-a u buduće Zajedničko poduzeće za čipove. Tijekom izrade ovog izvješća ta izmjena još nije bila donesena.

Zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije

1.21. Sporazum o međunarodnom termonuklearnom eksperimentalnom reaktoru (ITER) stupio je na snagu 24. listopada 2007. te je tog dana pravno uspostavljena Međunarodna organizacija za energiju fuzije ITER (ITER-IO). Organizacija ITER-IO zadužena je za provedbu projekta ITER i smještena je u Saint-Paul-lès-Duranceu (Francuska) dok se glavna postrojenja za fuziju grade u Cadaracheu (Francuska).

1.22. U projektu ITER sudjeluje sedam globalnih partnera: EU, koji predstavlja Europska zajednica za atomsku energiju (Euratom)[9], Sjedinjene Američke Države, Rusija, Japan, Kina, Južna Koreja i Indija. EU[10] je preuzeo vodeću ulogu s 45,4 %-tnim udjelom troškova izgradnje. Svaki od ostalih članova projekta ITER snosi oko 9,1 % troškova. Raspodjela troškova izmijenit će se u operativnoj fazi ispitivanja fuzije, u kojoj će EU snositi 34 % operativnih troškova[11]. Ukupni izdatci koje je EU predvidio za ispunjavanje svojih obveza iz sporazuma o projektu ITER i provedbu povezanih aktivnosti za razdoblje do 2035. iznose 18,2 milijarde eura (u sadašnjim vrijednostima)[12].

1.23. Članovi ITER-IO-a s pomoću svojih nacionalnih agencija uglavnom doprinose projektu stavljanjem na raspolaganje komponenata, opreme, materijala, zgrada i usluga izravno ITER-IO-u (doprinosima u naravi). S druge strane, pružaju i financijske doprinose proračunu ITER-IO-a (novčani doprinosi). Članovi projekta ITER dijele odgovornost za proizvodnju ključnih komponenata reaktora, a raspodjela zadaća za pružanje doprinosa u naravi temeljila se i na interesima i na tehničkim i industrijskim kapacitetima svakog člana[13].

1.24. Europsko zajedničko poduzeće za projekt ITER i razvoj energije fuzije (F4E) osnovano je kao unutarnja agencija EU-a u travnju 2007. na razdoblje od 35 godina. Jedan od glavnih zadataka F4E-a europski je doprinos projektu ITER. To zajedničko poduzeće ujedno koordinira aktivnosti i vodi potrebne postupke nabave tijekom pripreme izgradnje demonstracijskog fuzijskog reaktora i postrojenja. F4E uglavnom financiraju Euratom (oko 80 %) i država domaćin projekta ITER – Francuska (oko 20 %).

---

[9] Članove Euratoma čine države članice EU-a i (do 2020.) pridružene države Švicarska i Ujedinjena Kraljevina.

[10] Države članice EU-a i (do 2020.) pridružene države Švicarska i Ujedinjena Kraljevina.

[11] Dokumenti o projektu ITER „Value estimates for ITER Phases of Construction, Operation, Deactivation and Decommissioning and Form of Party Contributions” i „Cost Sharing for all Phases of the ITER Project”.

[12] Procjene se temelje na Komisijinoj komunikaciji COM(2017) 319 i povezanom radnom dokumentu službi Komisije SWD(2017) 232, tablica 4.

[13] ITER.org.

1.25. Prema Komisijinoj trenutačnoj procjeni ukupni proračun Euratoma koji je potreban F4E-u za financiranje europskog dijela provedbe projekta ITER i povezanih aktivnosti iznosi oko 15 milijardi eura (u sadašnjim vrijednostima) za razdoblje do 2035. Doprinos države domaćina projekta (Francuske) i država članica Euratoma (uključujući pridružene države Švicarsku i Ujedinjenu Kraljevinu do 2020.) iznosit će dodatne 3,2 milijarde eura[14].

1.26. Ujedinjena Kraljevina povukla se iz EU-a i Euratoma 31. siječnja 2020. Sporazum o trgovini i suradnji između EU-a (Euratoma) i Ujedinjene Kraljevine potpisan je 30. prosinca 2020. Tim se sporazumom utvrđuje da Ujedinjena Kraljevina sudjeluje u programima EU-a navedenima u Protokolu I. i njima doprinosi, uključujući program Euratoma za istraživanje i osposobljavanje te aktivnosti F4E-a u vezi s projektom ITER. Međutim, budući da EU i Ujedinjena Kraljevina nisu mogli sklopiti Protokol, Ujedinjena Kraljevina još uvijek ne sudjeluje u programu Euratoma za istraživanje i osposobljavanje i aktivnostima F4E-a u vezi s projektom ITER. Ujedinjena Kraljevina stoga trenutačno nije članica F4E-a.

Proračun za plaćanja i ljudski resursi zajedničkih poduzeća u financijskoj godini 2021.

1.27. Ukupni proračun za plaćanja svih zajedničkih poduzeća za 2021. iznosio je 1,7 milijardi eura (2020.: 2,3 milijarde eura), od čega je proračun F4E-a za plaćanja iznosio 0,8 milijardi eura (2020.: 0,8 milijardi eura). Smanjenje proračuna za plaćanja 2021. objašnjava se činjenicom da su se zajednička poduzeća 2021. uglavnom koristila neiskorištenim odobrenim sredstvima za plaćanja iz prethodnih godina koja su prenesena u 2021. za dovršetak zadaća u okviru programa Obzor 2020. i da još nisu primila proračun za plaćanja za projekte pretfinanciranja u okviru novog programa VFO-a. U ***tablici 1.1.*** prikazan je pregled posebnih sektora inovacija i istraživanja zajedničkih poduzeća, njihovih proračuna za plaćanja i ljudskih resursa za financijsku godinu 2021.

[14] Procjene se temelje na Komisijinoj komunikaciji COM(2017) 319 i povezanom radnom dokumentu službi Komisije SWD(2017) 232, tablica 4.

Tablica 1.1. – Proračuni za plaćanja i ljudski resursi zajedničkih poduzeća 2021.

Zajedničko poduzeće		Područje istraživanja	Konačni proračun za 2021. (u milijunima eura)	Ukupan broj članova osoblja na kraju 2021. (privremeno i ugovorno osoblje te upućeni nacionalni stručnjaci)	Konačni proračun za 2020. (u milijunima eura)	Ukupan broj članova osoblja na kraju 2020. (privremeno i ugovorno osoblje te upućeni nacionalni stručnjaci)	Istraživački i inovacijski program iz kojeg su izvršena plaćanja tijekom 2021.	Matični GU
SESAR	za istraživanje u području upravljanja zračnim prometom jedinstvenog europskog neba	Upravljanje zračnim prometom	44,6	37	119,5	38	Obzor 2020., CEF (1)	GU MOVE
CA	CA	Zeleni zrakoplovi	89,3	42	356,6	43	Obzor 2020.	GU RTD
IHI	Inicijativa za inovativno zdravlje	Inovativno zdravlje	207,1	50	241,6	53	FP7, Obzor 2020.	GU RTD
Clean H2	Zajedničko poduzeće za čisti vodik	Gorivni članci i vodik	50	27	101,3	29	FP7, Obzor 2020.	GU RTD
KDT	Zajedničko poduzeće za ključne digitalne tehnologije	Elektroničke komponente i sustavi	155,8	29	212,5	29	FP7, Obzor 2020.	GU CNECT
CBE	Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo	Kružno biogospodarstvo	127,2	22	191,2	23	Obzor 2020.	GU RTD
EU-Rail	Zajedničko poduzeće za europsku željeznicu	Europski željeznički promet	42,7	19	75,8	24	Obzor 2020.	GU MOVE
EuroHPC	za europsko računalstvo visokih performansi	Superračunala i obrada velikih količina podataka	207,5	15	181,5	11	Obzor 2020., CEF (1)	GU CNECT
F4E	„Fuzija za energiju" (ITER)	Razvoj i demonstracija energije fuzije	764,6	441	816,4	435	Euratom	GU ENER

(1) U okviru VFO-a za razdoblje 2013. – 2020. EuroHPC primio je 100 milijuna eura iz CEF-a, a SESAR oko 10 milijuna eura.

Izvor: Sud, na temelju podataka zajedničkih poduzeća.

1.28. Na kraju 2021. zajednička poduzeća koja djeluju u okviru programa EU-a za istraživanje i inovacije zapošljavala su 234 člana osoblja (privremeno i ugovorno osoblje) i osam upućenih nacionalnih stručnjaka (2020.: 250 članova osoblja). Zajedničko poduzeće F4E zapošljavalo je 439 članova osoblja (dužnosnici, privremeno i ugovorno osoblje) i dva upućena nacionalna stručnjaka (2020.: 435 članova osoblja).

Proračunski postupci i postupci davanja razrješnice usklađeni su za sva zajednička poduzeća

1.29. Za godišnje proračunske postupke i postupke davanja razrješnice za zajednička poduzeća odgovorni su Europski parlament i Vijeće. Na *slici 1.4.* nalazi se kronološki prikaz postupka davanja razrješnice.

Slika 1.4. – Godišnji postupak davanja razrješnice

Izvor: Sud.

Revizija koju je proveo Sud

Sud daje izjavu o jamstvu za svako zajedničko poduzeće

1.30. U skladu s člankom 287. UFEU-a Sud je obavio reviziju:

(a) godišnje računovodstvene dokumentacije svih devet zajedničkih poduzeća za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2021. te

(b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom.

1.31. Na temelju rezultata provedene revizije Sud Europskom parlamentu i Vijeću za svako zajedničko poduzeće podnosi izjavu o jamstvu u pogledu pouzdanosti računovodstvene dokumentacije zajedničkih poduzeća te zakonitosti i pravilnosti povezanih transakcija. U relevantnim i primjerenim slučajevima Sud dopunjuje izjavu o jamstvu bitnim revizijskim opažanjima (vidjeti ***poglavlje 3.***) kojima se revizorska mišljenja ne dovode u pitanje.

1.32. U skladu s člankom 70. stavkom 6. i člankom 71. Financijske uredbe EU-a revizija pouzdanosti računovodstvene dokumentacije svih zajedničkih poduzeća povjerena je neovisnim vanjskim revizorskim društvima. U skladu s međunarodnim revizijskim standardima Sud je provjerio kvalitetu rada vanjskih revizorskih društava i dobio dostatno jamstvo da se može osloniti na njihov rad pri sastavljanju revizorskih mišljenja o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije zajedničkih poduzeća za 2021.

Revizijski pristup Suda temelji se na procjeni ključnih rizika

1.33. Revizije koje provodi Sud osmišljene su na način da se njima vodi računa o ključnim utvrđenim rizicima. Godišnja revizija godišnje računovodstvene dokumentacije zajedničkih poduzeća za 2021. i povezanih transakcija obavljena je uzimajući u obzir procjenu rizika za 2021. koju je obavio Sud i koja je sažeto opisana u nastavku.

Rizik za pouzdanost računovodstvene dokumentacije bio je nizak do srednje visok

1.34. Općenito govoreći, Sud je ocijenio da postoji nizak rizik za pouzdanost godišnje računovodstvene dokumentacije. Računovodstvena dokumentacija zajedničkih poduzeća sastavlja se uz primjenu računovodstvenih pravila koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor. Kad je riječ o EuroHPC-u, rizik je ocijenjen srednje visokim jer još nisu

uspostavljeni postupci u pogledu priznavanja imovine i upravljanja njome te izvješćivanja o doprinosima u naravi koje daju članovi EuroHPC-a te njihova potvrđivanja i ovjeravanja.

Rizik za zakonitost i pravilnost prihoda općenito je bio nizak

1.35. Budući da su se prihodi zajedničkih poduzeća 2021. uglavnom sastojali od financijskih doprinosa iz proračuna Komisije za Obzor 2020. i za Euratom, rizik za zakonitost i pravilnost prihoda nizak je za sva zajednička poduzeća. Kako je predviđeno uredbama o zajedničkim poduzećima, proračuni i prihodi koji iz toga proizlaze dogovaraju se s proračunskim tijelima tijekom godišnjeg procesa planiranja proračuna.

Rizik za zakonitost i pravilnost administrativnih rashoda općenito je bio nizak

1.36. Isplate plaća i administrativne isplate uglavnom se sastoje od rutinskih isplata. Nadalje, plaćama upravlja Ured Komisije za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu, nad čijim radom Sud obavlja reviziju u okviru posebne procjene administrativnih rashoda. U posljednjih nekoliko godina u vezi s rashodima za osoblje nije utvrđena nijedna značajna pogreška. Rizik za zakonitost i pravilnost postupaka zapošljavanja općenito je bio nizak, ali je povećan na srednju razinu za zajednička poduzeća koja su u prvoj godini djelovanja zapošljavala velik broj novih članova osoblja (EuroHPC), i za koje su u prošlosti utvrđeni nedostatci u postupcima zapošljavanja (F4E).

Rizik za zakonitost i pravilnost operativnih rashoda općenito je bio srednje visok

1.37. Kad je riječ o međuplaćanjima i završnim isplatama bespovratnih sredstava, rizik je ocijenjen srednje visokim jer se takva plaćanja temelje na prijavama troškova koje dostavljaju korisnici i koje su, općenito gledajući, složeni dokumenti. Nadalje, za isplate bespovratnih sredstava u okviru programa Obzor 2020. korisnici moraju dostaviti potvrde o financijskim izvještajima samo za završna plaćanja (načelo povjerenja). Potvrda o financijskim izvještajima činjenično je izvješće koje sastavlja neovisni revizor ili javni službenik. Svrha mu je omogućiti Komisiji ili tijelu EU-a koje dodjeljuje bespovratna sredstva da provjeri jesu li troškovi prijavljeni u financijskim izvještajima prihvatljivi. Budući da je posljednji poziv na podnošenje prijedloga za aktivnosti u okviru programa Obzor 2020. morao biti objavljen do prosinca 2020., kad je riječ o dodjeli bespovratnih sredstava, zajednička poduzeća 2021. nisu bila izložena nikakvim rizicima. Međutim, taj je rizik ocijenjen srednje visokim za EuroHPC, koji je 2021. nastavio objavljivati opsežne pozive na podnošenje prijedloga.

1.38. Za rashode povezane s ugovorima i postupke javne nabave rizik je ocijenjen niskim za ona zajednička poduzeća koja provode aktivnosti za istraživanje i inovacije s obzirom na to

da ta poduzeća provode ograničen broj takvih postupaka. Ocjena rizika povećana je na srednju razinu za F4E i EuroHPC zbog složenih postupaka javne nabave za ugovore visoke vrijednosti.

Rizik za upravljanje proračunom bio je nizak do srednje visok

1.39. Rizik je ocijenjen srednje visokim za EuroHPC zbog nedostataka uočenih u procesu planiranja i praćenja proračuna te složenosti i višegodišnje prirode njegovih ugovora i aktivnosti financiranih bespovratnim sredstvima, a u slučaju F4E-a zbog njegovih složenih ugovora visoke vrijednosti. Za sva ostala zajednička poduzeća rizik je ocijenjen niskim.

Drugi rizici

1.40. Pandemija bolesti COVID-19 utjecala je na rad Suda – u brojnim slučajevima ograničenja putovanja i režim rada na daljinu u zajedničkim poduzećima i kod korisnika onemogućili su mu provedbu terenskih provjera, dobivanje izvornih dokumenata i razgovore s osobljem subjekata revizije uživo. Stoga je Sud većinu svojih aktivnosti proveo u obliku pregleda dokumentacije i razgovora na daljinu. Iako neprovođenje terenskih provjera može dovesti do većeg rizika od neotkrivanja, dokazi koje je Sud prikupio od subjekata revizije omogućili su mu da dovrši svoje aktivnosti i donese korisne zaključke.

Sud prijavljuje sumnje na prijevaru relevantnim tijelima EU-a

1.41. Sud surađuje s Europskim uredom za borbu protiv prijevara (OLAF) na pitanjima povezanima sa sumnjom na prijevaru i drugim nezakonitim aktivnostima koje štete financijskim interesima EU-a te s Uredom europskog javnog tužitelja (EPPO) na pitanjima povezanim sa sumnjom na kaznena djela koja štete financijskim interesima EU-a. Sud također OLAF-u i EPPO-prijavljuje svaku sumnju na prijevaru koju utvrdi tijekom svojih revizijskih aktivnosti, iako revizije koje Sud provodi nisu osmišljene s posebnim ciljem otkrivanja prijevara. Za financijsku godinu 2021. Sud je poslao jednu obavijest OLAF-u/EPPO-u.

Revizijski pristup Suda za isplate bespovratnih sredstava

1.42. Sud je 2018. i 2019. pregledao uzorak *ex post* revizija isplata bespovratnih sredstava zajedničkih poduzeća koje su obavili Zajednička služba za reviziju u sklopu Komisijina GU-a RTD i vanjski revizori koje je ta služba angažirala, pri čemu je 2020. i 2021. obavljeno daljnje praćenje. Kako je navedeno u odgovarajućim poglavljima godišnjih izvješća Suda[15], tim su

[15] Vidjeti godišnje izvješće Suda za 2018., poglavlje 5. (odlomci 5.31. – 5.34.), godišnje izvješće Suda za 2019., poglavlje 4. (odlomci 4.28. i 4.29.) i godišnje izvješće Suda za 2020., poglavlje 4. (odlomci 4.23. – 4.30.), u kojima je navedeno da, za razliku od metode izračuna

pregledima otkriveni postojani nedostatci u kvaliteti revizija i utvrđene razlike u metodologijama, pri čemu je stopa pogreške za plaćanja u okviru programa Obzor 2020. prikazana manjom od stvarne. Povrh toga, stopa preostale pogreške koju su zajednička poduzeća prijavila u svojim pojedinačnim godišnjim izvješćima o radu nije izravno usporediva sa stopom pogreške u Komisijinim rashodima za istraživanje koja je objavljena u godišnjem izvješću Suda[16].

1.43. Za isplate bespovratnih sredstava koje je izvršilo osam zajedničkih poduzeća koja provode projekte u okviru programa Obzor 2020. i FP7 jamstvo dobiveno na temelju *ex post* revizija Sud je stoga nadopunio detaljnom revizijom na razini korisnika (izravno dokazno ispitivanje) za uzorak od 32 transakcija povezanih s isplatama bespovratnih sredstava. Te su transakcije odabrane nasumično (uzorkovanje po novčanoj jedinici) iz skupine podataka o svim međuplaćanjima i završnim isplatama bespovratnih sredstava koje su 2021. izvršila ta zajednička poduzeća.

1.44. Za svako zajedničko poduzeće Sud je svoje mišljenje o zakonitosti i pravilnosti povezanih plaćanja utemeljio na zasebnim procjenama sljedećih kvantitativnih elemenata:

(a) stope pogreške svakog pojedinačnog zajedničkog poduzeća na temelju rezultata *ex post* revizija koje je Komisija (tj. njezina Zajednička služba za reviziju) provela za isplate bespovratnih sredstava. To je uključivalo procjenu ispravnosti i potpunosti izračuna reprezentativne stope pogreške i stope preostale pogreške;

(b) zajedničke stope pogreške utemeljene na rezultatima dokaznog ispitivanja isplata bespovratnih sredstava; i

(c) nalaza povezanih s transakcijama pojedinih zajedničkih poduzeća u okviru dokaznog ispitivanja.

koju primjenjuje Sud, Zajednička služba Komisije za reviziju izračunava postotak reprezentativne pogreške za svaku transakciju povezanu s programom Obzor 2020. obuhvaćenu revizijom na temelju ukupnog iznosa prijave troškova, a ne na temelju iznosa troškovnih stavki uzorkovanih za detaljne revizije i ponovne provedbe izračuna.

[16] Za razliku od stope pogreške koju izračunava Sud, stopa preostale pogreške koju izračunavaju zajednička poduzeća (na temelju rezultata *ex post* revizije i u skladu s formulom iz strategije Zajedničke službe za reviziju za *ex post* revizije povezane s programom Obzor 2020.) uključuje ispravak svih pogrešaka otkrivenih u plaćanjima obuhvaćenima revizijom, kao i ispravak sistemskih pogrešaka u nerevidiranim plaćanjima korisnika obuhvaćenih revizijom (tzv. „proširenje”).

EUROPSKI
REVIZORSKI
SUD

Poglavlje 2.

Pregled rezultata revizije

Uvod

2.1. Ovo poglavlje sadržava pregled rezultata godišnje revizije zajedničkih poduzeća koju je Sud obavio za financijsku godinu 2021., uključujući rad na horizontalnoj temi povezanoj s pitanjima u vezi s ljudskim resursima, kao i ostalih revizijskih aktivnosti obavljenih na razini svih zajedničkih poduzeća koje je Sud obavio tijekom 2021. Sud na temelju svojih revizijskih aktivnosti predlaže niz mjera koja zajednička poduzeća trebaju poduzeti.

Rezultat godišnje revizije za 2021. pozitivna su revizorska mišljenja za sva zajednička poduzeća

2.2. Općenito govoreći, revizijom koju je Sud proveo nad godišnjom računovodstvenom dokumentacijom zajedničkih poduzeća za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2021. i transakcijama povezanima s tom računovodstvenom dokumentacijom nisu utvrđeni nikakvi važni problemi, što je u skladu s rezultatima iz prethodnih godina.

Pozitivna mišljenja o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije za sva zajednička poduzeća

2.3. Sud je izrazio bezuvjetna (pozitivna) revizorska mišljenja o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji svih zajedničkih poduzeća. Prema mišljenju Suda njihova računovodstvena dokumentacija u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje njihovo financijsko stanje na dan 31. prosinca 2021. te rezultate poslovanja i novčane tokove za godinu završenu tim danom, u skladu s odredbama važećih financijskih uredbi i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije.

Posebna napomena o doprinosu EU-a projektu ITER

2.4. F4E redovito izrađuje procjenu ukupnih troškova do završetka ispunjavanja svojih obveza za projekt ITER, čiji je iznos 2021. procijenio na 18,3 milijardi eura (u vrijednostima iz 2021.). U odlomku s „posebnom napomenom" Sud skreće pozornost na činjenicu da bi svaka promjena ključnih pretpostavki koja se odnosi na procjenu i izloženost riziku[17] mogla dovesti do znatnih povećanja troškova i/ili dodatnih kašnjenja u provedbi projekta ITER[18]. Sljedeći događaji mogu znatno utjecati na rokove i troškove projekta: novi temeljni plan za projekt planiran za prvo tromjesečje 2023. u kojem će se uzeti u obzir učinak pandemije bolesti COVID-19; kasna isporuka komponenata; sankcije protiv Rusije (koja je članica projekta); davanje odobrenja francuskog nadležnog tijela za nuklearnu sigurnost za sastavljanje komponenata

[17] Izloženost riziku procijenjena je vrijednost učinka rizika pomnožena s vjerojatnošću rizika povezanih s određenom aktivnošću.

[18] Posebna napomena služi za skretanje pozornosti čitatelja na nešto što nije značajno pogrešno prikazano u računovodstvenoj dokumentaciji, ali je toliko važno da bez toga korisnici ne bi mogli razumjeti računovodstvenu dokumentaciju.

kompleksa tokamak koje je u tijeku i očekivana izmjena procjene troškova za kompleks vrućeg laboratorija.

Objave zajedničkih poduzeća u vezi s ratnom agresijom na Ukrajinu

2.5. U skladu s računovodstvenim pravilom Komisije br. 19. o događajima koji su nastali nakon datuma izvještavanja invazija na Ukrajinu, koja je započela u veljači 2022., nije događaj zbog kojeg se nalaže usklađivanje godišnje računovodstvene dokumentacije za 2021. U skladu s godišnjom računovodstvenom dokumentacijom svih zajedničkih poduzeća, na temelju činjenica i okolnosti u trenutku pripreme te dokumentacije, a posebice zbog razvoja situacije, financijski učinak ruske ratne agresije na Ukrajinu na zajednička poduzeća ne može se pouzdano procijeniti.

2.6. Međutim, Sud skreće pozornost na činjenicu da je Rusija članica ITER-IO-a koja ima obvezu isporučiti nekoliko komponenti za projekt ITER na njegovu lokaciju u Francuskoj (Cadarache) na kojoj će se te komponente sastaviti i ima obvezu pružati godišnje doprinose ITER-IO-u. Zbog toga postoji rizik od kašnjenja i povećanja troškova za projekt ITER.

Pozitivna mišljenja o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom svih zajedničkih poduzeća

2.7. Sud je za sva zajednička poduzeća izrazio *bezuvjetna (pozitivna) revizorska mišljenja* o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s njihovom godišnjom računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. Prema mišljenju Suda te su transakcije u svim značajnim aspektima bile zakonite i pravilne.

Pozitivna mišljenja o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom svih zajedničkih poduzeća

2.8. Sud je za sva zajednička poduzeća izrazio *bezuvjetna (pozitivna) revizorska mišljenja* o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s njihovom godišnjom računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. Prema mišljenju Suda te su transakcije u svim značajnim aspektima bile zakonite i pravilne.

2.9. ***Slika 2.1.*** donosi prikaz godišnjih revizorskih mišljenja o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji zajedničkih poduzeća te povezanim prihodima i plaćanjima u razdoblju 2019. – 2021.

Slika 2.1. – Mišljenja Suda o zajedničkim poduzećima u razdoblju 2019. – 2021.

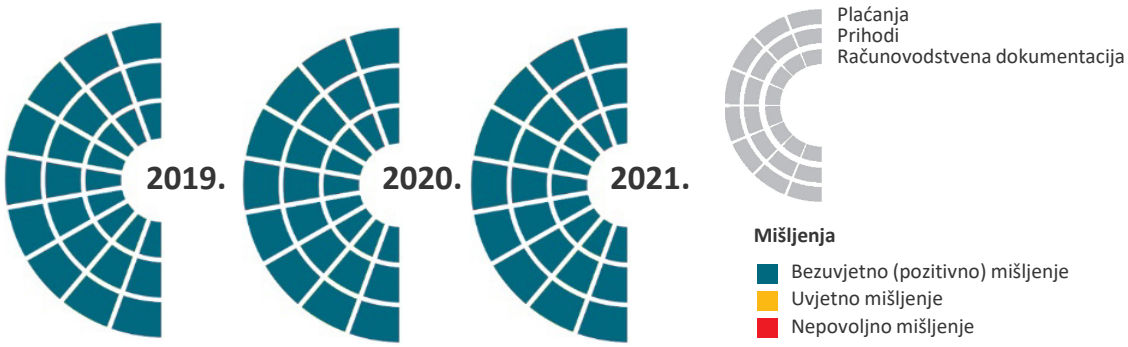

Izvor: Sud.

Opažanja Suda odnose se na nekoliko područja u kojima su moguća poboljšanja

2.10. Sud je, ne dovodeći u pitanje svoja mišljenja, iznio niz opažanja kako bi istaknuo pitanja u pogledu kojih su potrebna poboljšanja u područjima zakonitosti i pravilnosti transakcija, proračunskog i financijskog upravljanja, doprinosa u naravi drugih članova, sustava upravljanja i kontrole za plaćanja te ljudskih resursa. Sažetak tih opažanja, koja su detaljno opisana u ***poglavlju 3.***, prikazan je u nastavku.

Neuzimanje u obzir doprinosa poslodavca koje zajednička poduzeća trebaju uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje

2.11. Od 1. siječnja 2016. zajednička poduzeća koja se tek djelomično financiraju iz općeg proračuna EU-a trebaju uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje dio doprinosa poslodavca koji odgovara udjelu njihovih prihoda koje ne subvencionira EU u njihovim ukupnim prihodima[19]. Budući da Komisija nije niti predvidjela te rashode u proračunima zajedničkih poduzeća niti službeno zatražila uplate, zajednička poduzeća (i njihovi prethodnici) još nisu uplatili te doprinose.

2.12. U skladu s Komisijinim smjernicama zajedničkim poduzećima, u kojima Komisija iznosi svoje stajalište o tom nalazu, Komisijin Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu trebao bi za svako zajedničko poduzeće izračunati doprinose poslodavca sustavu EU-a za mirovinsko osiguranje. Oni se izračunavaju kao postotak prihoda koje ne financira EU u odnosu na ukupne prihode zajedničkog poduzeća, uključujući prihode koje ne financira EU namijenjene operativnim rashodima[20]. Novčani doprinosi država sudionica, koji se ne stavljaju na raspolaganje u okviru proračuna EU-a, također se smatraju prihodima koje ne financira EU. Tim smjernicama u obzir se uzimaju isključivo relevantne

---

[19] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

[20] U svrhu pojednostavnjenja Komisija je predložila procjenu doprinosa poslodavca zajedničkih poduzeća sustavu mirovinskog osiguranja EU-a na temelju jedinstvenog postotnog udjela tijekom cijelog razdoblja poslovanja zajedničkog poduzeća, koji je utvrđen na temelju doprinosa članova iz i izvan EU-a te koji su predviđeni odgovarajućim pravnim aktom zajedničkog poduzeća.

odredbe Pravilnika o osoblju[21] kad je riječ o određivanju metode izračunavanja plaćanja koje zajedničko poduzeće izvršava za doprinos poslodavca proračunu EU-a na temelju prihoda. Međutim, u jedinstvenom temeljnom aktu[22] navodi se da bi EU i ostali članovi zajedničkog poduzeća trebali na godišnjoj osnovi ravnomjerno dijeliti administrativne troškove, dok se u relevantnim odredbama statuta EuroHPC-a[23] navodi da bi EU trebao snositi 100 % administrativnih troškova tog zajedničkog poduzeća, a u relevantnim odredbama statuta F4E-a[24] navodi se da doprinosi članova administrativnim troškovima F4E-a (administrativni prihodi) ne bi trebali premašivati 10 % tih troškova. Istodobnim postojanjem tih različitih zakonskih odredbi dolazi do rizika od različitih interpretacija u vezi s izračunom doprinosa poslodavca za zajednička poduzeća koje mogu dovesti do nejednakih financijskih učinaka.

1. mjera

Zajednička poduzeća trebala bi, u skladu s člankom 83.a stavkom 2. Pravilnika o osoblju, platiti svoj dio doprinosa poslodavca u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje kada im Komisija dostavi godišnji izračun.

U tom bi pogledu zajednička poduzeća, nakon iznošenja prijedloga izmjena relevantnog zakonodavstva, trebala voditi dijalog s Komisijom kako bi došlo do daljnjeg usklađivanja odredbi Pravilnika o radu s pojedinačnim uredbama o osnivanju zajedničkih poduzeća u kojima je riječ o doprinosu poslodavca sustavu EU-a za mirovinsko osiguranje.

Ne postoji usklađena definicija „administrativnih troškova” na razini svih poduzeća

2.13. U jedinstvenom temeljnom aktu navodi se da bi se „administrativni troškovi” trebali pokriti financijskim doprinosima koji se na godišnjoj osnovi ravnomjerno dijele između doprinosa iz EU-a i doprinosa ostalih članova[25]. Međutim, činjenica da ne postoji definicija „administrativnih troškova” na razini svih zajedničkih poduzeća dovela je do toga da zajednička poduzeća primjenjuju vlastite metode za izračun financijskih doprinosa pojedinih članova, što je utjecalo na iznos proračunskih prihoda koje zajednička poduzeća potražuju od svojih članova. Iako zajednička poduzeća kao osnovu za izračun „administrativnih troškova” u načelu

[21] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

[22] Članak 28. Uredbe Vijeća (EU) 2021/2085.

[23] Uvodna izjava 22. Uredbe Vijeća (EU) 2021/1173 i članak 15. Priloga 1. toj uredbi.

[24] Članak 12. Statuta Zajedničkog poduzeća F4E priloženog Uredbi o osnivanju Zajedničkog poduzeća F4E te članci 2. i 3. Priloga II. Statutu Zajedničkog poduzeća F4E.

[25] Članak 28. Uredbe Vijeća (EU) 2021/2085.

uzimaju svoj konačni proračun za plaćanja u određenoj godini, ne postoji usklađeni pristup za klasifikaciju određenih kategorija rashoda za administrativne troškove, kao što su rashodi za savjetovanja, studije, analize, evaluacije i tehničku pomoć.

2. mjera

Zajednička poduzeća koja djeluju u skladu s jedinstvenim temeljnim aktom trebala bi uspostaviti zajedničke smjernice kojima se usklađuje koncept administrativnih troškova u svim zajedničkim poduzećima te koje će se koristiti kao osnova za izračun godišnjih financijskih doprinosa članova.

Iako su obveze za provedbu istraživačkih i inovacijskih programa zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor 2020. u potpunosti preuzete, znatan broj projekata dovršit će se u okviru novog programskog razdoblja VFO-a

2.14. U okviru programa Obzor 2020. EU zajedničkim poduzećima daje novčane doprinose, a privatni članovi daju dvije vrste doprinosa u naravi ulaganjem vlastitih financijskih i ljudskih resursa, imovine i tehnologija (vidjeti ***okvir 2.1.***). Država sudionica izravno uplaćuje svoje doprinose korisnicima s poslovnim nastanom u predmetnoj državi.

Okvir 2.1.

Doprinosi u naravi privatnih članova za operativne aktivnosti zajedničkih poduzeća (DNOA)

U skladu s uredbama o osnivanju zajedničkih poduzeća svi privatni članovi dužni su dati minimalan doprinos troškovima istraživačkih i inovacijskih projekata relevantnog zajedničkog poduzeća. U okviru programa Obzor 2020. DNOA čine ukupni troškovi privatnih članova nastali pri provedbi istraživačkih i inovacijskih aktivnosti predmetnog zajedničkog poduzeća umanjeni za doprinose drugih članova predmetnog zajedničkog poduzeća (sufinanciranje sredstvima EU-a, doprinos država sudionica ili međuvladinih organizacija) i sve druge doprinose EU-a za te troškove. U okviru programa Obzor Europa DNOA se sastoji od prihvatljivih troškova privatnih članova koji su nastali pri provedbi mjera predmetnog zajedničkog poduzeća umanjenih za doprinose predmetnog zajedničkog poduzeća, država sudionica ili bilo kojeg drugog doprinosa EU-a tim troškovima. Ukupan iznos potvrđenih i ovjerenih doprinosa u naravi za operativne aktivnosti priznaje se u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji zajedničkog poduzeća.

Doprinosi u naravi privatnih članova za dodatne aktivnosti (DNDA)

U okviru programa Obzor 2020. privatni članovi nekih zajedničkih poduzeća (CS, FCH, BBI, S2R) moraju dati i minimalni iznos doprinosa u naravi za troškove nastale zbog „dodatnih aktivnosti" koje nisu obuhvaćene programom rada i proračunom predmetnog zajedničkog poduzeća, ali koje su obuhvaćene općim ciljevima predmetnog zajedničkog poduzeća. U okviru programa Obzor Europa DNDA uključuje i neprihvatljive troškove aktivnosti koje izravno financira zajedničko poduzeće umanjene za bilo koji drugi doprinos EU-a tim troškovima. Privatni članovi zajedničkih poduzeća moraju pružati i DNDA i DNOA, ali najmanji iznosi još uvijek nisu definirani. Iznosi DNDA-a utvrđeni su u godišnjem planu dodatnih aktivnosti zajedničkog poduzeća. Ukupni iznos ovjerenih i potvrđenih doprinosa u naravi za dodatne aktivnosti prikazan je u bilješkama uz godišnju računovodstvenu dokumentaciju zajedničkog poduzeća. Sud stoga ne provodi reviziju DNDA-ova.

2.15. Zajednička poduzeća nemaju rokove za provedbu svojih projekata financiranih u okviru prethodnih VFO-a nakon što se u okviru sljedećih VFO-a obnovi njihovo razdoblje poslovanja. U ***tablici 2.1.*** prikazani su doprinosi članova tih zajedničkih poduzeća aktivnostima u okviru programa Obzor 2020. na kraju 2021. Do kraja 2021., osme godine provođenja programa Obzor 2020., ta su zajednička poduzeća u prosjeku dosegnula 73 % ciljnih vrijednosti za doprinose svojih članova, uključujući doprinose u naravi za dodatne aktivnosti (64 % bez tih doprinosa). Provedba znatnog broja projekata u okviru programa Obzor 2020. stoga će biti dovršena u okviru novog VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.

Tablica 2.1. – VFO za razdoblje 2014. – 2020.: ukupni doprinosi članova (u milijunima eura)

Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju i pravnim odlukama)					Doprinos članova (stanje na dan 31. 12. 2021.)						
Novčani doprinos EU-a (a)	DNOA i novčani doprinosi ostalih članova (1) (b)	DNDA ostalih članova (2) (c)	Ukupno (d) = (a) + (b) + (c)	Zajednička poduzeća u okviru programa Obzor 2020.	Novčani doprinos EU-a (e)	Potvrđeni DNOA i novčani doprinosi ostalih članovah (f)	Prijavljeni DNOA ostalih članova koji nisu potvrđeni (g)	DNDA (h)	Ukupno (i) = (e) + (f) + (g) + (h)	Stopa izvršenja s DNDA (j) = (i) / (d)	Stopa izvršenja bez DNDA (k) = ((e) + (f) + (g)) / ((a) + (b))
585,0	789,0	—	1 374,0	SESAR	536,2	447,8	87,1	—	1 071,0	—	78 %
1 755,0	1 228,5	965,3	3 948,8	CS2 – CA	1 536,0	608,7	242,5	1 290,0	3 677,2	93 %	80 %
1 638,0	1 638,0	—	3 276,0	IMI2 – IHI	838,0	638,2	251,0	—	1 727,2	—	53 %
665,0	95,0	285,0	1 045,0	FCH2 – Clean H2	545,5	50,0	51,3	1 039,0	1 685,8	161 %	85 %
1 185,0	2 827,5	—	4 012,5	ECSEL – KDT	1 058,1	322,8	968,2	—	2 349,1	—	59 %
835,0	504,6	2 225,4	3 565,0	BBI – CBE	728,2	70,1	79,9	1 646,5	2 524,7	71 %	66 %
398,0	350,0	120,0	868,0	S2R – EU-RAIL	339,2	189,6	96,4	208,8	834,0	96 %	84 %
536,0	908,0	—	1 444,0	EuroHPC (3)	307,0	120,3	17,2	—	444,5	—	31 %
7 597,0	**8 340,6**	**3 595,7**	**19 533,2**	**Ukupno**	**5 888,2**	**2 447,5**	**1 793,6**	**4 184,3**	**14 313,6**	**73 %**	**64 %**

(1) Doprinosi u naravi i novčani doprinosi država sudionica / međunarodnih organizacija za potrebe operativnih aktivnosti zajedničkog poduzeća.
(2) Doprinosi u naravi za dodatne aktivnosti koje nisu obuhvaćene programom rada zajedničkog poduzeća.
(3) Za EuroHPC doprinos EU-a uključuje 100 milijuna eura iz programa CEF.

Izvor: Sud, na temelju podataka zajedničkih poduzeća.

2.16. U ***tablici 2.1.*** prikazano je da su do kraja 2021. zajednička poduzeća dosegnula različite stupnjeve postignuća u pogledu ciljnih vrijednosti doprinosa utvrđenih u uredbama o njihovu osnivanju za aktivnosti u okviru programa Obzor 2020. Te se razlike djelomično mogu pripisati različitim područjima istraživanja u kojima djeluju zajednička poduzeća. Na primjer, razina postignuća u pogledu ciljnih vrijednosti doprinosa članova za IHI relativno je malena. Međutim, to je posljedica dugog trajanja projekata koje je potrebno zbog prirode istraživanja koje to zajedničko poduzeće provodi u području inovativnog zdravlja, kao i razmjera globalnih konzorcija koji provode te projekte. IHI u narednim godinama stoga mora platiti još 84,3 milijuna eura za tekuće projekte u okviru programa FP7. Sve veći broj tekućih projekata iz VFO-a za različita razdoblja koji se provode istodobno za IHI donosi rizik da administrativni resursi potrebni za učinkovito upravljanje tim sredstvima možda neće biti dovoljni. Kad je riječ o KDT-u, niža stopa ostvarenja nije problematična jer su se ostali članovi u potpunosti obvezali na pružanje svojeg DNOA-a potpisivanjem sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava, kako je prikazano u ***tablici 2.2.***

2.17. Kad je riječ o EuroHPC-u, do kraja 2021. to zajedničko poduzeće već je preuzelo obveze u visini od 180 milijuna eura za 50 %-tno sufinanciranje bespovratnih sredstava za istraživanje i inovacije u okviru programa Obzor 2020., što je u uredbi o osnivanju Zajedničkog poduzeća utvrđeno kao minimalna ciljna vrijednost[26]. Države sudionice financiraju preostalih 50 % ukupnih troškova projekata, a privatni članovi daju isključivo dodatne doprinose povrh najviših prihvatljivih troškova aktivnosti financiranih bespovratnim sredstvima. Međutim, do tog su datuma privatni članovi prijavili tek 4,2 milijuna eura doprinosa u naravi. Stoga postoji velik rizik da se iznos doprinosa privatnih članova od 420 milijuna eura, kako je utvrđeno u uredbi o osnivanju Zajedničkog poduzeća, neće dosegnuti do kraja provedbe projekata financiranih bespovratnim sredstvima. Nadalje, EuroHPC još nije uspostavio pouzdane

[26] Članak 4. stavak 2. Uredbe Vijeća (EU) 2018/1488.

postupke za potvrđivanje i ovjeravanje doprinosa u naravi koje su prijavili njegovi privatni članovi i države sudionice. Osim toga, EuroHPC jedino je zajedničko poduzeće koje nema strateški provedbeni plan kad je riječ o postignućima u pogledu ciljnih vrijednosti doprinosa drugih članova.

3. mjera

EuroHPC trebao bi provoditi pouzdane postupke za potvrđivanje i ovjeravanje doprinosa u naravi, kao i strateški provedbeni plan s realističnim ključnim etapama i godišnjim ciljnim vrijednostima doprinosa na razini programa i za države sudionice i za privatne članove.

2.18. Kako je prikazano u ***tablici 2.2.***, do kraja 2021. sva zajednička poduzeća već su u potpunosti dodijelila i/ili sklopila sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte dostignuvši 100 % maksimalnog novčanog doprinosa EU-a dostupnog za sufinanciranje aktivnosti u okviru programa Obzor 2020. Usporedno s time ostali članovi zajedničkih poduzeća (privatni članovi, države sudionice i međunarodne organizacije) obvezali su se tim projektima dati doprinose u naravi (DNOA) sklapanjem sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava. Neka zajednička poduzeća (IHI, Clean H2, KDT i EU-Rail) očekuju od svojih privatnih članova privući više od minimalne ciljne vrijednosti DNOA-a utvrđene u njihovim uredbama o osnivanju ili pravnim odlukama. Budući da su svi pozivi na podnošenje prijedloga u okviru programa Obzor 2020. već bili dovršeni do kraja 2020., postoji velik rizik da CBE i EuroHPC neće dostići minimalnu ciljnu vrijednost DNOA-a svojih privatnih članova do kraja provedbe projekata financiranih bespovratnim sredstvima u okviru programa Obzor 2020.

Tablica 2.2. – VFO za razdoblje 2014. – 2020.: doprinosi članova rezervirani za operativne troškove (u milijunima eura)

Doprinos članova operativnim troškovima (u skladu s uredbom o osnivanju i pravnim odlukama)				Dodijeljeni i/ili sklopljeni sporazumi i ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava (stanje na dan 31.12.2021.)					
Najveći mogući novčani doprinos EU-a	Najmanji mogući DNOA i novčani doprinosi ostalih članova (1)	Ukupno	Zajednička poduzeća u okviru programa Obzor 2020.	Rezervirana sredstva EU-a za sufinanciranje	%	DNOA i novčani doprinosi ostalih članova (procjena)	%	Ukupno	Stopa provedbe programa
555,8	789,0	1 344,8	**SESAR**	554,3	100 %	713,4	90 %	1 267,7	94 %
1 716,0	1 189,6	2 905,6	**CS2 – CA**	1 707,5	100 %	1 175,8	99 %	2 883,3	99 %
1 595,0	1 595,0	3 190,0	**IMI2 – IHI**	1 452,1	91 %	1 520,7	95 %	2 972,8	93 %
646,0	76,0	722,0	**FCH2 – Clean H2**	646,0	100 %	158,3	208 %	804,3	111 %
1 169,7	2 787,5	3 957,2	**ECSEL – KDT (2)**	1 169,7	100 %	3 548,8	127 %	4 718,5	119 %
815,8	475,3	1 291,1	**BBI – CBE (3)**	815,0	100 %	266,6	56 %	1 081,6	84 %
384,5	336,5	721,0	**S2R – EU-RAIL**	384,5	100 %	572,6	170 %	957,1	133 %
426,0	796,0	1 222,0	**EuroHPC (2) (4)**	425,6	100 %	451,5	57 %	877,1	72 %
7 308,8	**8 044,9**	**15 353,7**	**Ukupno**	**7 154,7**	**98 %**	**8 407,7**	**105 %**	**15 562,4**	**101 %**

(1) Utvrđeno kao minimalna ciljna vrijednost u uredbi o osnivanju zajedničkog poduzeća.
(2) Doprinosi ostalih članova sastoje se od doprinosa država sudionica i privatnih članova.
(3) Ciljne vrijednosti DNOA-a koje su postavljene u godišnjim planovima rada zajedničkih poduzeća zajedno sa smanjenim novčanim doprinosima za operativne aktivnosti.
(4) Države sudionice financiraju dio koji ne pokriva EU, privatni članovi daju dodatne doprinose povrh najviših prihvatljivih troškova aktivnosti financiranih bespovratnim sredstvima.

Izvor: Sud, na temelju podataka zajedničkih poduzeća.

MSP-ovi i novi korisnici skloniji su pogreškama u izračunu troškova za osoblje

2.19. Kao i prethodnih godina, revizijama za 2021. koje je Sud proveo nad korisnicima potvrđene su sistemske pogreške koje su se uglavnom odnosile na troškove za osoblje. Kao što je navedeno u prethodnim godišnjim izvješćima Suda[27] i tematskom izvješću Suda br. 28/2018, metodologija za izračun troškova za osoblje u određenoj je mjeri postala složenija u okviru programa Obzor 2020., zbog čega se povećao rizik od pogreške. Kad je riječ o isplatama bespovratnih sredstava izvršenima 2021., glavni izvori pogrešaka bili su sljedeći:

- troškovi podugovaranja koji su pogrešno prijavljeni kao izravni troškovi za osoblje;
- netočan izračun satnica i upotreba podataka o planiranim troškovima za stope jediničnih troškova;
- uzimanje u obzir radnih sati izvan izvještajnog razdoblja; i
- prijavljivanje izravnih troškova za osoblje za jednu osobu koja nije bila niti zaposlena kod korisnika niti je izravno angažirana za rad na projektu.

2.20. Jedna je od strategija zajedničkih poduzeća za poticanje istraživanja u EU-u povećati sudjelovanje privatnog sektora, osobito MSP-ova i novih korisnika. Međutim, izravna revizija isplata bespovratnih sredstava korisnicima koju je obavio Sud pokazala je da je od deset korisnika iz privatnog sektora s mjerljivim pogreškama oko 90 % ukupnih utvrđenih pogrešaka otpadalo na šest MSP-ova.

2.21. Komisija je stavila na raspolaganje alat za pomoć sudionicima u izvješćivanju o troškovima za osoblje („Asistent za izračun troškova za osoblje”) i redovito promiče njegovu upotrebu.

4. mjera

Zajednička poduzeća trebala bi ojačati svoje sustave unutarnje kontrole kako bi se uhvatila u koštac s povećanim rizikom u pogledu MSP-ova i novih korisnika te bi trebala snažno poticati određene kategorije korisnika koji su skloniji činjenju pogrešaka, kao što su MSP-ovi i novi korisnici, da se koriste Asistentom za izračun troškova za osoblje.

[27] Godišnje izvješće za 2017., odlomak 5.34., godišnje izvješće za 2018., odlomak 5.16., godišnje izvješće za 2019., odlomak 4.11., godišnje izvješće za 2020., odlomak 4.13. i godišnje izvješće za 2021., odlomci 4.12. – 4.16.

Zajednička poduzeća u većini slučajeva poduzimaju mjere u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

2.22. Zajednička poduzeća u većini su slučajeva poduzela korektivne mjere u vezi s opažanjima koja je Sud iznio u posebnim godišnjim izvješćima iz prethodnih godina, a pojedinosti o tome dostupne su u prilozima mišljenjima Suda u 3. poglavlju.

2.23. U *okviru 2.2.* prikazan je pristup koji je Sud primijenio za procjenu mjera poduzetih u odgovoru na opažanja iz prethodnih godina.

Okvir 2.2.

Pristup za procjenu mjera poduzetih u odgovoru na opažanja iz prijašnjih godina

Dovršeno

Zajedničko poduzeće uvelo je korisna poboljšanja pri poduzimanju mjera u pogledu opažanja Suda.

U tijeku

Zajedničko poduzeće počelo je uvoditi korisna poboljšanja u pogledu opažanja Suda. Međutim, predmetni proces još nije dovršen ili se provedenim poboljšanjima samo djelomično odgovara na opažanje Suda.

Predstoji

Zajedničko poduzeće nije odgovorilo na opažanje Suda ili su njegove korektivne mjere u znatnoj mjeri neprikladne.

—

Opažanje više nije primjenjivo jer je zamijenjeno novim opažanjem koje je uključivalo dodatne ili korektivne elemente ili je došlo do promjene aktivnosti predmetnog zajedničkog poduzeća ili njegova pravnog konteksta. Ovaj se status navodi i ako je trošak rješavanja problema veći od koristi.

2.24. Kao što je prikazano na *slici 2.2.*, za 24 opažanja u pogledu kojih do kraja 2020. još nisu bile poduzete dostatne korektivne mjere, takve su mjere poduzete tijekom 2021. te su do

kraja te godine dovršene za 18 opažanja (75 %) ili nisu bile primjenjive, dok su za 6 opažanja (25 %) mjere i dalje bile u tijeku ili pak nisu poduzete do kraja 2021.[28]

Slika 2.2. – Faza mjera koje zajednička poduzeća poduzimaju u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

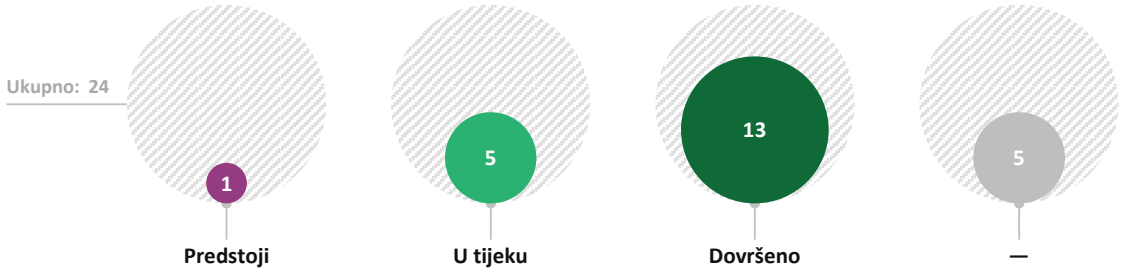

Izvor: Sud.

[28] Napomena: za zajednička poduzeća SESAR, IHI, Clean H2, KDT i EU-Rail dovršena je provedba svih mjera povezanih s opažanjima iz prijašnjih godina zahvaljujući korektivnim mjerama koje su zajednička poduzeća poduzela tijekom revizije za 2021.

Zajednička poduzeća suočena su s izazovima u pogledu ljudskih resursa

Metodologija horizontalnog pregleda koji je obavio Sud

2.25. Sud je 2021. analizirao stanje u pogledu ljudskih resursa u zajedničkim poduzećima koja djeluju u okviru programa Obzor 2020. Analizom su obuhvaćeni angažiranje privremenih (agencijskih) djelatnika i drugi ugovori o pružanju usluga povezani s osobljem, kao i Komisijino planiranje radnih mjesta za nova zajednička poduzeća uspostavljena u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. Sud je na temelju rezultata donio zaključak o povezanim posljedicama i rizicima. Kad je riječ o F4E-u, Sud je proveo zasebnu procjenu njegova stanja u pogledu ljudskih resursa, čiji su rezultati predstavljeni na kraju ovog poglavlja.

2.26. Sud je svoju analizu temeljio na podatcima iz financijskog sustava i sustava e-bespovratnih sredstava Komisije te na godišnjim izvješćima o upravljanju zajedničkih poduzeća. Podatci su dopunjeni razgovorima s osobljem zajedničkih poduzeća i Komisijom te analizom dokumenata i podataka povezanih s osobljem koje su oni dostavili. Za potrebe analize Sud je ujedno usporedio stanje u zajedničkim poduzećima sa stanjem u izvršnim agencijama, posebice Europskoj izvršnoj agenciji za istraživanje (REA), koja sudjeluje u sličnim programima kao i zajednička poduzeća.

2.27. Na temelju podataka i dokumenata koje je Sud prikupio od zajedničkih poduzeća za razdoblje 2018. – 2021. Sud je izračunao određene osnovne ključne pokazatelje koji pružaju korisne informacije o stanju u pogledu osoblja zajedničkih poduzeća. Sud je rezultate nadopunio opažanjima iz prijašnjih godina koja su relevantna u tom kontekstu.

Stanje u pogledu ljudskih resursa u zajedničkim poduzećima bilo je zahtjevno u razdoblju od 2018. do 2021.

2.28. U skladu s načelom unutarnje kontrole br. 4[29] zajednička poduzeća trebala bi dokazati da predano rade na privlačenju, razvoju i zadržavanju kompetentnih pojedinaca kako bi ispunila svoje ciljeve. U tom bi kontekstu rukovodstvo trebalo definirati kompetencije potrebne za potporu postizanju ciljeva i redovito ih ocjenjivati u cijelom zajedničkom poduzeću te prema potrebi poduzimati mjere za uklanjanje nedostataka. Trebalo bi uspostaviti mehanizme imenovanja zamjenika za operativne aktivnosti i financijske transakcije kako bi se zajamčio kontinuitet operacija.

[29] Komisijin Okvir za unutarnju kontrolu.

2.29. Zajednička poduzeća procijenila su da je tijekom referentnog razdoblja njihov rizik povezan s ljudskim resursima bio srednje visok do visok. Takva procjena uglavnom je bila opravdana rizikom od toga da zbog sve većeg radnog opterećenja neće biti na raspolaganju dovoljno kompetentnog osoblja kad za to bude potrebe, kao i zbog relativno visokih stopa fluktuacije osoblja i ovisnosti o stručnom znanju nekoliko članova osoblja.

2.30. U razdoblju od 2018. do 2021. prosječna godišnja stopa fluktuacije osoblja za sva zajednička poduzeća osim F4E-a iznosila je od 10 do 12 %. CBE i EU-Rail zabilježili su najviše pojedinačne prosječne stope fluktuacije u tom razdoblju (15 %, odnosno 19 %). Usporedbe radi, stopa fluktuacije u REA-i 2021. iznosila je 6 %. Zajednička poduzeća smatraju da je to uglavnom posljedica konkurentnijih uvjeta zapošljavanja i prilika za zapošljavanje dostupnih u Komisiji i izvršnim agencijama. Primjerice, zbog njihova ograničenog razdoblja poslovanja zajednička poduzeća mogu osoblju ponuditi ugovor o radu na neodređeno vrijeme tek nakon sedam godina, u usporedbi s trima godinama za druga tijela EU-a (kao što su agencije). Osim toga, privremeno i ugovorno osoblje zaposleno u zajedničkim poduzećima može se prijaviti i za radna mjesta slobodna u drugima tijelima EU-a u okviru međuagencijske mobilnosti.

2.31. Tijekom referentnog razdoblja prosječna godišnja stopa privremenog osoblja u sklopu statutarnog osoblja ostala je visoka za sva zajednička poduzeća osim F4E-a i iznosila oko 11 %. Bila je posebno visoka u zajedničkim poduzećima CA, CBE i EU-Rail (redom 13 %, 19 % i 18 %). Za usporedbu, 2021. privremeno osoblje REA-e činilo je samo 1 % statutarnog osoblja. Postojano visok udio privremenog osoblja u zajedničkim poduzećima u većini je slučajeva bio posljedica visoke stope fluktuacije i potrebe za zamjenom statutarnog osoblja na dugotrajnom bolovanju ili tijekom postupka zapošljavanja (CBE, EU-Rail). To može nositi sa sobom znatan rizik za zajednička poduzeća u pogledu zadržavanja stručnjaka s ključnim kompetencijama, nejasne odgovornosti, mogućih sudskih sporova i smanjenja učinkovitosti osoblja, što bi na kraju moglo negativno utjecati na opću uspješnost zajedničkih poduzeća.

2.32. Dodatni pokretač radnog opterećenja za zajednička poduzeća relativno je velik broj korisnika u konzorcijima koji provode projekte zajedničkih poduzeća, zbog čega je od poduzeća potreban velik broj unutarnjih kontrola zahtjeva za povrat troškova koje podnose takvi konzorciji. Shodno tome, tijekom referentnog razdoblja u zajedničkim poduzećima projekte koji su bili u tijeku u prosjeku je provodio 21 korisnik po pojedinačnom projektu (CA i KDT zabilježili su 42, odnosno 40 korisnika), u usporedbi s prosjekom od samo šest korisnika koji su 2021. provodili tekuće projekte REA-e.

Na kraju 2021. EuroHPC-u još uvijek su nedostajali ključni zaposlenici

2.33. Kad je riječ o EuroHPC-u, Sud je 2020. izvijestio da je situacija u pogledu osoblja u tom zajedničkom poduzeću nesigurna, a posebno je istaknuo potrebu za zapošljavanjem

ključnog administrativnog osoblja[30]. Međutim, do kraja 2021. EuroHPC nije pokrenuo postupak zapošljavanja za mjesto voditelja odjela za administrativne i financijske poslove niti je uspio dovršiti zapošljavanje sedam prioritetnih ključnih članova administrativnog osoblja zbog zakašnjelog odobrenja nove uredbe o osnivanju Zajedničkog poduzeća u srpnju. Osim toga, Zajedničko poduzeće zapošljavalo je tek dva iskusna projektna službenika koji su pripremali velike infrastrukturne projekte i istraživačke aktivnosti i upravljali njima u okviru prethodnog i trenutačnog VFO-a. Odsutnost ključnog osoblja mogla bi negativno utjecati na kontinuitet poslovanja Zajedničkog poduzeća i ostvarivanje njegovih ciljeva, osobito s obzirom na izrazito tehničku prirodu njegovih projekata i nužnost zapošljavanja visokokvalificiranog osoblja s vrlo specifičnim znanjem.

5. mjera

EuroHPC treba popuniti ključna radna mjesta potrebna da bi se zajamčilo njegovo financijsko upravljanje i upravljanje unutarnjom kontrolom, kao i kontinuitet njegova poslovanja i postizanje njegovih glavnih operativnih ciljeva.

Zajednička poduzeća mogla su biti bolje uključena u proces planiranja ljudskih resursa za VFO za razdoblje 2021. – 2027.

2.34. Zajednička poduzeća neovisna su i odgovorna su za vlastite postupke zapošljavanja, uključujući potrebe za osobljem i kompetencije osoblja. Njihovi izvršni direktori dužni su osnovati programski ured pod svojom odgovornošću za izvršavanje svih popratnih poslova koji proizlaze iz propisa zajedničkih poduzeća. Ured bi se trebao sastojati od osoblja zajedničkog poduzeća, a konkretno bi trebao pružati potporu za odgovarajući računovodstveni sustav, upravljati provedbom programa rada zajedničkog poduzeća te pružati pravodobne informacije i potporu članovima i savjetodavnim skupinama zajedničkog poduzeća[31].

2.35. Zajednička poduzeća izvijestila su da je planiranje ljudskih resursa za zajednička poduzeća u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. provodila isključivo Komisija, odnosno relevantna glavna uprava (GU) matična zajedničkom poduzeću i GU za proračun. Na temelju rezultata tog postupka utvrđeni su ljudski resursi za svako zajedničko poduzeće te su zatim navedeni u zakonskim financijskim izvještajima koji su uključeni u Komisijin prijedlog relevantne uredbe Vijeća[32]. U tom je kontekstu važno napomenuti i da Komisija mora raspolagati s pouzdanim pretpostavkama o zapošljavanju osoblja za tijela EU-a. Osim toga, Vijeće je preispitalo udio privremenog i ugovornog osoblja u zajedničkim poduzećima koji je

---

[30] Godišnje izvješće Suda o zajedničkim poduzećima EU-a za 2020., odlomak 3.9.17.

[31] Članak 19. Uredbe Vijeća (EU) 2021/2085, članak 9. Uredbe Vijeća (EU) 2021/1173.

[32] COM(2021) 87 final od 23.2.2021. i COM(2020) 569 final od 18.9.2020.

planiran u odgovarajućim prijedlozima Komisije prije nego što je donijelo nove uredbe o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.

2.36. Navedeni pravni financijski izvještaji služe kao referentna točka za raspravu o broju zaposlenika u godišnjem planu radnih mjesta za cijelo programsko razdoblje. Njima se određuje najveći godišnji broj zaposlenika (broj zaposlenika u ekvivalentima punog radnog vremena (EPRV)) po kategoriji osoblja (privremeno osoblje, ugovorno osoblje, upućeni nacionalni stručnjaci) te odgovarajućim funkcijskim skupinama i razredima. Većina zajedničkih poduzeća izvijestila je da nakon procesa internog planiranja proračuna i resursa njihovi upravitelji nisu bili uključeni u proces pregovora između njihova matičnog GU-a i GU-a za proračun. Izvijestili su i da nisu bili dovoljno informirani ni o Komisijinu modelu produktivnosti, koji se upotrebljava za utvrđivanje ljudskih resursa za provedbu programa zajedničkih poduzeća u okviru novog VFO-a, ni o osnovi za ograničavanje broja zaposlenika, unatoč povećanom proračunu koji treba izvršiti. Budući da su zajednička poduzeća autonomna i odgovorna za provedbu svojih programa rada, Sud smatra da ih se moglo bolje uključiti u proces planiranja ljudskih resursa za VFO za razdoblje 2021. – 2027.

Zajednička poduzeća nemaju zajedničke alate i smjernice za procjenu stanja u pogledu ljudskih resursa

2.37. Izvršni direktor zajedničkog poduzeća trebao bi jamčiti održivo i učinkovito upravljanje zajedničkim poduzećem i učinkovitu provedbu njegova programa rada te bi trebao izrađivati nacrt godišnjeg proračuna i plan radnih mjesta za osoblje i podnositi ih upravnom odboru na donošenje[33].

2.38. Zajednička poduzeća trenutačno nemaju alat za bilježenje vremena utrošenog na pojedinu aktivnost. Broj zaposlenika koje svake godine treba rasporediti na određenu aktivnost stoga se temelji na procjenama, a ne na stvarnom vremenu utrošenom na aktivnost tijekom godine. Zbog nepostojanja alata za bilježenje vremena postoji rizik da procjene potreba za ljudskim resursima nisu dovoljno pouzdane, što unutar organizacije dovodi do neučinkovite raspodjele zaposlenika na aktivnosti.

6. mjera

Zajednička poduzeća trebala bi uvesti sustav bilježenja vremena kako bi dobila objektivne podatke o potrošnji ljudskih resursa po određenoj aktivnosti.

2.39. Većina zajedničkih poduzeća provela je procjenu potreba za resursima za novi VFO (često uz pomoć vanjskog stručnjaka) i dostavila je svojem matičnom GU-u. Međutim, u

[33] Članak 19. Uredbe Vijeća (EU) 2021/2085, članak 9. Uredbe Vijeća (EU) 2021/1173.

procjenama nije postojala formalizirana i zajednička metodologija za određivanje potreba za osobljem (uključujući osnovne kompetencije) po jedinici. Takvom bi se metodologijom pružila podrška zajedničkim poduzećima u utvrđivanju objektivnih i dobro osmišljenih pokazatelja (pokretača) radnog opterećenja kako bi se postigla optimalna raspodjela resursa unutar organizacije. U nedostatku takve metodologije zajednička poduzeća nastavit će primjenjivati različite procese u slučaju kojih postoji rizik da će se oni smatrati nepotpunima i/ili pristranima.

7. mjera

Zajednička poduzeća trebala bi osmisliti formalizirani model ili smjernice o tome kako procijeniti potrebe za osobljem (uključujući ključne kompetencije) po aktivnostima i po odjelima s ciljem optimizacije upotrebe kadrovskih resursa.

Nedostatci u modelu planiranja ljudskih resursa koji se primjenjuje na zajednička poduzeća u pogledu VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.

Komisija je planirala ljudske resurse zajedničkih poduzeća bez prethodnih informacija o njihovim dodatnim zadaćama

2.40. Kako je prikazano na ***slici 2.3.***, očekivalo se da će prosječna razina produktivnosti zajedničkih poduzeća koja djeluju u okviru programa Obzor 2020. biti takva da svaki EPRV upravlja s 28 milijuna eura proračuna za preuzimanje obveza. Taj cilj produktivnosti po zajedničkom poduzeću izračunan je dijeljenjem financijskog doprinosa EU-a predmetnom zajedničkom poduzeću s brojem zaposlenika u 2020. izraženom u EPRV-ovima, kako je utvrđeno u uredbama o osnivanju zajedničkih poduzeća (u tekućim cijenama za obveze). Kad je riječ o zajedničkim poduzećima koja će se uspostaviti u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027., cilj Komisije bio je do kraja VFO-a za to razdoblje zadržati barem sličnu prosječnu razinu produktivnosti kao za zajednička poduzeća u okviru prethodnog programa Obzor 2020.

Slika 2.3. – Ciljevi u pogledu ljudskih resursa i produktivnosti za zajednička poduzeća u okviru programa Obzor 2020.

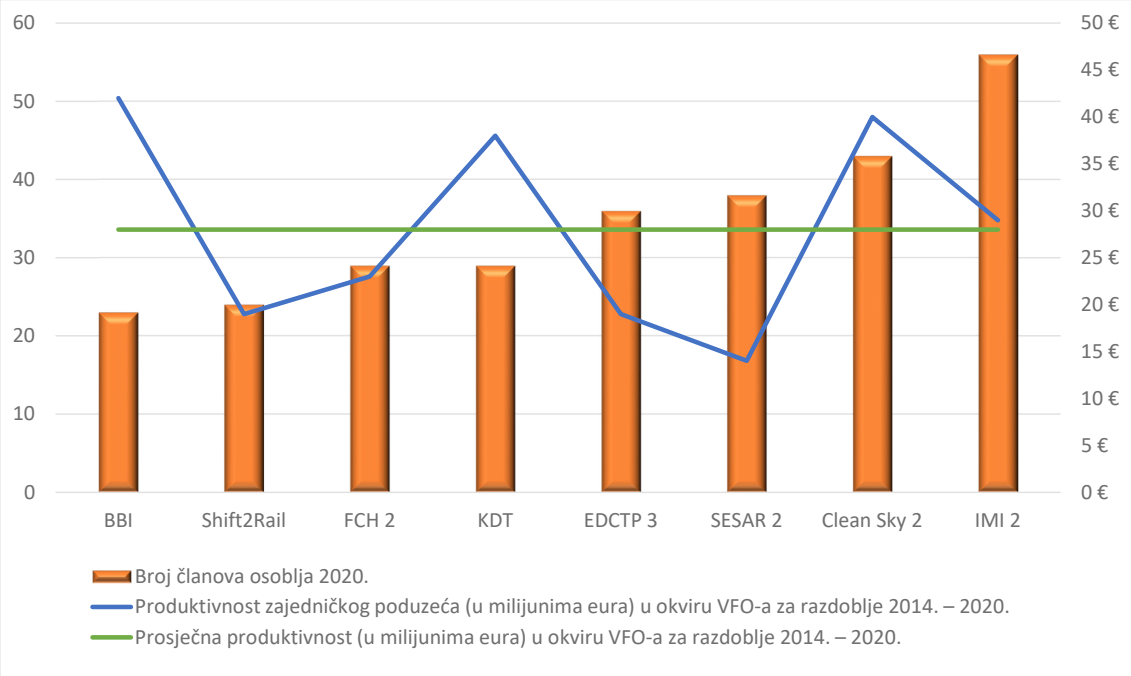

Izvor: Sud, na temelju podataka Komisije.

2.41. Komisijino planiranje ljudskih resursa za nova zajednička poduzeća koja će se uspostaviti u okviru programa Obzor Europa temeljilo se na sličnom modelu produktivnosti, pri čemu je cilj produktivnosti po zajedničkom poduzeću izračunan dijeljenjem financijskog doprinosa EU-a predmetnom zajedničkom poduzeću (kako je utvrđeno u jedinstvenom temeljnom aktu, u stalnim cijenama iz 2020.) s konačnim brojem zaposlenika zajedničkih poduzeća u EPRV-ovima (vidjeti ***sliku 2.4.***). Komisija je unaprijed utvrdila prosječnu razinu produktivnosti za sva zajednička poduzeća za koja postoji prethodnik[34] te bi ona trebala biti takva da svaki EPRV upravlja iznosom od 26 milijuna eura. Taj bi cilj trebalo povećati na 28 milijuna eura smanjenjem broja osoblja za dodatnih deset EPRV-ova krajem 2023. Međutim, stvarna razina smanjenja trebala bi se temeljiti na procjeni djelotvornosti poslovanja zajedničkih poduzeća. Kako bi se postigao taj cilj i upravljalo povećanim proračunom EU-a u okviru novog VFO-a, Komisija je postavila ograničenje broja statutarnog osoblja koje potražuju zajednička poduzeća na razinu osoblja za 2020. Zbog toga je niža produktivnost nekih zajedničkih poduzeća (SESAR, EU-Rail i IHI) nadoknađena višim razinama produktivnosti drugih zajedničkih poduzeća (KDT, SNS i CA). Nadalje, u slučaju KDT-a i EuroHPC-a model produktivnosti uključivao je samo financijske doprinose EU-a, a prihodi kojima ta zajednička poduzeća trebaju upravljati uključuju i doprinose EU-a i nacionalne doprinose država sudionica.

[34] Uključujući Zajedničko poduzeće za globalno zdravlje.

Slika 2.4. – Procjene ljudskih resursa i ciljevi produktivnosti za zajednička poduzeća u okviru jedinstvenog temeljnog akta

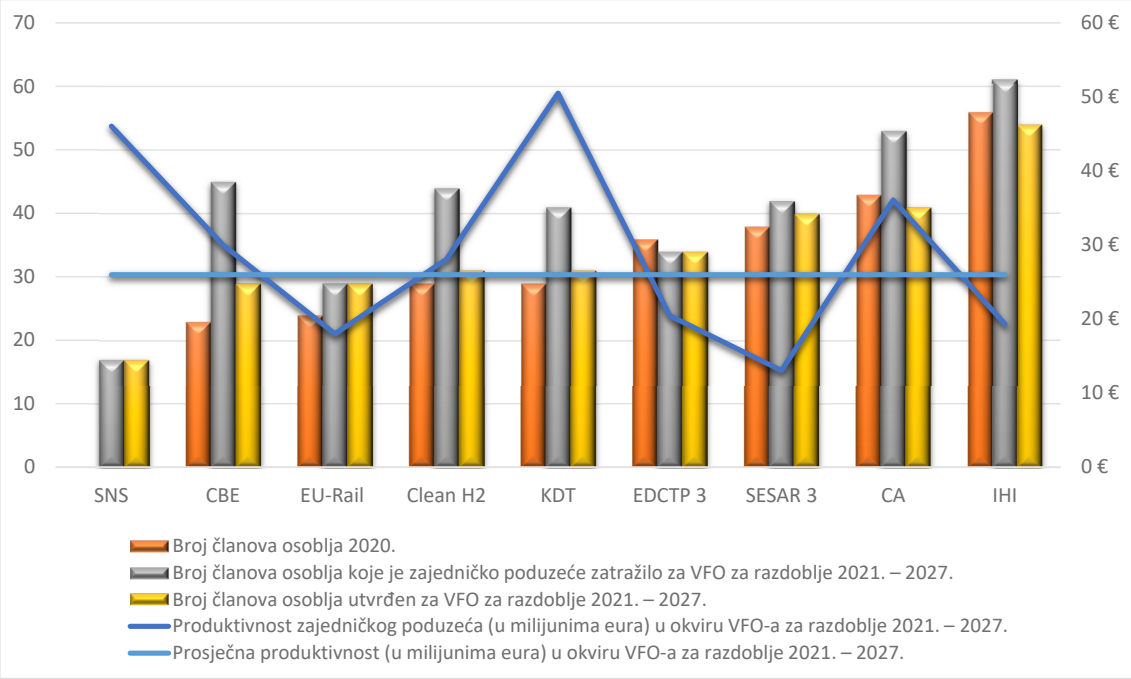

Izvor: Sud, na temelju podataka Komisije.

2.42. Međutim, Sud je utvrdio da je Komisija postigla dogovor o zakonskim financijskim izvještajima (koji sadržavaju planove radnih mjesta) prije nego što je donijela svoj strateški program za istraživanja i inovacije te jedinstveni temeljni akt, kojima su zajedničkim poduzećima povjerene dodatne administrativne zadaće. Te zadaće uključuju upravljanje novim odborima, proširenu ulogu savjetodavnih tijela, novi proces za upravljanje doprinosima u naravi za dodatne aktivnosti, strože zahtjeve u pogledu izvješćivanja i nove operativne aktivnosti. Za vrijeme procesa planiranja glavna poteškoća u procjeni kadrovskih potreba stoga je bila nesigurnost u pogledu ciljeva istraživanja na visokoj razini te dodatnih administrativnih i operativnih zadaća budućih zajedničkih poduzeća.

2.43. Budući da se planiranje ljudskih resursa zajedničkih poduzeća nije temeljilo na informacijama nužnima za procjenu njihove razine radnog opterećenja, postoji rizik da planirani ljudski resursi možda neće biti dovoljni kako bi zajednička poduzeća mogla ispuniti sve zadaće koje su im dodijeljene.

EuroHPC nije obuhvaćen modelom produktivnosti

2.44. Pri planiranju ljudskih resursa za nova zajednička poduzeća u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. Komisija u model produktivnosti nije uključila EuroHPC (za koji je, s obzirom na političke prioritete, Komisijin prijedlog uredbe o osnivanju donesen ranije).

2.45. Kako bi ponovno zauzeo vodeći položaj u području inovativnih tehnologija računalstva visokih performansi i kvantnog računalstva, EuroHPC znatno je proširen u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. U skladu s novom uredbom o osnivanju donesenom u srpnju 2021. EuroHPC morat će potrošiti više od 7 milijardi eura. U tu svrhu treba zaposliti dodatnih 39 članova osoblja kako bi do kraja 2023. imao planirana 54 člana statutarnog osoblja[35]. Zbog kašnjenja s donošenjem nove uredbe o osnivanju EuroHPC pokrenuo je nužne postupke popunjavanja za sedam najprioritetnijih radnih mjesta tek krajem 2021. te stoga tijekom 2021. nije mogao povećati broj osoblja. Budući da je na kraju 2021. imao samo 15 članova osoblja (četiri člana privremenog osoblja i 11 ugovornih djelatnika), mogao bi se suočiti s poteškoćama u pogledu ljudskih resursa u vezi s upravljanjem tim novim zaposlenicima, povrh pitanja administrativnih i operativnih procesa koje tek treba uspostaviti.

2.46. Kako je prikazano na ***slici 2.5.***, to važno zajedničko poduzeće ima vrlo visoku razinu produktivnosti koja odgovara iznosu od 47 milijuna eura po EPRV-u, čime je prosječna produktivnost zajedničkih poduzeća povećana s 26 milijuna eura na 31 milijun eura po EPRV-u. Stvarna prosječna razina produktivnosti svih zajedničkih poduzeća koja posluju u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. stoga je slična prosječnoj razini produktivnosti izvršnih agencija, koja iznosi 33 milijuna eura, a ne niža, kako je procijenjeno u vrijeme planiranja.

2.47. Iako sva zajednička poduzeća provode složene aktivnosti koje su usporedive, njihove ciljne razine produktivnosti kreću se od 13 milijuna eura do 51 milijuna eura (vidjeti ***sliku 2.5.***) te su najniže za SESAR i EU-Rail, a najviše za KDT, EuroHPC i SNS.

[35] COM(2020) 569 final od 18.9.2020.

Slika 2.5. – Procjene ljudskih resursa i ciljne razine produktivnosti za zajednička poduzeća u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.

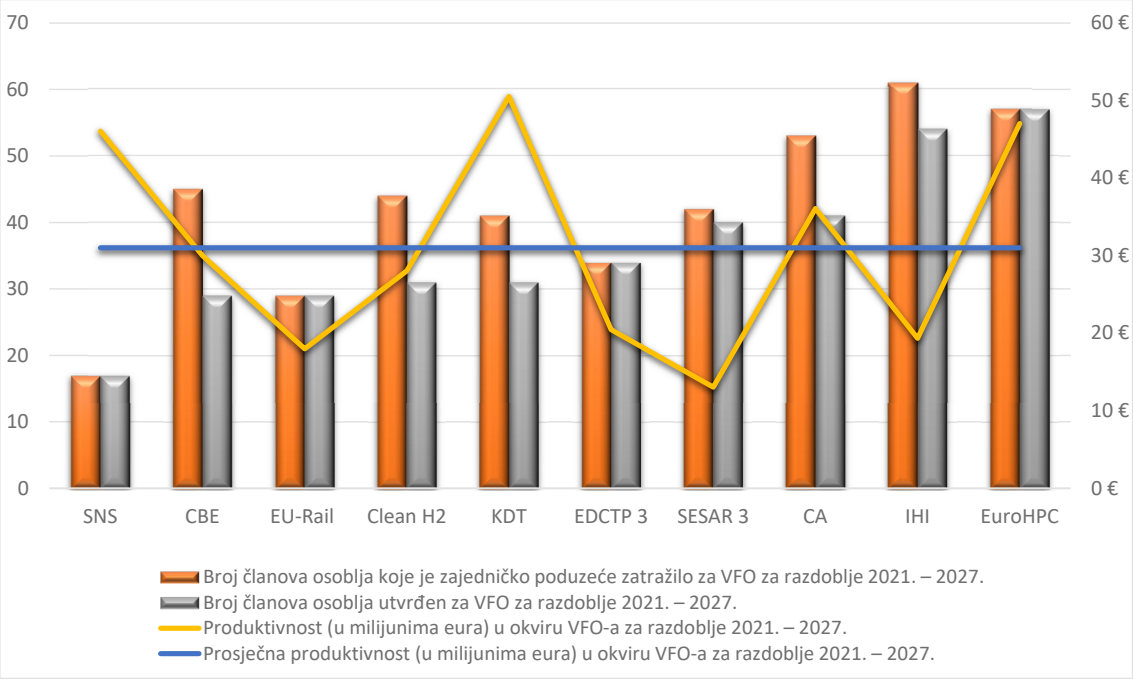

Izvor: Sud, na temelju podataka Komisije.

Pri planiranju resursa nisu u dovoljnoj mjeri uzeti veličina i specifični pokretači radnog opterećenja

2.48. Za razliku od drugih tijela EU-a, kao što su izvršne agencije, jedna od glavnih zadaća zajedničkih poduzeća jamčenje je angažiranosti privatnih partnera kad je riječ o istraživačkim i inovacijskim aktivnostima. Tom bi se angažiranošću trebalo pomoći u stvaranju partnerstava na razini EU-a sa sektorskim i istraživačkim partnerima kojima bi se ubrzao prijenos znanstvenih spoznaja u utržive prekretničke inovacije, potaknuo razvoj inovacija u sklopu zajedničke strateške vizije članova, odgovorilo na društvene izazove u Europi na koje se u relevantnim sektorima trenutačno ne odgovara u dovoljnoj mjeri te razvile sinergije s drugim partnerstvima i nacionalnim programima.

2.49. Zajednička poduzeća u načelu su prilično malene organizacije s manjim mogućnostima povećavanja svoje produktivnosti zahvaljujući ekonomiji razmjera u usporedbi s izvršnim agencijama. S druge strane, kako bi ispunila svoje zadaće, zajednička poduzeća moraju se nositi s važnim pokretačima radnog opterećenja na razini planiranja i provedbe koji nadilaze upravljanje bespovratnim sredstvima i koji ne postoje u slučaju izvršnih agencija. Sud je konkretno utvrdio da pokretači radnog opterećenja navedeni u nastavku, koji su specifični za pojedino zajedničko poduzeće na razini planiranja i provedbe, nisu uzeti u obzir u Komisijinu modelu uspješnosti.

2.50. U fazi planiranja znatan dio aktivnosti projektnog službenika zajedničkog poduzeća odnosi se na koordinaciju znanstvenih prioriteta za programe rada i njihovo priopćavanje te sadržaj poziva na podnošenje prijedloga. Slijedom toga, projektni službenici moraju upravljati sastancima različitih upravljačkih tijela zajedničkog poduzeća (upravni odbor, znanstveno savjetodavno tijelo, skupina predstavnika država i skupine dionika aktivnih u sektoru kojim se bavi zajedničko poduzeće) i redovito sudjelovati na njima te organizirati radne skupine i događanja kako bi se angažirali sektorski i istraživački partneri, države sudionice i dionici.

2.51. U odnosu na provedbu uobičajenih projekata u okviru programa Obzor Europa provedba projekata zajedničkih poduzeća složenija je zbog naglaska njihovih programa na integrirane projekte kojima se okupljaju dionici iz istraživačkih i inovacijskih djelokruga relevantnih sektora. Za razliku od izvršnih agencija zajednička poduzeća moraju ostvariti učinak financijske poluge s pomoću sredstava njihovih privatnih članova. Taj učinak temelji se na minimalnoj razini troškova (u obliku financijskih doprinosa i doprinosa u naravi) na koje su se privatni članovi obvezali pri provedbi istraživačkih i inovacijskih aktivnosti Zajedničkog poduzeća. U tom kontekstu zajednička poduzeća moraju upravljati novim vrstama doprinosa u naravi za dodatne aktivnosti (DNDA) o kojima svake godine izvješćuju privatni članovi te ih potvrditi. Za razliku od programa Obzor 2020. tom novom vrstom DNDA-a obuhvatit će se i neprihvatljivi troškovi nastali za projekte zajedničkih poduzeća te se ona može prijaviti samo za projekte koji su uključeni u godišnji program rada zajedničkog poduzeća. Međutim, model produktivnosti usmjeren je samo na upravljanje financijskim sredstvima EU-a. Sud stoga smatra da su se pri izračunu ciljne razine produktivnosti zajedničkih poduzeća trebali uzeti u obzir barem DNDA-ovi koje trebaju ostvariti zajednička poduzeća, kao i financijski doprinosi država sudionica (EuroHPC i KDT).

2.52. Zajednička poduzeća još uvijek moraju provesti važan dio svojih aktivnosti u okviru programa Obzor 2020. tijekom novog programskog razdoblja VFO-a (vidjeti odlomke ***2.15.*** – ***2.17.***). Za pojedina zajednička poduzeća njihovi projekti u okviru programa Obzor 2020. nastavit će se do 2027., a u isto će vrijeme oni morati izvršavati veći proračun programa Obzor Europa. Osim toga, matični GU zajedničkim poduzećima može izravno dodijeliti dodatne projektne zadatke za provedbu (npr. u okviru CEF-a ili programa Digitalna Europa).

Planiranjem su zanemarene potrebe za resursima za novi centralizirani sustav za upravljanje financijskim doprinosima država sudionica

2.53. Na temelju Okvirne uredbe o programu Obzor Europa i njihovim uredbama o osnivanju u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. KDT i EuroHPC dužni su koordiniranim pristupom uvesti novi centralizirani upravljački proces, sustav za središnje upravljanje financijskim doprinosima (CMFC), kako bi upravljali financijskim doprinosima svojih država sudionica. Na temelju tog sustava svaka država sudionica može odlučiti zajedničkom poduzeću uplaćivati pripadajuće financijske doprinose na razini projekata za korisnike s poslovnim

nastanom u predmetnoj državi. U okviru tog procesa svaka država sudionica ujedno ima pravo veta na sva pitanja u vezi s upotrebom vlastitih nacionalnih financijskih doprinosa uplaćenih zajedničkom poduzeću za podnositelje zahtjeva s poslovnim nastanom u predmetnoj državi. Time bi se državi sudionici omogućilo da na temelju nacionalnih strateških prioriteta odluči hoće li pružiti potporu određenom nacionalnom korisniku odabranog i odobrenog istraživačkog i inovacijskog projekta. S druge strane, predmetna zajednička poduzeća morat će izvršavati isplate sufinanciranja za sve države sudionice, koje imaju različite administrativne strukture. Bit će zadužena i za upravljanje i praćenje u vezi s dvama alternativnim procesima s pripadajućim administrativnim sporazumima.

2.54. Sud napominje da Komisija nije procijenila dodatne potrebe za resursima za uvođenje planiranog sustava za središnje upravljanje financijskim doprinosima, kao i da te potrebe nisu uključene u početne procjene kadrovskih resursa za provedbu novog programa zajedničkih poduzeća za istraživanje i inovacije. Takav izostanak planiranja u spoju s nedostatkom IT alata i Komisijine potpore može se negativno odraziti na provedbu programa zajedničkih poduzeća i ostvarivanje ciljeva u pogledu doprinosa drugih članova. Ako se sustavom CMFC bude moralo upravljati ručno, to će zahtijevati znatne ljudske resurse.

Tijekom posljednjih godina povećala se ovisnost F4E-a o vanjskom osoblju

2.55. Posljednjih je godina F4E postao ovisniji o vanjskom osoblju. Vanjsko osoblje 2019. činilo je 62 % statutarnog osoblja. Međutim, prema trenutačnom strateškom planu resursa F4E-a za razdoblje 2021. – 2027. predviđa se da će se udio vanjskog osoblja 2022. povećati na 93 % maksimalnog broja statutarnog osoblja koji je odobrila Komisija, a zatim se postupno smanjiti na 70 % do 2027. (vidjeti ***sliku 2.6.***).

Slika 2.6. – Kretanja broja angažiranih vanjskih djelatnika u razdoblju 2021. – 2027.

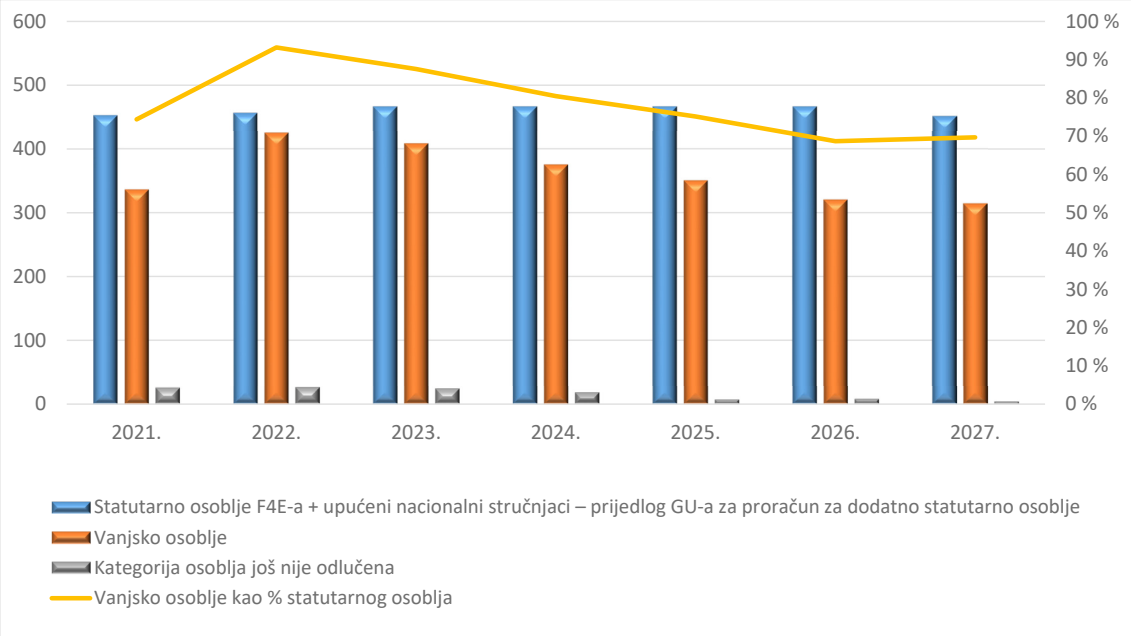

Izvor: Sud, na temelju podataka F4E-a.

2.56. Na temelju svojeg strateškog plana resursa za razdoblje 2021. – 2027. F4E je u kontekstu pregovora o proračunu za 2023. zatražio dodatna 34 člana statutarnog osoblja. Iako je Komisija priznala da je trenutačni broj statutarnog osoblja nedovoljan zbog velike složenosti projekta ITER, odobrila je deset dodatnih statutarnih radnih mjesta i odgođeno postupno ukidanje statutarnog osoblja pri kraju projekta pod uvjetom da se dodatnim osobljem služi za ključna pitanja i da se izmijeni organizacijska struktura Zajedničkog poduzeća. Na ***slici 2.7.*** prikazano je da će u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. razlika između broja statutarnog osoblja koje je Komisija dodijelila F4E-u i potrebe za statutarnim osobljem procijenjene u strateškom planu resursa F4E-a dosegnuti najvišu razinu 2023., a zatim se postupno smanjivati do 2027.

Slika 2.7. – Procijenjeni manjak statutarnog osoblja F4E-a u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.

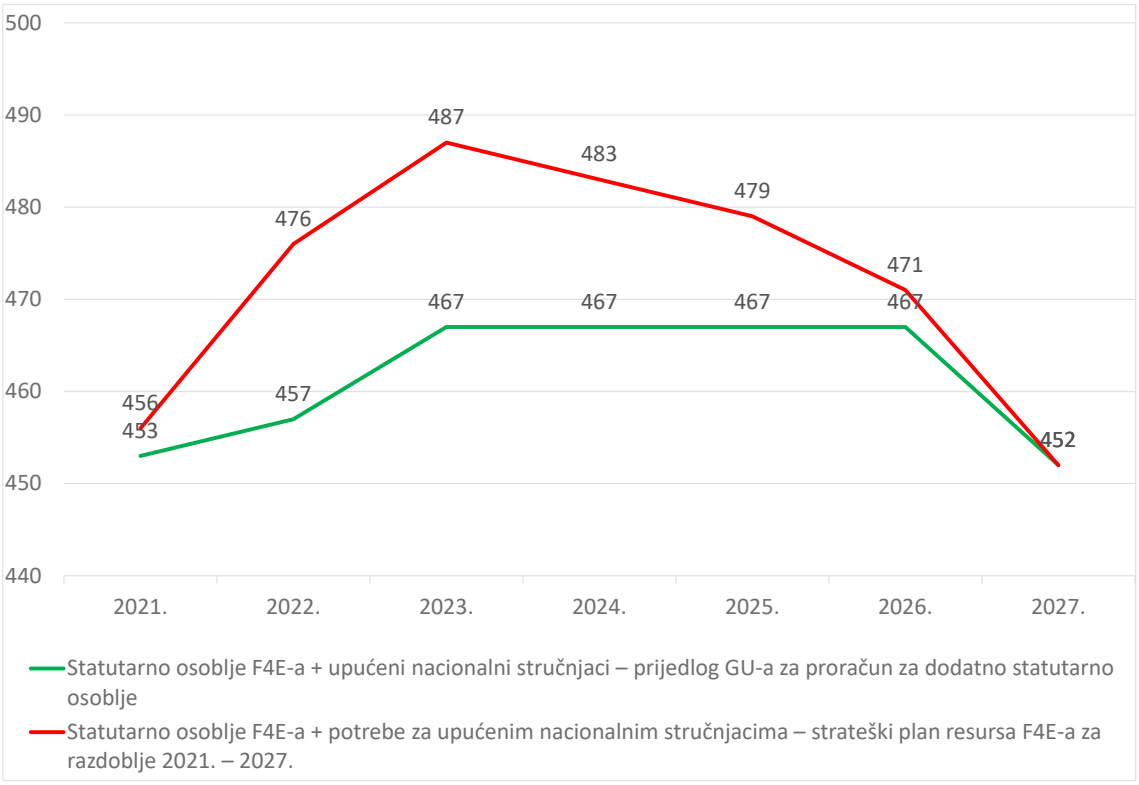

Izvor: Sud, na temelju podataka F4E-a.

2.57. Osim toga, postoji mogućnost da je pandemija bolesti COVID-19 utjecala na stanje ljudskih resursa F4E-a, konkretno povećanjem troškova za vanjsko osoblje i usporavanjem napretka projekta. To će se uzeti u obzir u novom temeljnom planu, koji će ITER-IO utvrditi za projekt ITER u prvom tromjesečju 2023., te će se predložiti promjena rasporeda. Taj novi temeljni plan i povezani zahtjevi mogli bi utjecati na buduće potrebe i zahtjeve F4E-a u pogledu ljudskih resursa u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.

2.58. Velikom ovisnošću F4E-a o vanjskom osoblju stvaraju se izazovi i rizici za radno okruženje. Sud je u svojem izvješću za 2019. iznio rizike povezane s tako visokom razinom vanjskog osoblja, kao što su rizik u pogledu zadržavanja stručnjaka s kompetencijama visoke razine ili specijaliziranim ključnim kompetencijama te rizik od neučinkovitog upravljanja ljudskim resursima zbog nejasne raspodjele odgovornosti između osoblja zajedničkog poduzeća i vanjskih djelatnika.[36]

[36] Godišnje izvješće Suda o zajedničkim poduzećima EU-a za 2019., odlomak 3.9.19.

8. mjera

Uprava F4E-a trebala bi ojačati mjere koje su već poduzete kako bi se ublažili rizici povezani s angažiranjem vanjskog osoblja, a posebno rizik od neučinkovitog upravljanja zbog nejasne raspodjele odgovornosti između statutarnog i vanjskog osoblja.

Druge publikacije Suda u kojima ima riječi o zajedničkim poduzećima

2.59. Osim godišnjeg izvješća o reviziji godišnje računovodstvene dokumentacije zajedničkih poduzeća Sud je tijekom 2021. objavio i tematska revizijska izvješća i preglede u kojima ima riječi o zajedničkim poduzećima (vidjeti ***sliku 2.8.***).

Slika 2.8. – Druge nedavno objavljene publikacije Suda u kojima ima riječi o zajedničkim poduzećima i/ili istraživanjima

Tematsko izvješće Suda 19/2020:
Digitalizacija europske industrije: ambiciozna inicijativa čiji uspjeh ovisi o kontinuiranoj predanosti EU-a, vlada i poduzeća

Iako je digitalna transformacija ključna kako bi mnoga poduzeća u EU-u ostala konkurentna, ona ne iskorištavaju u potpunosti prednosti koje pružaju napredne tehnologije kako bi uvodila inovacije.
U tom je kontekstu Komisija 2016. pokrenula inicijativu „Digitalizacija europske industrije" čiji je cilj jačanje konkurentnosti EU-a u području digitalnih tehnologija.

Sud je ispitao mjeru u kojoj je EU djelotvorno pružao potporu provedbi nacionalnih strategija za digitalizaciju industrije i digitalnoinovacijskim centrima, kao i jesu li Komisija i države članice djelotvorno provodile strategiju za digitalizaciju europske industrije.

Sud je utvrdio da je Komisijina strategija za digitalizaciju europske industrije imala dobar temelj i da je države članice podržavaju, ali nije sadržavala dovoljno informacija o predviđenim ishodima, pokazateljima rezultata i ciljnim vrijednostima. Zbog toga je Komisiji i državama članicama teško bolje usmjeriti svoje aktivnosti i povećati utjecaj na najvišu moguću razinu, a države članice nije se poticalo na to da inicijativi dodijele financijska sredstva iz ESI fondova.

Sud preporučuje da Komisija, u suradnji s državama članicama, pruži potporu državama članicama u utvrđivanju njihova manjka financijskih sredstava i poboljšanju praćenja te da poduzme daljnje mjere za postizanje odgovarajućih razina širokopojasne povezivosti.

Pojedinosti o zaključcima revizije, povezane preporuke i odgovor subjekta revizije dostupni su na internetskim stranicama Suda eca.europa.eu.

Pregled Suda 01/2021:
Početni doprinos EU-a javnozdravstvenom odgovoru na pandemiju bolesti COVID-19

Svjetska zdravstvena organizacija klasificirala je 11. ožujka 2020. bolest COVID-19 kao pandemiju. U skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije EU ima isključivo ulogu pružatelja potpore i koordinatora u području javnog zdravstva, koje je u prvom redu u nadležnosti država članica.

Sud je preispitao početni odgovor EU-a na mjere povezane s pandemijom poduzete u razdoblju 3. siječnja – 30. lipnja 2020., s naglaskom na upotrebi okvira EU-a za suočavanje s prekograničnim prijetnjama zdravlju, na dodatnim mjerama koje je EU poduzeo za pružanje potpore opskrbi medicinskom zaštitnom opremom te na potpori EU-a razvoju testova i cjepiva protiv bolesti COVID-19.

Komisija je poticala razmjenu informacija među državama članicama te je podržavala aktivnosti povezane s istraživanjem bolesti COVID-19 i sklapanjem ugovora o predviđenoj kupoprodaji cjepiva. Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativne lijekove (IMI) objavilo je i poziv na podnošenje prijedloga u vezi s liječenjem od bolesti uzrokovane koronavirusom i povezanim testiranjem.

Sud je istaknuo određene izazove s kojima se EU suočava u pružanju potpore odgovoru država članica na pandemiju bolesti COVID-19, kao što su uspostava odgovarajućeg okvira za prekogranične prijetnje zdravlju, olakšavanje opskrbe odgovarajućim zalihama i podupiranje razvoja cjepiva.

Pojedinosti o zaključcima revizije, povezane preporuke i odgovor subjekta revizije dostupni su na internetskim stranicama Suda eca.europa.eu.

Tematsko izvješće Suda 05/2022:
Kibersigurnost institucija, tijela i agencija EU-a: razina pripravnosti općenito nije razmjerna prijetnjama

U razdoblju 2018. – 2021. broj ozbiljnih incidenata u tijelima EU-a više se nego udeseterostručio jer se radom na daljinu znatno povećao broj potencijalnih pristupnih točaka za napadače. Ozbiljni incidenti općenito su posljedica primjene novih metoda i tehnologija te za istragu nad njima i oporavak od njih mogu biti potrebni tjedni, ako ne i mjeseci. Jedan od primjera bio je kibernapad na Europsku agenciju za lijekove, zbog kojeg su procurili osjetljivi podatci kojima se manipuliralo kako bi se poljuljalo povjerenje u cjepiva.

Glavni je zaključak revizora bio da je razina pripravnosti tijela EU-a u području kibersigurnosti neujednačena i općenito nerazmjerna rastućim prijetnjama. Štoviše, ta tijela nemaju dosljedan pristup problematici kibersigurnosti, a ponekad se ne primjenjuju ni osnovne kontrole i ključne dobre prakse u području kibersigurnosti.

Iako bi se razlike u razinama kibersigurnosti teoretski mogle opravdati različitim profilima rizičnosti svake organizacije i različitim razinama osjetljivosti podataka koje te organizacije obrađuju, revizori naglašavaju da, s obzirom na to da su sva tijela EU-a snažno međusobno povezana, kibersigurnosne slabe točke u jednom tijelu EU-a mogu izložiti više drugih organizacija kiberprijetnjama.

Naposljetku, u institucijama, agencijama i tijelima EU-a trenutačno ne postoji pravni okvir za informacijsku sigurnost i kibersigurnost.

Pojedinosti o zaključcima revizije, povezane preporuke i odgovor subjekta revizije dostupni su na internetskim stranicama Suda eca.europa.eu.

Izvor: Sud.

Odgovor zajedničkih poduzeća na poglavlje 2.

Mjera 1. Zajednička poduzeća poštovat će račune koje je izdao Komisijin Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu (PMO), a kad je riječ o pitanju zakonodavstva koje primjenjuje Europski revizorski sud, zajednička poduzeća pristaju surađivati s Komisijom radi jasnijeg usklađivanja relevantnih pravnih osnova.

Mjera 2. Definicija i raspodjela administrativnih troškova potaknuli su pripremu proračuna svakog zajedničkog poduzeća u zakonskim financijskim izvještajima priloženima jedinstvenom temeljnom aktu. Stoga „administrativni troškovi", odnosno financijski doprinosi članova zajedničkih poduzeća, sada nisu samo definirani, nego i kvantificirani za svako zajedničko poduzeće. U skladu s tim, zajednička poduzeća dodatno će istražiti detaljan sadržaj „administrativnih rashoda" kako bi se omogućilo usklađivanje njihove klasifikacije.

Mjera 3. Zajedničko poduzeće prima na znanje mjeru koju je Sud predložio. Budući da je Zajedničko poduzeće još relativno novo, većina aktivnosti provjere i potvrđivanja odvijat će se na kraju provedbe projekata. Zajedničko poduzeće pravodobno će riješiti to pitanje. Očekuje se da će se predloženim središnjim financijskim mehanizmom (uvedenim u skladu s novom Uredbom o EuroHPC-u) osigurati postupci i alati za planiranje, potrebni za jačanje koordinacije godišnjih doprinosa s državama sudionicama.

Mjera 4. U suradnji sa zajedničkim centrom za provedbu u okviru Komisije sva su zajednička poduzeća 2022. počela provoditi mjere za smanjenje stope pogreške u skladu s mjerom koju je predložio Sud (npr., među ostalim, istraživanje mogućnosti pojednostavnjenih oblika troškova koje preporučuje i Glavna uprava za proračun (GU BUDG), kao što su jedinični troškovi, jednokratni iznosi i paušalne stope).

Mjera 5. Nakon što je 12. studenoga 2021. Upravni odbor EuroHPC-a donio izmijenjeni plan radnih mjesta za osoblje za 2021., zapošljavanje ključnog osoblja započelo je odmah 1. prosinca 2021., u skladu s mjerom koju je predložio Sud.

Mjera 6. Zajednička poduzeća trenutačno upotrebljavaju modul za evidenciju radnog vremena sustava upravljanja ljudskim resursima koji osigurava Komisija (SYSPER). U suradnji s pružateljem usluga SYSPER istražit će se mogućnosti za povećanje razine pojedinosti u bilježenju podataka o vremenu koji se evidentiraju u SYSPER-u.

Mjera 7. Zajednička poduzeća suglasna su s provedbom mjere koja se odnosi na postupak planiranja VFO-a za razdoblje 2027. – 2034. s ciljem boljeg uključivanja u postupak planiranja ljudskih resursa službi Komisije. Zajednička poduzeća spremna su provesti tu mjeru na temelju otvorene trostrane rasprave s GU-om BUDG i svojim matičnim glavnim upravama. Rasprava bi trebala uključivati i mogućnost određene fleksibilnosti za zajednička poduzeća kako bi uskladila svoje planove radnih mjesta za osoblje s privremenim radnim opterećenjem.

2.41.

Kao tripartitno Zajedničko poduzeće, SESAR 3, osim doprinosa iz proračuna EU-a i privatnih članova, prima i doprinose EUROCONTROL-a u iznosu od oko 500 milijuna EUR za aktivnosti programa Obzor Europa. Međutim, budući da Komisija u svojem modelu produktivnosti nije uzela u obzir doprinose EUROCONTROL-a, dobivena niža stopa produktivnosti za SESAR 3 ne može se izravno usporediti sa stopom ostalih zajedničkih poduzeća.

Poduzeću EU-Rail povjerene su nove aktivnosti sistemskog stupa kako bi se osiguralo da istraživanje i inovacije uključuju sustavno stajalište o razvoju i transformaciji željezničkog sustava te da ostvaruju učinak. Za te su aktivnosti potrebni dodatni resursi kako bi se postiglo izravnije upravljanje i nadzor. Iako se procjenjuje da se taj rad odnosi na proračun od više od 30 milijardi EUR u fazi migracije i uvođenja, on nije uključen u Komisijin model produktivnosti, što je dovelo do niže stope produktivnosti za poduzeće EU-Rail.

EUROPSKI
REVIZORSKI
SUD

Poglavlje 3.

Izjave o jamstvu

za zajednička poduzeća EU-a

3.1. Informacije na kojima se temelje izjave o jamstvu

Osnova za mišljenja

3.1.1. Sud je proveo reviziju u skladu s međunarodnim revizijskim standardima i etičkim kodeksom Međunarodne federacije računovođa (IFAC) te međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI). Odgovornosti Suda u skladu s tim standardima opširnije su opisane u odjeljku ovog izvješća o odgovornostima revizora. Sud je neovisan u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe koji izdaje Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe (Kodeks IESBA-e) i etičkim normama koje su relevantne za reviziju koju provodi te je ispunio sve svoje etičke odgovornosti u skladu s tim normama i Kodeksom IESBA-e. Sud prikupljene revizijske dokaze smatra dostatnima i prikladnima da budu osnova za njegovo mišljenje.

Odgovornosti uprave i osoba zaduženih za upravljanje

3.1.2. U skladu s člancima od 310. do 325. UFEU-a i financijskim uredbama zajedničkih poduzeća uprave zajedničkih poduzeća odgovorne su za pripremu i prikazivanje računovodstvene dokumentacije na temelju međunarodno prihvaćenih računovodstvenih standarda za javni sektor te za zakonitost i pravilnost povezanih transakcija. Ta odgovornost uključuje oblikovanje, uspostavu i provedbu unutarnjih kontrola koje su važne za pripremu i prikazivanje financijskih izvještaja u kojima nema značajnog pogrešnog prikazivanja zbog prijevare ili pogreške. Odgovornost je uprave ujedno zajamčiti da su aktivnosti, financijske transakcije i informacije prikazane u financijskim izvještajima u skladu s regulatornim okvirom tijela koja ih uređuju.

3.1.3. U pripremi računovodstvene dokumentacije odgovornost je uprave procijeniti mogućnost zajedničkog poduzeća da nastavi s trajnim poslovanjem te po potrebi objavljivati informacije o pitanjima u vezi s trajnošću poslovanja i služiti se računovodstvenim načelom trajnosti poslovanja, osim u slučajevima u kojima uprava namjerava likvidirati predmetni subjekt ili prestati s poslovanjem, ili je prestanak poslovanja jedina realna mogućnost.

3.1.4. Osobe zadužene za upravljanje odgovorne su za nadgledanje procesa financijskog izvještavanja zajedničkih poduzeća.

Odgovornosti revizora u pogledu revizije računovodstvene dokumentacije i povezanih transakcija

3.1.5. Ciljevi su Suda dobiti razumno jamstvo o tome da u računovodstvenoj dokumentaciji zajedničkih poduzeća nema značajnog pogrešnog prikazivanja i da su povezane transakcije zakonite i pravilne te, na temelju provedene revizije, podnijeti Europskom parlamentu i Vijeću izjave o jamstvu u pogledu pouzdanosti računovodstvene dokumentacije te zakonitosti i pravilnosti povezanih transakcija. Razumno jamstvo visoka je razina jamstva, ali nije garancija da će se revizijom u svim slučajevima otkriti značajno pogrešno prikazivanje ili neusklađenost. Njihov uzrok mogu biti prijevara ili pogreška te se smatraju značajnima ako bi bilo razumno očekivati da bi, pojedinačno ili skupno, mogli utjecati na ekonomske odluke koje korisnici računovodstvene dokumentacije donose na temelju njezina sadržaja.

3.1.6. Kad je riječ o prihodima, Sud provjerava doprinose koje su Komisija, drugi partneri ili zemlje sudionice stavile zajedničkim poduzećima na raspolaganje te procjenjuje postupke kojima se zajednička poduzeća služe za ubiranje ostalih prihoda, ako postoje.

3.1.7. Kad je riječ o rashodima, Sud ispituje platne transakcije nakon što su rashodi nastali, evidentirani i prihvaćeni. Tim su ispitivanjem obuhvaćene sve kategorije plaćanja (uključujući plaćanja za kupnju imovine) u trenutku njihova izvršenja, osim predujmova. Isplate predujmova ispituju se u trenutku u kojem primatelj sredstava dostavi potvrdu o njihovoj pravilnoj uporabi te u kojem zajedničko poduzeće prihvati tu potvrdu i obračuna predujam, iste godine ili kasnije.

3.1.8. U skladu s međunarodnim revizijskim standardima i međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija Sud primjenjuje stručnu prosudbu i zadržava profesionalni skepticizam tijekom čitavog trajanja revizije. Sud poduzima i sljedeće korake:

— utvrđuje i procjenjuje rizike od značajnog pogrešnog prikazivanja u računovodstvenoj dokumentaciji i od značajne neusklađenosti povezanih transakcija s obvezama iz pravnog okvira Europske unije do kojih je došlo zbog prijevare ili pogreške, priprema i provodi revizijske postupke kojima se vodi računa o tim rizicima. Prikuplja revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da budu osnova za njegova mišljenja. Rizik od toga da se značajno pogrešno prikazivanje ili neusklađenost ne otkriju veći je ako su oni uzrokovani prijevarom nego ako su uzrokovani pogreškom jer prijevara može podrazumijevati tajno dogovaranje, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola;

— stječe uvid u unutarnje kontrole koje su relevantne za reviziju kako bi pripremio primjerene revizijske postupke u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o djelotvornosti tih unutarnjih kontrola;

— obavlja evaluaciju primjerenosti primijenjenih računovodstvenih politika te razumnosti računovodstvenih procjena i povezanih informacija koje je uprava objavila;

— donosi zaključke o primjerenosti načina na koji se uprava služila računovodstvenim načelom trajnosti poslovanja i, na temelju prikupljenih dokaza, o tome postoji li značajna nesigurnost u vezi s događajima ili uvjetima kojom bi se ozbiljno mogla ugroziti mogućnost zajedničkog poduzeća da nastavi s trajnim poslovanjem. U slučajevima u kojima Sud zaključi da postoji takva značajna nesigurnost dužan je u svojem revizijskom izvješću skrenuti pozornost na povezane informacije koje su objavljene u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji ili, ako te informacije nisu objavljene na odgovarajući način, izraziti mišljenje koje nije bezuvjetno. Zaključci Suda temelje se na revizijskim dokazima koji su prikupljeni do datuma sastavljanja revizijskog izvješća. Ipak, budući događaji ili uvjeti mogu dovesti do toga da određeni subjekt prestane s trajnim poslovanjem;

— obavlja evaluaciju cjelokupnog prikaza, strukture i sadržaja računovodstvene dokumentacije, uključujući sve objavljene informacije, te procjenjuje jesu li povezane transakcije i događaji vjerno prikazani u računovodstvenoj dokumentaciji;

— prikuplja dostatne i primjerene revizijske dokaze u pogledu financijskih informacija zajedničkih poduzeća kako bi izrazio mišljenje o računovodstvenoj dokumentaciji i povezanim transakcijama. Sud je odgovoran za usmjeravanje revizije, nadzor nad njome i njezinu provedbu. Sud snosi isključivu odgovornost za revizorska mišljenja koja izražava.

— Sud uzima u obzir revizije koje je nad računovodstvenom dokumentacijom zajedničkih poduzeća obavio neovisni vanjski revizor u skladu s člankom 70. stavkom 6. Financijske uredbe EU-a[37].

3.1.9. Kad je riječ o rashodima zajedničkih poduzeća za istraživanja u okviru programa Obzor 2020., za provođenje *ex post* revizija odgovorna je Zajednička služba za reviziju koja djeluje u sklopu Komisijina GU-a RTD. U pogledu rezultata *ex post* revizija koje je provela navedena služba Komisija je u svojem prijedlogu uredbe o programu Obzor 2020.[38] ocijenila da bi realistični ciljani rizik od pogrešaka na godišnjoj osnovi trebao biti u rasponu 2 – 5 % s obzirom na troškove kontrola i složenost pravila za nadoknadu troškova istraživačkih projekata. Komisijina konačna ciljana vrijednost stope preostale pogreške u trenutku zaključenja programa Obzor 2020. trebala bi biti što bliže razini od 2 %.

3.1.10. Sud obavještava upravu o pitanjima kao što su planirani opseg i vremenski okvir revizije i važni revizijski nalazi, uključujući sve bitne nedostatke u unutarnjim kontrolama koje utvrdi tijekom revizije.

---

[37] Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća.

[38] COM(2011) 809 final.

3.1.11. Među pitanjima o kojima je raspravljao sa zajedničkim poduzećima Sud određuje ona koja su najvažnija za reviziju računovodstvene dokumentacije za tekuće razdoblje i koja se stoga smatraju ključnim revizijskim pitanjima. Sud ta pitanja opisuje u svojem revizijskom izvješću, osim ako zakonima ili propisima nije dopušteno javno objavljivanje informacija o tom pitanju ili ako, u iznimno rijetkim slučajevima, Sud utvrdi da određeno pitanje ne bi trebalo objaviti u izvješću jer je razumno očekivati da bi nepovoljne posljedice takvog objavljivanja bile veće od koristi za javni interes.

Zajednička poduzeća koja provode okvirne programe EU-a

3.2. Zajedničko poduzeće za istraživanje u području upravljanja zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR 3)

Uvod

3.2.1. Zajedničko poduzeće za istraživanje u području upravljanja zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR), sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano je u veljači 2007. u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanja (FP7) na razdoblje od osam godina[39] (SESAR 1). U lipnju 2014. Vijeće je izmijenilo relevantnu uredbu o osnivanju i u sklopu programa Obzor 2020. produžilo razdoblje djelovanja Zajedničkog poduzeća do 31. prosinca 2024.[40] (SESAR). Vijeće je u studenome 2021. donijelo jedinstveni temeljni akt, kojim je osnovano Zajedničko poduzeće SESAR 3 koje zamjenjuje SESAR, i to u okviru programa Obzor Europa na razdoblje koje završava 31. prosinca 2031.[41]

3.2.2. SESAR 3 ima oblik javno-privatnog partnerstva za razvoj moderniziranog upravljanja zračnim prometom u Europi. Članove osnivače čine EU, koji predstavlja Komisija, i Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe (Eurocontrol) te više od 50 organizacija iz svih dijelova vrijednosnog lanca zrakoplovstva – od zračnih luka preko korisnika zračnog prostora svih kategorija i pružatelja usluga zračne plovidbe do operatora i usluga bespilotnih letjelica.

---

[39] Uredba Vijeća (EZ) br. 219/2007 od 27. veljače 2007. o uspostavljanju zajedničkog poduzeća za razvoj nove generacije Europskog sustava upravljanja zračnim prometom (SESAR).

[40] Uredba Vijeća (EU) br. 721/2014 od 16. lipnja 2014. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 219/2007 o uspostavljanju zajedničkog poduzeća za razvoj nove generacije Europskog sustava upravljanja zračnim prometom (SESAR) vezano za produženje trajanja zajedničkog poduzeća do 2024.

[41] Uredba Vijeća (EU) br. 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa.

Zajedničko poduzeće za istraživanje u području upravljanja zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR)

3.2.3. U *tablici 3.2.1.* prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću.

Tablica 3.2.1. – Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2021	2020
Proračun za nova odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	44,6	119,5
Proračun za nova odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	4,3	151,3
Raspoloživi proračun za plaćanje (u milijunima eura) (1)	69,9	179,2
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) (1)	34,8	163,2
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca (2)	37	38

(1) Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine, namjenske prihode i sredstva preraspodijeljena u sljedeću godinu.
(2) Osoblje uključuje dužnosnike, privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu

3.2.4. Revizijski pristup Suda obuhvaća analitičke revizijske postupke, izravno dokazno ispitivanje transakcija na razini Zajedničkog poduzeća i korisnika te procjenu ključnih kontrola nadzornih i kontrolnih sustava Zajedničkog poduzeća. Rezultatima tih aktivnosti pridodaju se dokazi prikupljeni radom drugih revizora i analizom informacija koje dostavlja uprava Zajedničkog poduzeća.

3.2.5. Za opis osnove za mišljenje Suda, odgovornosti uprave i osoba zaduženih za upravljanje te odgovornosti revizora za reviziju računovodstvene dokumentacije i povezanih transakcija vidjeti odjeljak 3.1. ovog izvješća. Potpis na stranici ***151***. sastavni je dio mišljenja.

Izjava o jamstvu koju Sud upućuje Europskom parlamentu i Vijeću – izvješće neovisnog revizora

Mišljenje

3.2.6. Sud je obavio reviziju:

(a) računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća SESAR 3, koja se sastoji od financijskih izvještaja[42] i izvješća o izvršenju proračuna[43] za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2021., te

(b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.2.7. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća SESAR 3 za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje tog Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2021. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

[42] Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

[43] Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

Prihodi

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.2.8. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.2.9. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

3.2.10. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o zakonitosti i pravilnosti transakcija

Doprinosi poslodavca koje Zajedničko poduzeće treba uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje

3.2.11. Od 1. siječnja 2016. zajednička poduzeća koja se tek djelomično financiraju iz općeg proračuna EU-a trebaju uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje dio doprinosa poslodavca koji odgovara udjelu njihovih prihoda koje ne subvencionira EU u njihovim ukupnim prihodima[44]. Budući da Komisija nije ni predvidjela te rashode u proračunima zajedničkih poduzeća ni službeno zatražila uplate, SESAR 3 (i njegov prethodnik, SESAR 2) još nisu uplatili te doprinose.

[44] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

Zajedničko poduzeće za istraživanje u području upravljanja zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR)

3.2.12. U skladu s Komisijinim smjernicama zajedničkim poduzećima, u kojima Komisija iznosi svoje stajalište o tom nalazu, Komisijin Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu trebao bi za svako zajedničko poduzeće izračunati doprinose poslodavca kao postotak prihoda koje ne financira EU u odnosu na ukupne prihode zajedničkog poduzeća, uključujući prihode koje ne financira EU namijenjene operativnim rashodima[45]. Taj postotni udio za SESAR iznosi 7,7 %, odnosno oko 52 221 eura godišnje (na temelju iznosa za 2021.). Tim smjernicama u obzir se uzimaju isključivo relevantne odredbe Pravilnika o osoblju[46] kad je riječ o određivanju metode izračunavanja plaćanja koje zajedničko poduzeće izvršava za doprinos poslodavca proračunu EU-a na temelju prihoda. Međutim, u jedinstvenom temeljnom aktu[47] utvrđeno je da bi EU s jedne strane i ostali članovi s druge strane trebali na godišnjoj osnovi ravnomjerno dijeliti administrativne troškove, čime bi doprinos poslodavca za Zajedničko poduzeće iznosio 339 098 eura godišnje (na temelju iznosa za 2021.). Istodobnim postojanjem tih različitih zakonskih odredbi dolazi do rizika od razrade različitih interpretacija u vezi s izračunom doprinosa poslodavca za zajednička poduzeća kojima se mogu proizvesti nejednaki financijski učinci.

Opažanja o proračunskom upravljanju

Izvršenje proračuna programa Obzor 2020.

3.2.13. U ***tablici 3.2.2.*** prikazani su doprinosi članova Zajedničkom poduzeću za program Obzor 2020. na kraju 2021.

[45] U svrhu pojednostavnjenja Komisija je predložila procjenu doprinosa poslodavca zajedničkih poduzeća sustavu mirovinskog osiguranja EU-a na temelju jedinstvenog postotnog udjela tijekom cijelog razdoblja poslovanja zajedničkog poduzeća, koji je utvrđen na temelju doprinosa članova iz i izvan EU-a te koji su predviđeni odgovarajućim pravnim aktom zajedničkog poduzeća.

[46] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

[47] Članak 28. Uredbe Vijeća (EU) br. 2021/2085.

Zajedničko poduzeće za istraživanje u području upravljanja zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR)

Tablica 3.2.2. – Doprinosi članova za program Obzor 2020. (u milijunima eura)

	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju i bilateralnim sporazumima)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2021.)				
Članovi	Operativne aktivnosti	Dodatne aktivnosti (1)	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	Ukupno
EU (GU MOVE)	585,0	—	585,0	536,2	0,0	0,0	—	536,2
Eurocontrol	492,0	—	492,0	15,7	230,8	45,0	—	291,5
Privatni članovi	280,0	—	280,0	8,7	192,6	42,1	—	243,4
Ukupno	1 357,0	—	1 357,0	560,6	423,4	87,1	—	1 071,0

(1) Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.2.14. Kako bi se stvorila potpuna predodžba o postignućima Zajedničkog poduzeća, potrebno je uzeti u obzir i trenutačnu razinu operativnih obveza njegovih članova. Do kraja 2021. Zajedničko poduzeće u potpunosti je preuzelo obveze u visini od 555,8 milijuna eura, koliko iznosi maksimalni doprinos EU-a za sklopljene sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava i ugovore u okviru programa Obzor 2020. Od toga je za isplatu u narednim godinama preostalo otprilike 92,5 milijuna eura (ili 16,6 %) za projekte i ugovore koji još nisu dovršeni. S druge strane, privatni članovi pravno su se obvezali da će osigurati cjelokupan iznos doprinosa u naravi od 280 milijuna eura koji je definiran u sporazumu sklopljenom sa sektorskim članovima. Eurocontrol se obvezao osigurati 433,4 milijuna eura, odnosno 91 % ciljne vrijednosti od 475 milijuna eura za operativne doprinose definirane u bilateralnom sporazumu.

3.2.15. Stopa izvršenja raspoloživog proračuna Zajedničkog poduzeća za plaćanja za 2021. za projekte u okviru programa Obzor 2020. iznosila je 93 %. Zajedničko poduzeće nije imalo gotovo nikakvih operativnih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za 2021. jer je svoj posljednji poziv na podnošenje prijedloga zaključilo do kraja 2020.

Opažanja o upravljačkim i kontrolnim sustavima

3.2.16. Kad je riječ o plaćanjima u okviru programa Obzor 2020., za provođenje *ex post* revizija odgovorna je Zajednička služba za reviziju koja djeluje u sklopu Komisijina GU-a RTD. Na temelju rezultata *ex post* revizija dostupnih na kraju 2021. Zajedničko poduzeće prijavilo je reprezentativnu stopu pogreške od 0,7 % i stopu preostale pogreške od 0,6 % za projekte u okviru programa Obzor 2020. (poravnanja i završna plaćanja)[48].

3.2.17. Radi procjene kontrola Zajedničkog poduzeća u pogledu operativnih plaćanja Sud je proveo reviziju nasumično odabranih plaćanja u okviru programa Obzor 2020.

[48] Konsolidirano godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća SESAR za 2021., poglavlje 4.3.

izvršenih 2021. na razini krajnjih korisnika kako bi mogao potvrditi stope pogreške utvrđene *ex post* revizijom[49]. Utvrdio je i kvantificirao pogrešku u jednom slučaju u kojem je korisnik prijavio izravne troškove za osoblje koji su trebali biti prijavljeni kao trošak podugovaranja. Međutim, budući da sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava za tog korisnika nisu bili predviđeni takvi rashodi, predmetni nastali troškovi nisu bili prihvatljivi.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.2.18. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u ***Prilogu***.

[49] Kad je riječ o transakcijama isplate bespovratnih sredstava ispitanima na razini korisnika, prag za mjerljive pogreške iznad kojeg ih se mora prijaviti iznosi 1 % troškova obuhvaćenih revizijom.

Prilog – Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2020.	U siječnju 2020. Zajedničko poduzeće primilo je od GU-a MOVE dodatna sredstva iz Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) u iznosu od šest milijuna eura u okviru sporazuma o delegiranju „U-Space” (drugi i posljednji obrok). Međutim, Zajedničko poduzeće nije donijelo izmjenu proračuna kojom bi primljena sredstva iz CEF-a unijelo u proračun za 2020. niti ih je uzelo u obzir pri planiranju stvarnih potreba za proračunsku liniju 3700 (provedba vrlo opsežnih demonstracijskih aktivnosti). Slijedom toga, od konačnog ukupnog raspoloživog proračuna za plaćanje za proračunsku liniju 3700 (provedba vrlo opsežnih demonstracijskih aktivnosti) u iznosu od 36,8 milijuna eura Zajedničko poduzeće izvršilo je do kraja 2020. tek 21,2 milijuna eura (ili 58 %).	—

Odgovor Zajedničkog poduzeća

3.2.12. Zajedničko poduzeće SESAR 3 slijedit će „Smjernice za izračun mirovinskih doprinosa zajedničkih poduzeća kao poslodavaca”, koje je u lipnju 2022. izdala GU za proračun (BUDG). Te se smjernice temelje isključivo na Pravilniku o osoblju, u kojem se ne čini razlika između administrativnih i poslovnih prihoda. Zajedničko poduzeće SESAR 3 uplatit će iznos koji će fakturirati Komisija.

3.2.17. Način na koji su troškovi bili iskazani (kao troškovi osoblja) smatra se posljedicom nehotične pogreške korisnika, koji je mala organizacija za koju je to bio prvi projekt u okviru programa Obzor 2020. Zajedničko poduzeće SESAR 3 odbit će troškovnu stavku u iznosu od 11 400 EUR i povezane posredne troškove u iznosu od 2 850 EUR.

3.3. Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo (CA)

Uvod

3.3.1. Zajedničko poduzeće za provedbu zajedničke tehnološke inicijative za aeronautiku, sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano je u prosincu 2007. u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanja (FP7) na razdoblje od deset godina[50] („Clean Sky 1”). U svibnju 2014. Vijeće je u sklopu programa Obzor 2020. produžilo razdoblje djelovanja Zajedničkog poduzeća do 31. prosinca 2024.[51] („Clean Sky 2”). Vijeće je u studenome 2021. donijelo jedinstveni temeljni akt, kojim je osnovano Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo (CA) koje zamjenjuje „Clean Sky 2”, i to u okviru programa Obzor Europa na razdoblje koje završava 31. prosinca 2031.[52]

3.3.2. CA ima oblik javno-privatnog partnerstva za preobrazbu zrakoplovstva na putu u održivu i klimatski neutralnu budućnost. Članove osnivače čine EU, koji predstavlja Komisija, i organizacije iz sektora zrakoplovstva koje rade na stvaranju novih svjetskih standarda za pouzdane i klimatski neutralne zrakoplovne sustave.

3.3.3. U ***tablici 3.3.1.*** prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću.

[50] Uredba Vijeća (EZ) br. 71/2008 od 20. prosinca 2007. o osnivanju Zajedničkog poduzeća „Clean Sky”.

[51] Uredba Vijeća (EU) br. 558/2014 od 6. svibnja 2014. o osnivanju Zajedničkog poduzeća „Clean Sky 2”.

[52] Uredba Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa.

Tablica 3.3.1. – Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2021	2020
Proračun za nova odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	89,3	315,6
Proračun za nova odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	4,3	315,7
Raspoloživi proračun za plaćanje (u milijunima eura) (1)	189,9	356,6
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) (1)	182,6	346,7
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca (2)	42	43

(1) Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine, namjenske prihode i sredstva preraspodijeljena u sljedeću godinu.
(2) Osoblje uključuje dužnosnike, privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu

3.3.4. Revizijski pristup Suda obuhvaća analitičke revizijske postupke, izravno dokazno ispitivanje transakcija na razini Zajedničkog poduzeća i korisnika te procjenu ključnih kontrola nadzornih i kontrolnih sustava Zajedničkog poduzeća. Rezultatima tih aktivnosti pridodaju se dokazi prikupljeni radom drugih revizora i analizom informacija koje dostavlja uprava Zajedničkog poduzeća.

3.3.5. Za opis osnove za mišljenje Suda, odgovornosti uprave i osoba zaduženih za upravljanje te odgovornosti revizora za reviziju računovodstvene dokumentacije i povezanih transakcija vidjeti odjeljak 3.1. ovog izvješća. Potpis na stranici ***151***. sastavni je dio mišljenja.

Izjava o jamstvu koju Sud upućuje Europskom parlamentu i Vijeću – izvješće neovisnog revizora

Mišljenje

3.3.6. Sud je obavio reviziju:

(a) računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća, koja se sastoji od financijskih izvještaja[53] i izvješća o izvršenju proračuna[54] za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2021., te

(b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.3.7. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća CA za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje tog Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2021. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

[53] Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

[54] Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

Prihodi

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.3.8. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.3.9. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

3.3.10. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o zakonitosti i pravilnosti transakcija

Doprinosi poslodavca koje Zajedničko poduzeće treba uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje

3.3.11. Od 1. siječnja 2016. zajednička poduzeća koja se tek djelomično financiraju iz općeg proračuna EU-a trebaju uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje dio doprinosa poslodavca koji odgovara udjelu njihovih prihoda koje ne subvencionira EU u njihovim ukupnim prihodima[55]. Budući da Komisija nije ni predvidjela te rashode u proračunima zajedničkih poduzeća ni službeno zatražila uplate, CA (i njegov prethodnik, „Clean Sky 2”) još nisu uplatili te doprinose.

[55] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo (CA)

3.3.12. U skladu s Komisijinim smjernicama zajedničkim poduzećima, u kojima Komisija iznosi svoje stajalište o tom nalazu, Komisijin Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu trebao bi za svako zajedničko poduzeće izračunati doprinose poslodavca kao postotak prihoda koje ne financira EU u odnosu na ukupne prihode zajedničkog poduzeća, uključujući prihode koje ne financira EU namijenjene operativnim rashodima[56]. Taj postotni udio za CA iznosi 2,3 %, odnosno oko 16 581 eura godišnje (na temelju iznosa za 2021.). Tim smjernicama u obzir se uzimaju isključivo relevantne odredbe Pravilnika o osoblju[57] kad je riječ o određivanju metode izračunavanja plaćanja koje zajedničko poduzeće izvršava za doprinos poslodavca proračunu EU-a na temelju prihoda. Međutim, u jedinstvenom temeljnom aktu utvrđeno je da bi EU s jedne strane i ostali članovi s druge strane trebali na godišnjoj osnovi ravnomjerno dijeliti administrativne troškove, čime bi doprinos poslodavca za Zajedničko poduzeće iznosio 360 453 eura godišnje (na temelju iznosa za 2021.). Istodobnim postojanjem tih različitih zakonskih odredbi dolazi do rizika od razrade različitih interpretacija u vezi s izračunom doprinosa poslodavca za zajednička poduzeća kojima se mogu proizvesti nejednaki financijski učinci.

[56] U svrhu pojednostavnjenja Komisija je predložila procjenu doprinosa poslodavca zajedničkih poduzeća sustavu mirovinskog osiguranja EU-a s pomoću jednog postotnog udjela tijekom cijelog razdoblja poslovanja zajedničkog poduzeća, koji je utvrđen na temelju članskih doprinosa koji potječu i koji ne potječu iz EU-a te koji su predviđeni odgovarajućim pravnim aktom zajedničkog poduzeća.

[57] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

Opažanja o proračunskom upravljanju

Izvršenje proračuna programa Obzor 2020.

3.3.13. U *tablici 3.3.2.* prikazani su doprinosi članova Zajedničkom poduzeću za program Obzor 2020. na kraju 2021.

Tablica 3.3.2. – Doprinosi članova za program Obzor 2020. (u milijunima eura)

	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju i pravnim odlukama)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2021.)				
Članovi	Aktivnosti zajedničkog poduzeća	Dodatne aktivnosti (1)	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	Ukupno
EU (GU RTD)	1 755,0	0,0	1 755,0	1 536,0	—	—	—	1 536,0
Privatni članovi	1 228,5	965,3	2 193,8	27,4	581,3	242,5	1 290,0	2 141,2
Ukupno	2 983,5	965,3	3 948,8	1 563,4	581,3	242,5	1 290,0	3 677,2

(1) Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.3.14. Kako bi se stvorila potpuna predodžba o postignućima Zajedničkog poduzeća, potrebno je uzeti u obzir i trenutačnu razinu operativnih obveza njegovih članova. Do kraja 2021. Zajedničko poduzeće gotovo je u potpunosti preuzelo obveze u visini od 1 716 milijuna eura, koliko iznosi maksimalni doprinos EU-a za sklopljene sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa Obzor 2020. Od toga je za isplatu u narednim godinama preostalo otprilike 273 milijuna eura (ili 16 %). S druge strane, privatni članovi pravno su se obvezali da će osigurati doprinose u naravi u iznosu od 2 113,8 milijuna eura.

3.3.15. Stopa izvršenja raspoloživog proračuna Zajedničkog poduzeća za preuzimanje obveza za 2021. za projekte u okviru programa Obzor 2020. iznosila je 100 %, dok je ta stopa za plaćanja iznosila 83 %.

Opažanja o upravljačkim i kontrolnim sustavima

3.3.16. Kad je riječ o plaćanjima u okviru programa Obzor 2020., za provođenje *ex post* revizija odgovorna je Zajednička služba za reviziju koja djeluje u sklopu Komisijina GU-a RTD. Na temelju rezultata *ex post* revizija dostupnih na kraju 2021. Zajedničko poduzeće prijavilo je reprezentativnu stopu pogreške od 1,8 % i stopu preostale pogreške od 1,0 % za projekte u okviru programa Obzor 2020. (poravnanja i završna plaćanja)[58].

[58] Konsolidirano godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća CA za 2021., poglavlje 43.

3.3.17. Radi procjene kontrola Zajedničkog poduzeća u pogledu operativnih plaćanja Sud je proveo reviziju nasumično odabranih plaćanja u okviru programa Obzor 2020. izvršenih 2021. na razini krajnjih korisnika kako bi mogao potvrditi stope pogreške utvrđene *ex post* revizijom[59]. U jednom je slučaju Sud utvrdio i kvantificirao sistemsku pogrešku povezanu s netočnim izračunom satnica za troškove osoblja.

3.3.18. Tijekom 2021. pojedini su važni dokumenti (na primjer, izjave članova ocjenjivačkog povjerenstva o nepostojanju sukoba interesa, izvješća o evaluaciji nabave, izvješća o evaluaciji postupaka zapošljavanja, odluke o imenovanju povjerenstava za odabir, odluke o dodjeli ugovora o javnoj nabavi i ugovori o radu) odobravani kopiranjem i lijepljenjem slike potpisa odgovornog dužnosnika za ovjeravanje u dokumente u formatu Word, a zatim pretvaranjem datoteke u PDF format. Ta bi praksa mogla biti pravno rizična jer odbijeni kandidat može osporavati pravilnost potpisanih evaluacijskih dokumenata.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.3.19. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u ***Prilogu***.

[59] Kad je riječ o transakcijama isplate bespovratnih sredstava ispitanima na razini korisnika, prag za mjerljive pogreške iznad kojeg ih se mora prijaviti iznosi 1 % troškova obuhvaćenih revizijom.

Prilog – Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2020.	Zajedničko poduzeće znatno je pojačalo angažman vanjskih djelatnika. Takvom praksom stvaraju se *de facto* stalna radna mjesta povrh onih koja su predviđena planom radnih mjesta. Iz toga se da zaključiti da broj statutarnog osoblja Zajedničkog poduzeća nije dovoljan za provedbu njegova programa istraživanja i inovacija te povezanih planova rada. Ta situacija također nosi sa sobom znatan rizik za Zajedničko poduzeće u pogledu zadržavanja stručnjaka s ključnim kompetencijama, nejasnih kanala kontrole odgovornosti i smanjene učinkovitosti osoblja, što bi moglo nepovoljno utjecati na opću uspješnost Zajedničkog poduzeća.	Predstoji

Odgovor Zajedničkog poduzeća

3.3.11. Otvoreni smo i voljni riješiti problem u suradnji sa službama Komisije. Zajednička su poduzeća zajednički zatražila pojašnjenja i smjernice od Komisije u vezi s nalazom Europskog revizorskog suda.

3.3.12. Kao što je navedeno pod točkom 3.3.11., zajedničko poduzeće pristaje riješiti problem u suradnji sa službama Komisije. Međutim, nemamo ovlast složiti se da postoji nepodudaranje između pristupa procjeni službi EK-a na temelju primjenjivih odredbi Pravilnika o osoblju za definiranje udjela tijela EU-a u mirovinskim doprinosima za njihovo osoblje i odredbi Jedinstvenog temeljnog akta na koje se upućuje.

3.3.18. Nalaz se odnosi samo na ograničeni dio svakodnevnih djelatnosti zajedničkog poduzeća, s obzirom na to da se svi zadatci povezani s bespovratnim sredstvima i stručnim upravljanjem obrađuju putem elektroničkih sustava za upravljanje bespovratnim sredstvima. Nalaz je riješen 2022. Zajedničko je poduzeće implementiralo certificirani elektronički potpis EU-sign (zakonski ekvivalent vlastoručnog potpisa).

3.3.19. Stanje ostaje nepromijenjeno u odnosu na prethodnu godinu. Zajedničko poduzeće tijekom posljednjih se godina obvezalo neprestano povećavati angažiranje privremenog osoblja zbog ograničenja strogog plana radnih mjesta, pod uvjetom povećanja zadataka i radnog opterećenja. Zajedničko poduzeće trenutno prolazi kroz fazu velikog radnog opterećenja s obzirom na to da se dva programa – Clean Sky 2 i novi program za čisto zrakoplovstvo – odvijaju istodobno. Zajedničko je poduzeće raspisalo otvoreni poziv na podnošenje ponuda za usluge vanjskog savjetovanja za operativnu podršku (program, upravljanje financijama i revizijom, pravne usluge). Očekuje se da će ova podrška pružiti stabilnije radne resurse. Optimalno bi rješenje bilo pružiti više fleksibilnosti zajedničkom poduzeću s obzirom na broj članova ugovornog osoblja u planu radnih mjesta.

3.4. Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativno zdravlje (IHI)

Uvod

3.4.1. Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativne lijekove, sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano je u prosincu 2007.[60] u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanja (FP7) na razdoblje od deset godina (IMI 1). U svibnju 2014. Vijeće je u sklopu programa Obzor 2020. produžilo razdoblje djelovanja Zajedničkog poduzeća do 31. prosinca 2024.[61] (IMI 2). Vijeće je u studenome 2021. donijelo jedinstveni temeljni akt[62], kojim je osnovano Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativno zdravlje (IHI) koje zamjenjuje IMI 2, i to u okviru programa Obzor Europa na razdoblje koje završava 31. prosinca 2031.

3.4.2. IHI ima oblik javno-privatnog partnerstva za istraživanja i inovacije u području zdravlja. Cilj je inicijative za inovativno zdravlje doprinijeti stvaranju istraživačkog i inovacijskog ekosustava na razini EU-a kojim će se olakšati prijenos znanstvenih spoznaja u konkretne inovacije. Te bi inovacije trebale obuhvaćati prevenciju, dijagnostiku, liječenje i upravljanje bolestima. Članove osnivače čine EU, koji predstavlja Komisija, COCIR *Advancing Healthcare*, Europska federacija farmaceutske industrije i udruženja, uključujući *Vaccines Europe* (EFPIA), *EuropaBio* i *MedTech Europe*.

---

[60] Uredba Vijeća (EZ) br. 73/2008 od 20. prosinca 2007. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za provedbu zajedničke tehnološke inicijative za inovativne lijekove.

[61] Uredba Vijeća (EU) br. 557/2014 od 6. svibnja 2014. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za inicijativu za inovativne lijekove 2.

[62] Uredba Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa.

3.4.3. U *tablici 3.4.1.* prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću.

Tablica 3.4.1. – Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2021	2020
Proračun za nova odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	207,1	233,8
Proračun za nova odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	9,1	260,5
Raspoloživi proračun za plaćanje (u milijunima eura) (1)	210,4	241,6
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) (1)	11,0	276,5
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca (2)	50	53

(1) Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine, namjenske prihode i sredstva preraspodijeljena u sljedeću godinu.
(2) Osoblje uključuje dužnosnike, privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu

3.4.4. Revizijski pristup Suda obuhvaća analitičke revizijske postupke, izravno dokazno ispitivanje transakcija na razini Zajedničkog poduzeća i korisnika te procjenu ključnih kontrola nadzornih i kontrolnih sustava Zajedničkog poduzeća. Rezultatima tih aktivnosti pridodaju se dokazi prikupljeni radom drugih revizora i analizom informacija koje dostavlja uprava Zajedničkog poduzeća.

3.4.5. Za opis osnove za mišljenje Suda, odgovornosti uprave i osoba zaduženih za upravljanje te odgovornosti revizora za reviziju računovodstvene dokumentacije i povezanih transakcija vidjeti odjeljak 3.1. ovog izvješća. Potpis na stranici *151*. sastavni je dio mišljenja.

Izjava o jamstvu koju Sud upućuje Europskom parlamentu i Vijeću – izvješće neovisnog revizora

Mišljenje

3.4.6. Sud je obavio reviziju:

(a) računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća IHI, koja se sastoji od financijskih izvještaja[63] i izvješća o izvršenju proračuna[64] za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2021., te

(b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.4.7. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća IHI za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje tog Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2021. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

[63] Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

[64] Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

Prihodi

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.4.8. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.4.9. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

3.4.10. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o zakonitosti i pravilnosti transakcija

Doprinosi poslodavca koje Zajedničko poduzeće treba uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje

3.4.11. Od 1. siječnja 2016. zajednička poduzeća koja se tek djelomično financiraju iz općeg proračuna EU-a trebaju uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje dio doprinosa poslodavca koji odgovara udjelu njihovih prihoda koje ne subvencionira EU u njihovim ukupnim prihodima[65]. Budući da Komisija nije ni predvidjela te rashode u proračunima zajedničkih poduzeća ni službeno zatražila uplate, IHI (i njegov prethodnik, IMI 2) još nisu uplatili te doprinose.

[65] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

3.4.12. U skladu s Komisijinim smjernicama zajedničkim poduzećima, u kojima Komisija iznosi svoje stajalište o tom nalazu, Komisijin Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu trebao bi za svako zajedničko poduzeće izračunati doprinose poslodavca kao postotak prihoda koje ne financira EU u odnosu na ukupne prihode zajedničkog poduzeća, uključujući prihode koje ne financira EU namijenjene operativnim rashodima[66]. Taj postotni udio za IHI iznosi 2,5 %, odnosno oko 19 693 eura godišnje (na temelju iznosa za 2021.). Tim smjernicama u obzir se uzimaju isključivo relevantne odredbe Pravilnika o osoblju[67] kad je riječ o određivanju metode izračunavanja plaćanja koje zajedničko poduzeće izvršava za doprinos poslodavca proračunu EU-a na temelju prihoda. Međutim, u jedinstvenom temeljnom aktu[68] utvrđeno je da bi EU s jedne strane i ostali članovi s druge strane trebali na godišnjoj osnovi ravnomjerno dijeliti administrativne troškove, čime bi doprinos poslodavca za Zajedničko poduzeće iznosio 393 856 eura godišnje (na temelju iznosa za 2021.). Istodobnim postojanjem tih različitih zakonskih odredbi dolazi do rizika od razrade različitih interpretacija u vezi s izračunom doprinosa poslodavca za zajednička poduzeća kojima se mogu proizvesti nejednaki financijski učinci.

Opažanja o proračunskom upravljanju

Provedba programa FP7

3.4.13. U *tablici 3.4.2.* prikazani su doprinosi članova Zajedničkom poduzeću za program FP7 na kraju 2021.

---

[66] U svrhu pojednostavnjenja Komisija je predložila procjenu doprinosa poslodavca zajedničkih poduzeća sustavu mirovinskog osiguranja EU-a s pomoću jednog postotnog udjela tijekom cijelog razdoblja poslovanja zajedničkog poduzeća, koji je utvrđen na temelju članskih doprinosa koji potječu i koji ne potječu iz EU-a te koji su predviđeni odgovarajućim pravnim aktom zajedničkog poduzeća.

[67] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

[68] Članak 13. Priloga 1. Uredbi Vijeća (EU) br. 557/2014 i članak 28. Uredbe Vijeća (EU) 2021/2085.

Tablica 3.4.2. – Doprinosi članova za program FP7 (u milijunima eura)

	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2021.)				
Članovi	Aktivnosti zajedničkog poduzeća	Dodatne aktivnosti (1)	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	Ukupno
EU (GU RTD)	1 000,0	—	1 000,0	938,4	0,0	0,0	—	938,4
Privatni članovi	1 000,0	—	1 000,0	21,9	766,7	38,0	—	826,6
Ukupno	2 000,0	—	2 000,0	960,3	766,7	38,0	—	1 765,0

(1) Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.4.14. Kad je riječ o operativnim obvezama Zajedničkog poduzeća, ono je do kraja 2021. u potpunosti preuzelo obveze u visini od 966 milijuna eura, koliko iznosi maksimalni doprinos EU-a za sklopljene sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa FP7. Od toga je za isplatu u narednim godinama preostalo otprilike 84,3 milijuna eura (ili 8,7 %). Privatni članovi osigurali su doprinose u naravi u istoj vrijednosti. Stopa izvršenja raspoloživog proračuna Zajedničkog poduzeća za plaćanja za 2021. za projekte u okviru programa FP7 iznosila je 80 %. Zajedničko poduzeće nije imalo gotovo nikakvih operativnih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za 2021. jer je svoje posljednje pozive na podnošenje prijedloga zaključilo do kraja 2014.

Provedba programa Obzor 2020.

3.4.15. U *tablici 3.4.3.* prikazani su doprinosi članova Zajedničkom poduzeću za program Obzor 2020. na kraju 2021.

Tablica 3.4.3. – Doprinosi članova za program Obzor 2020. (u milijunima eura)

	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2021.)				
Članovi	Aktivnosti zajedničkog poduzeća	Dodatne aktivnosti (1)	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	Ukupno
EU (GU RTD)	1 638,0	—	1 638,0	838,0	0,0	0,0	—	838,0
EFPIA i pridruženi partneri	1 638,0	—	1 638,0	31,9	606,3	251,0	—	889,2
Ukupno	3 276,0	—	3 276,0	869,9	606,3	251,0	—	1 727,2

(1) Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.4.16. Kako bi se stvorila potpuna predodžba o postignućima Zajedničkog poduzeća, potrebno je uzeti u obzir i trenutačnu razinu operativnih obveza njegovih članova. Do kraja 2021. Zajedničko poduzeće preuzelo je obveze u visini od 1 452,1 milijuna eura, odnosno 91 % iznosa od 1 595,4 milijuna eura, koliko iznosi maksimalni doprinos EU-a za sklopljene sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa Obzor 2020. Takvo je stanje

uglavnom posljedica činjenice da se pozivom na podnošenje prijedloga za 2019. nisu mogle obuhvatiti sve planirane teme te da je proračun EU-a u skladu s time smanjen odlukom upravnog odbora. Od tog rezerviranog iznosa za isplatu u narednim godinama preostalo je otprilike 616,8 milijuna eura (ili 42,5 %). S druge strane, privatni članovi pravno su se obvezali da će osigurati doprinose u naravi u iznosu od 1 520,7 milijuna eura.

3.4.17. Stopa izvršenja raspoloživog proračuna Zajedničkog poduzeća za plaćanja za 2021. za projekte u okviru programa Obzor 2020. iznosila je 97 %. Zajedničko poduzeće nije imalo gotovo nikakvih operativnih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za 2021. jer je svoje posljednje pozive na podnošenje prijedloga zaključilo do kraja 2020.

Opažanja o upravljačkim i kontrolnim sustavima

3.4.18. Kad je riječ o međuplaćanjima i završnim plaćanjima u okviru programa FP7, *ex post* revizije obavlja Zajedničko poduzeće, dok je za *ex post* revizije plaćanja u okviru programa Obzor 2020. odgovorna Zajednička služba za reviziju koja djeluje u sklopu Komisijina GU-a RTD. Na temelju rezultata *ex post* revizija dostupnih na kraju 2021. Zajedničko poduzeće prijavilo je reprezentativnu stopu pogreške od 1,9 % i stopu preostale pogreške od 0,8 % za projekte u okviru programa FP7[69] te reprezentativnu stopu pogreške od 0,97 % i stopu preostale pogreške od 0,6 % za projekte u okviru programa Obzor 2020. (poravnanja i završna plaćanja)[70].

3.4.19. Radi procjene kontrola Zajedničkog poduzeća u pogledu operativnih plaćanja Sud je proveo reviziju nasumično odabranih plaćanja u okviru programa Obzor 2020. izvršenih 2021. na razini krajnjih korisnika kako bi mogao potvrditi stope pogreške utvrđene *ex post* revizijom[71]. Sud je utvrdio i kvantificirao jednu sistemsku pogrešku nastalu zbog toga što su se za izračun prijavljenih troškova za osoblje primjenjivale netočne satnice koje se nisu temeljile na završenoj financijskoj godini, a u drugom je slučaju utvrdio nedostatak popratnih dokaza za prijavljene troškove za opremu ili putovanja.

---

[69] Konsolidirano godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća IHI za 2021., poglavlje 2.7.2.

[70] Konsolidirano godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća IHI za 2021., poglavlje 2.7.2.

[71] Kad je riječ o transakcijama isplate bespovratnih sredstava ispitanima na razini korisnika, prag za mjerljive pogreške iznad kojeg ih se mora prijaviti iznosi 1 % troškova obuhvaćenih revizijom.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.4.20. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u ***Prilogu***.

Prilog – Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2020.	Administrativnim proračunom Zajedničkog poduzeća upravlja se kao odvojenim proračunom (što znači da se iznos proračuna za preuzimanje obveza razlikuje od iznosa proračuna za plaćanje), a ponovna aktivacija neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje iz prethodnih godina trebala bi biti ograničena na mjeru u kojoj su odobrena sredstva za plaćanje za predmetnu godinu nedostatna za pokrivanje ugovornih obveza tijekom te godine. Praksa Zajedničkog poduzeća da ponovno aktivira neiskorištena sredstva za plaćanje iz prethodnih godina u vrijednosti neiskorištenih sredstava za preuzimanje administrativnih obveza dovodi do gomilanja neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje. To je stanje dodatno pogoršano učinkom pandemije bolesti COVID-19 na planirane troškove za IT, komunikacije, sastanke, događanja i druge usluge, zbog čega je ta praksa dovela do niske stope izvršenja administrativnog proračuna Zajedničkog poduzeća (glava II. – rashodi za infrastrukturu, koja čini otprilike 3 % ukupnog raspoloživog proračuna Zajedničkog poduzeća za plaćanja), koja je na kraju 2020. iznosila 51 %.	Dovršeno

Odgovor Zajedničkog poduzeća

3.4.11. Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativno zdravlje (Zajedničko poduzeće IHI) predano radi na rješavanju te situacije u bliskoj suradnji sa službama Komisije.

Slijedit ćemo smjernice Komisije (najnoviju verziju od 20. lipnja 2022.) te ćemo izvršiti plaćanje čim primimo obavijest o terećenju.

3.4.12. Kad je riječ o plaćanju dijela doprinosa za mirovinsko osiguranje koji se odnosi na poslodavca, Zajedničko poduzeće IHI pridržava se smjernica Komisije koje je izradila Glavna uprava za proračun.

3.5. Zajedničko poduzeće za čisti vodik (Clean H2)

Uvod

3.5.1. Zajedničko poduzeće za provedbu zajedničke tehnološke inicijative za gorivne članke i vodik (Zajedničko poduzeće FCH), sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano je u svibnju 2008. u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanje (FP7) na razdoblje do 31. prosinca 2017.[72] (FCH 1). U svibnju 2014. Vijeće je donijelo novu uredbu o osnivanju kojom je razdoblje djelovanja Zajedničkog poduzeća produljeno u sklopu programa Obzor 2020. do 31. prosinca 2024.[73] (FCH 2). Vijeće je u studenome 2021. donijelo jedinstveni temeljni akt, kojim je osnovano Zajedničko poduzeće za čisti vodik koje zamjenjuje FCH 2, i to u okviru programa Obzor Europa na razdoblje koje završava 31. prosinca 2031.[74]

3.5.2. Zajedničko poduzeće Clean H2 ima oblik javno-privatnog partnerstva za istraživanja i inovacije u području tehnologije gorivnih članaka i vodika. Članove osnivače čine EU, koji predstavlja Komisija, industrijska grupacija (*Hydrogen Europe*) i istraživačka grupacija (*Hydrogen Europe Research*).

[72] Uredba Vijeća (EZ) br. 521/2008 od 30. svibnja 2008. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za gorive članke i vodik.

[73] Uredba Vijeća (EU) br. 559/2014 od 6. svibnja 2014. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za gorivne članke i vodik 2.

[74] Uredba Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa.

3.5.3. U *tablici 3.5.1.* prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću.

Tablica 3.5.1. – Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2021	2020
Proračun za nova odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	50,0	85,4
Proračun za nova odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	5,3	86,3
Raspoloživi proračun za plaćanje (u milijunima eura) (1)	56,2	103,8
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) (1)	15,8	104,2
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca (2)	27	29

(1) Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine, namjenske prihode i sredstva preraspodijeljena u sljedeću godinu.
(2) Osoblje uključuje dužnosnike, privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu

3.5.4. Revizijski pristup Suda obuhvaća analitičke revizijske postupke, izravno dokazno ispitivanje transakcija na razini Zajedničkog poduzeća i korisnika te procjenu ključnih kontrola nadzornih i kontrolnih sustava Zajedničkog poduzeća. Rezultatima tih aktivnosti pridodaju se dokazi prikupljeni radom drugih revizora i analizom informacija koje dostavlja uprava Zajedničkog poduzeća.

3.5.5. Za opis osnove za mišljenje Suda, odgovornosti uprave i osoba zaduženih za upravljanje te odgovornosti revizora za reviziju računovodstvene dokumentacije i povezanih transakcija vidjeti odjeljak 3.1. ovog izvješća. Potpis na stranici *151*. sastavni je dio mišljenja.

Izjava o jamstvu koju Sud upućuje Europskom parlamentu i Vijeću – izvješće neovisnog revizora

Mišljenje

3.5.6. Sud je obavio reviziju:

(a) računovodstvene dokumentacije zajedničkog poduzeća Clean H2, koja se sastoji od financijskih izvještaja[75] i izvješća o izvršenju proračuna[76] za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2021., te

(b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.5.7. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća F4E za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje tog Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2021. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

[75] Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

[76] Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

Prihodi

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.5.8. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.5.9. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

3.5.10. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o zakonitosti i pravilnosti transakcija

Doprinosi poslodavca koje Zajedničko poduzeće treba uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje

3.5.11. Od 1. siječnja 2016. zajednička poduzeća koja se tek djelomično financiraju iz općeg proračuna EU-a trebaju uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje dio doprinosa poslodavca koji odgovara udjelu njihovih prihoda koje ne subvencionira EU u njihovim ukupnim prihodima[77]. Budući da Komisija nije ni predvidjela te rashode u proračunima zajedničkih poduzeća ni službeno zatražila uplate, Clean H2 (i njegov prethodnik, FCH 2) još nisu uplatili te doprinose.

[77] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

3.5.12. U skladu s Komisijinim smjernicama zajedničkim poduzećima, u kojima Komisija iznosi svoje stajalište o tom nalazu, Komisijin Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu trebao bi za svako zajedničko poduzeće izračunati doprinose poslodavca kao postotak prihoda koje ne financira EU u odnosu na ukupne prihode zajedničkog poduzeća, uključujući prihode koje ne financira EU namijenjene operativnim rashodima[78]. Taj postotni udio za Clean H2 iznosi 2,9 %, odnosno oko 12 971 eura godišnje (na temelju iznosa za 2021.). Tim smjernicama u obzir se uzimaju isključivo relevantne odredbe Pravilnika o osoblju[79] kad je riječ o određivanju metode izračunavanja plaćanja koje zajedničko poduzeće izvršava za doprinos poslodavca proračunu EU-a na temelju prihoda. Međutim, u jedinstvenom temeljnom aktu[80] utvrđeno je da bi EU s jedne strane i ostali članovi s druge strane trebali na godišnjoj osnovi ravnomjerno dijeliti administrativne troškove, čime bi doprinos poslodavca za Zajedničko poduzeće iznosio 223 642 eura godišnje (na temelju iznosa za 2021.). Istodobnim postojanjem tih različitih zakonskih odredbi dolazi do rizika od razrade različitih interpretacija u vezi s izračunom doprinosa poslodavca za zajednička poduzeća kojima se mogu proizvesti nejednaki financijski učinci.

Opažanja o proračunskom upravljanju

Izvršenje proračuna programa FP7

3.5.13. U ***tablici 3.5.2.*** prikazani su doprinosi članova Zajedničkom poduzeću za program FP7 na kraju 2021.

[78] U svrhu pojednostavnjenja Komisija je predložila procjenu doprinosa poslodavca zajedničkih poduzeća sustavu mirovinskog osiguranja EU-a s pomoću jednog postotnog udjela tijekom cijelog razdoblja poslovanja zajedničkog poduzeća, koji je utvrđen na temelju članskih doprinosa koji potječu i koji ne potječu iz EU-a te koji su predviđeni odgovarajućim pravnim aktom zajedničkog poduzeća.

[79] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

[80] Članak 15. Priloga 1. Uredbi Vijeća (EU) br. 559/2014 i članak 28. Uredbe Vijeća (EU) 2021/2085.

Tablica 3.5.2. – Doprinosi članova za program FP7 (u milijunima eura)

	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju i pravnim odlukama)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2021.)				
Članovi	Aktivnosti zajedničkog poduzeća	Dodatne aktivnosti (1)	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	Ukupno
EU (GU RTD)	470,0	—	470,0	407,4	19,1	0,0	—	426,5
Privatni članovi	470,0	—	470,0	17,9	443,9	4,2	—	466,0
Ukupno	940,0	—	940,0	425,3	463,0	4,2	—	892,5

(1) Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.5.14. Do kraja 2021. Zajedničko poduzeće preuzelo je obveze u visini od 425,5 milijuna eura, odnosno 95 % iznosa od 450 milijuna eura, koliko iznosi maksimalni doprinos EU-a za sklopljene sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa FP7. Od toga je za isplatu u narednim godinama preostalo otprilike 3,0 milijuna eura (ili 0,7 %). Privatni partneri osigurali su doprinose u naravi u istoj vrijednosti. Stopa izvršenja raspoloživog proračuna Zajedničkog poduzeća za plaćanja za 2021. za projekte u okviru programa FP7 iznosila je 97,8 %. Zajedničko poduzeće nije imalo gotovo nikakvih operativnih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za 2021. jer je svoje posljednje pozive na podnošenje prijedloga zaključilo do kraja 2014.

Izvršenje proračuna programa Obzor 2020.

3.5.15. U *tablici 3.5.3.* prikazani su doprinosi članova Zajedničkom poduzeću za program Obzor 2020. na kraju 2021.

Tablica 3.5.3. – Doprinosi članova za program Obzor 2020. (u milijunima eura)

	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju i pravnim odlukama)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2021.)				
Članovi	Aktivnosti zajedničkog poduzeća	Dodatne aktivnosti (1)	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	Ukupno
EU (GU RTD)	665,0	0,0	665,0	545,5	0,0	0,0	0,0	545,5
Privatni članovi	95,0	285,0	380,0	11,4	38,6	51,3	1 039,0	1 140,3
Ukupno	760,0	285,0	1 045,0	556,9	38,6	51,3	1 039,0	1 685,8

(1) Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.5.16. Niska razina potvrđenih doprinosa u naravi koje su privatni članovi izdvojili za operativne aktivnosti u iznosu od 38,6 milijuna eura posljedica je toga što ih Zajedničko poduzeće potvrđuje kasnije u okviru programa Obzor 2020., u trenutku konačne isplate za projekte i roka za potvrdu financijskih izvještaja.

3.5.17. Kako bi se stvorila potpuna predodžba o postignućima Zajedničkog poduzeća, potrebno je uzeti u obzir i trenutačnu razinu operativnih obveza njegovih članova. Do kraja 2021. Zajedničko poduzeće u potpunosti je preuzelo obveze u visini od 646 milijuna eura, koliko iznosi maksimalni doprinos EU-a za sklopljene sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava te ugovore u okviru programa Obzor 2020. Od toga je za isplatu u narednim godinama preostalo otprilike 112,6 milijuna eura (ili 17,8 %). S druge strane, privatni članovi pravno su se obvezali da će osigurati doprinose u naravi u iznosu od 158,3 milijuna eura.

3.5.18. Stopa izvršenja raspoloživog proračuna Zajedničkog poduzeća za preuzimanje obveza za 2021. za projekte u okviru programa Obzor 2020. iznosila je 98 %, dok je ta stopa za plaćanja iznosila 87,8 %.

Opažanja o upravljačkim i kontrolnim sustavima

3.5.19. Kad je riječ o međuplaćanjima i završnim plaćanjima u okviru programa FP7, *ex post* revizije na razini korisnika obavlja Zajedničko poduzeće, dok je za *ex post* revizije plaćanja u okviru programa Obzor 2020. odgovorna Zajednička služba za reviziju koja djeluje u sklopu Komisijina GU-a RTD. Na temelju rezultata *ex post* revizija dostupnih na kraju 2021. Zajedničko poduzeće prijavilo je reprezentativnu stopu pogreške od 2,0 % i stopu preostale pogreške od 1,0 % za projekte u okviru programa FP7[81] te reprezentativnu stopu pogreške od 2,16 % i stopu preostale pogreške od 1,3 % za projekte u okviru programa Obzor 2020. (poravnanja i završna plaćanja)[82].

3.5.20. Radi procjene kontrola Zajedničkog poduzeća u pogledu operativnih plaćanja Sud je proveo reviziju nasumično odabranih plaćanja u okviru programa Obzor 2020. izvršenih 2021. na razini krajnjih korisnika kako bi mogao potvrditi stope pogreške utvrđene *ex post* revizijom[83]. U jednom slučaju utvrdio je i kvantificirao pogrešku nastalu zbog toga što su prijavljeni troškovi za osoblje zbog administrativne pogreške bili viši od stvarnih, dok je u drugom slučaju bila riječ o sistemskom nemjerljivom nedostatku u kontrolama jer korisnik nije provodio postupak za potvrđivanje sati rada na projektu.

---

[81] Godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća Clean H2 za 2021., poglavlje 4.3.

[82] Godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća Clean H2 za 2021., poglavlje 4.3.

[83] Kad je riječ o transakcijama isplate bespovratnih sredstava ispitanima na razini korisnika, prag za mjerljive pogreške iznad kojeg ih se mora prijaviti iznosi 1 % troškova obuhvaćenih revizijom.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.5.21. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u ***Prilogu***.

Prilog – Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2020.	Administrativnim proračunom Zajedničkog poduzeća upravlja se kao odvojenim proračunom (što znači da se iznos proračuna za preuzimanje obveza razlikuje od iznosa proračuna za plaćanje), a ponovna aktivacija neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje iz prethodnih godina trebala bi biti ograničena na mjeru u kojoj su odobrena sredstva za plaćanje za predmetnu godinu nedostatna za pokrivanje ugovornih obveza tijekom te godine. Praksa Zajedničkog poduzeća da ponovno aktivira neiskorištena sredstva za plaćanje iz prethodnih godina u vrijednosti neiskorištenih sredstava za preuzimanje administrativnih obveza dovodi do gomilanja neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje. To je stanje dodatno pogoršano učinkom pandemije bolesti COVID-19 na planirane troškove za IT, komunikacije, službena putovanja, sastanke, događanja i druge usluge, zbog čega je ta praksa dovela do niske stope izvršenja administrativnog proračuna Zajedničkog poduzeća (glava II. – rashodi za infrastrukturu i komunikacije, koja čini otprilike 3 % ukupnog raspoloživog proračuna Zajedničkog poduzeća za plaćanja), koja je na kraju 2020. iznosila 56 %.	Dovršeno

Zajedničko poduzeće za čisti vodik (Clean H2)

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2020.	U travnju 2020. Zajedničko poduzeće pokrenulo je otvoreni postupak javne nabave za okvirni ugovor povezan s provedbom treće faze projekta za osmišljavanje programa za certificiranje u vezi s tehnologijama iskorištavanja vodika u svrhu usklađivanja s izmijenjenom Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora[84]. Iako je konzorcij koji je već proveo prve dvije faze projekta imao prednost u pogledu stručnog znanja, Zajedničko poduzeće koristilo se otvorenim postupkom javne nabave za provedbu treće faze projekta. Stoga je konzorcij s istim koordinatorom koji je već proveo prethodne dvije faze bio jedini kandidat koji se prijavio na natječaj i dostavio je financijsku ponudu približnu najvišoj procijenjenoj vrijednosti ugovora navedenoj u natječajnoj specifikaciji. Zbog primjene otvorenog postupka javne nabave u situaciji u kojoj je postajala prednost u pogledu stručnog znanja nije bilo moguće u potpunosti dokazati da je ostvaren najbolji omjer cijene i kvalitete. Kako bi se povećala konkurentnost i omogućila bolja procjena cijena na tržištu, Zajedničko poduzeće potiče se na provedbu preliminarnih istraživanja tržišta u pogledu cijena i na savjetovanje s drugim poduzećima koja djeluju na tržištu vodika.	—
2020.	Zajedničko poduzeće angažiralo je vanjske djelatnike za „pružanje usluga u vezi s upravljanjem znanjem” tijekom razdoblja od otprilike 2,5 godine. Međutim, u skladu s Komisijinim okvirnim ugovorom o pružanju privremenih usluga vanjski djelatnici angažiraju se isključivo za jednokratno ili privremeno obavljanje uredskih poslova, za kojima postoji potreba zbog iznimnog povećanja radnog opterećenja i/ili jer je riječ o jednokratnoj aktivnosti, ili pak za popunjavanje slobodnog radnog mjesta do zapošljavanja stalnog člana osoblja. Zajedničko poduzeće u praksi se ne pridržava tog načela i zapravo se takvim postupanjem stvara jedno dodatno stalno radno mjesto povrh onih koja su predviđena planom radnih mjesta.	Dovršeno

[84] Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (preinaka).

Odgovor Zajedničkog poduzeća

3.5.11. Zajednička su poduzeća zajednički zatražila pojašnjenja i smjernice od Komisije u vezi s nalazom Europskog revizorskog suda. Otvoreni smo i voljni riješiti problem nakon što primimo smjernice od služba Komisije.

3.5.12. Kad je riječ o uplati dijela mirovinskog doprinosa koji plaća poslodavac, Zajedničko poduzeće za čisti vodik slijedit će upute služba Komisije. Međutim, treba napomenuti da su zajednička poduzeća već uspostavila svoj višegodišnji proračun na temelju ukupnih prihoda za administrativne rashode kako je utvrđeno u jedinstvenom temeljnom aktu. Budući da su ti prihodi utvrđeni na najvišoj razini u jedinstvenom temeljnom aktu i ne mogu se premašiti, konačna odluka o iznosu rezervacija za doprinose mirovinskom osiguranju može imati vrlo značajan utjecaj na sposobnost Zajedničkog poduzeća da obavlja svoje planirane aktivnosti i povezane rashode.

3.6. Zajedničko poduzeće za ključne digitalne tehnologije (KDT)

Uvod

3.6.1. Zajedničko poduzeće za elektroničke komponente i sustave za vodeći položaj Europe (ECSEL), sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano je u svibnju 2014. u okviru programa Obzor 2020. na razdoblje do 31. prosinca 2024.[85] Zajedničko poduzeće ECSEL zamijenilo je i naslijedilo zajednička poduzeća ENIAC i ARTEMIS, koja su prestala s radom 26. lipnja 2014. Vijeće je u studenome 2021. donijelo jedinstveni temeljni akt, kojim je osnovano Zajedničko poduzeće za ključne digitalne tehnologije (KDT) koje zamjenjuje ECSEL, i to u okviru programa Obzor Europa na razdoblje koje završava 31. prosinca 2031.[86]

3.6.2. Zajedničko poduzeće KDT ima oblik javno-privatnog partnerstva koje upravlja programom za istraživanje i inovacije čiji je cilj jačanje strateške autonomije EU-a u sektoru elektroničkih komponenti i sustava. Članove osnivače čine EU, koji predstavlja Komisija, države sudionice i tri sektorska udruženja – Europsko udruženje za integraciju pametnih sustava (EPoSS), Udruga za europske aktivnosti u području nanoelektronike (AENEAS) i udruga *Inside Industry Association*, koji predstavljaju dionike iz sektora mikroelektronike i nanoelektronike, pametnih integriranih sustava te ugrađenih/kiberfizičkih sustava.

[85] Uredba Vijeća (EU) br. 561/2014 od 6. svibnja 2014. o osnivanju Zajedničkog poduzeća ECSEL.

[86] Uredba Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa.

3.6.3. U *tablici 3.6.1.* prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću.

Tablica 3.6.1. – Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2021	2020
Proračun za nova odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	155,8	137,4
Proračun za nova odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	212,4	209,0
Raspoloživi proračun za plaćanje (u milijunima eura) (1)	199,3	215,8
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) (1)	214,0	218,3
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca (2)	29	29

(1) Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine, namjenske prihode i sredstva preraspodijeljena u sljedeću godinu.
(2) Osoblje uključuje dužnosnike, privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu

3.6.4. Revizijski pristup Suda obuhvaća analitičke revizijske postupke, izravno dokazno ispitivanje transakcija na razini Zajedničkog poduzeća i korisnika te procjenu ključnih kontrola nadzornih i kontrolnih sustava Zajedničkog poduzeća. Rezultatima tih aktivnosti pridodaju se dokazi prikupljeni radom drugih revizora i analizom informacija koje dostavlja uprava Zajedničkog poduzeća.

3.6.5. Za opis osnove za mišljenje Suda, odgovornosti uprave i osoba zaduženih za upravljanje te odgovornosti revizora za reviziju računovodstvene dokumentacije i povezanih transakcija vidjeti odjeljak 3.1. ovog izvješća. Potpis na stranici *151*. sastavni je dio mišljenja.

Izjava o jamstvu koju Sud upućuje Europskom parlamentu i Vijeću – izvješće neovisnog revizora

Mišljenje

3.6.6. Sud je obavio reviziju:

(a) računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća KDT, koja se sastoji od financijskih izvještaja[87] i izvješća o izvršenju proračuna[88] za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2021., te

(b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.6.7. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća KDT za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje tog Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2021. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

[87] Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

[88] Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

Prihodi

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.6.8. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.6.9. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

3.6.10. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o zakonitosti i pravilnosti transakcija

Doprinosi poslodavca koje Zajedničko poduzeće treba uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje

3.6.11. Od 1. siječnja 2016. zajednička poduzeća koja se tek djelomično financiraju iz općeg proračuna EU-a trebaju uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje dio doprinosa poslodavca koji odgovara udjelu njihovih prihoda koje ne subvencionira EU u njihovim ukupnim prihodima[89]. Budući da Komisija nije ni predvidjela te rashode u proračunima zajedničkih poduzeća ni službeno zatražila uplate, Zajedničko poduzeće KDT (i njegov prethodnik, Zajedničko poduzeće ECSEL) još nisu uplatili te doprinose.

[89] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

3.6.12. U skladu s Komisijinim smjernicama zajedničkim poduzećima, u kojima Komisija iznosi svoje stajalište o tom nalazu, Komisijin Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu trebao bi za svako zajedničko poduzeće izračunati doprinose poslodavca kao postotak prihoda koje ne financira EU u odnosu na ukupne prihode zajedničkog poduzeća, uključujući prihode koje ne financira EU namijenjene operativnim rashodima[90]. Taj postotni udio za KDT iznosi 50,1 %, odnosno oko 243 904 eura godišnje (na temelju iznosa za 2021.). Tim smjernicama u obzir se uzimaju isključivo relevantne odredbe Pravilnika o osoblju[91] kad je riječ o određivanju metode izračunavanja plaćanja koje zajedničko poduzeće izvršava za doprinos poslodavca proračunu EU-a na temelju prihoda. Međutim, u jedinstvenom temeljnom aktu[92] utvrđeno je da bi EU s jedne strane i ostali članovi s druge strane trebali na godišnjoj osnovi ravnomjerno dijeliti administrativne troškove, čime bi doprinos poslodavca za Zajedničko poduzeće iznosio 243 417 eura godišnje (na temelju iznosa za 2021.). Istodobnim postojanjem tih različitih zakonskih odredbi dolazi do rizika od razrade različitih interpretacija u vezi s izračunom doprinosa poslodavca za zajednička poduzeća kojima se mogu proizvesti nejednaki financijski učinci.

Opažanja o proračunskom upravljanju

Izvršenje proračuna programa FP7

3.6.13. Zajedničko poduzeće naslijedilo je zajednička poduzeća ENIAC i ARTEMIS 26. lipnja 2014. te je preuzelo provedbu njihovih aktivnosti u okviru programa FP7.

3.6.14. Do kraja 2021. Zajedničko poduzeće financijski je zaključilo sve tekuće projekte u okviru programa FP7. Na temelju ukupnih troškova aktivnosti u okviru programa FP7 za koje su sklopljeni ugovori i stvarnih plaćanja koje je izvršilo Zajedničko poduzeće (i njegovi prethodnici ENIAC, ARTEMIS i ECSEL) u svrhu sufinanciranja tih aktivnosti, konačni doprinosi članova procijenjeni su kako slijedi – EU: 564,3 milijuna eura, države sudionice: 812,5 milijuna eura te doprinosi u naravi privatnih članova: 2 202,4 milijuna eura.

---

[90] U svrhu pojednostavnjenja Komisija je predložila procjenu doprinosa poslodavca zajedničkih poduzeća sustavu mirovinskog osiguranja EU-a s pomoću jednog postotnog udjela tijekom cijelog razdoblja poslovanja zajedničkog poduzeća, koji je utvrđen na temelju članskih doprinosa koji potječu i koji ne potječu iz EU-a te koji su predviđeni odgovarajućim pravnim aktom zajedničkog poduzeća.

[91] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

[92] Članak 28. Uredbe Vijeća (EU) 2021/2085.

Izvršenje proračuna programa Obzor 2020.

3.6.15. U *tablici 3.6.2.* prikazani su doprinosi članova Zajedničkom poduzeću za program Obzor 2020. na kraju 2021.

Tablica 3.6.2. – Doprinosi članova za program Obzor 2020. (u milijunima eura)

	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2021.)				
Članovi	Aktivnosti zajedničkog poduzeća	Dodatne aktivnosti (1)	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	Ukupno
EU (GU CNECT)	1 185,0	—	1 185,0	1 058,1	—	—	—	1 058,1
Privatni članovi	1 657,5	—	1 657,5	22,2	300,6	968,2	—	1 291,0
Države sudionice (2)	1 170,0	—	1 170,0	450,2	—	—	—	450,2
Ukupno	4 012,5	—	4 012,5	1 530,5	300,6	968,2	—	2 799,3

(1) Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.
(2) Države sudionice uplaćuju svoje doprinose izravno korisnicima.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.6.16. Kako bi se stvorila potpuna predodžba o postignućima Zajedničkog poduzeća, potrebno je uzeti u obzir i trenutačnu razinu operativnih obveza njegovih članova. Do kraja 2021. Zajedničko poduzeće u potpunosti je preuzelo obveze u visini od 1 170 milijuna eura, koliko iznosi maksimalni doprinos EU-a za sklopljene sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa Obzor 2020. Od toga je za isplatu u narednim godinama preostalo otprilike 190,3 milijuna eura (ili 16,6 %).

3.6.17. Stopa izvršenja raspoloživog proračuna Zajedničkog poduzeća za plaćanja za 2021. za projekte u okviru programa Obzor 2020. iznosila je 85 %. Zajedničko poduzeće nije imalo gotovo nikakvih operativnih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za 2021. jer je svoj posljednji poziv na podnošenje prijedloga zaključilo do kraja 2020.

3.6.18. Potencijalni konačni iznos doprinosa u naravi koje privatni članovi izdvajaju za operativne aktivnosti programa Obzor 2020. na kraju 2021. bio je procijenjen na 1 594,2 milijuna eura. Valja napomenuti da Zajedničko poduzeće može izračunati i potvrditi stvarni iznos doprinosa u naravi koje izdvajaju privatni članovi tek nakon što su i Zajedničko poduzeće i države sudionice potvrdili sva plaćanja te su zaprimljene sve potvrde o završetku projekta i povezane informacije. U tom kontekstu i uzimajući u obzir da je do kraja 2021. bio dovršen samo ograničen broj projekata u okviru programa Obzor 2020., potvrđeni doprinosi u naravi za predmetni sektor iznosili su 300,6 milijuna eura. Zajedničko poduzeće procijenilo je na temelju metodologije *pro-rata temporis* koju je donio upravni odbor Zajedničkog poduzeća da su na kraju 2021. ukupni procijenjeni (i još nepotvrđeni) doprinosi u naravi privatnih članova iznosili 968,2 milijuna eura.

3.6.19. Do kraja 2021. države sudionice potpisale su ugovorne obveze u iznosu od 1 106,2 milijuna eura[93] i prijavile ukupne financijske doprinose u iznosu od 450,2 milijuna eura, koje su uplatile izravno nacionalnim korisnicima potpore za projekte u okviru programa Obzor 2020. Razlika na kraju 2021. između iznosa financijskog doprinosa država sudionica i financijskog doprinosa EU-a koji je iznosio 1 058,1 milijun eura postoji jer većina država sudionica priznaje i prijavljuje svoje troškove Zajedničkom poduzeću tek po dovršetku projekata u okviru programa Obzor 2020. kojima pružaju potporu.

Opažanja o upravljačkim i kontrolnim sustavima

3.6.20. Administrativni sporazumi koje su zajednička poduzeća ARTEMIS i ENIAC sklopila s nacionalnim tijelima za financiranje primjenjuju se i nakon spajanja tih poduzeća u Zajedničko poduzeće ECSEL. Na temelju tih sporazuma strategije zajedničkih poduzeća ARTEMIS i ENIAC za *ex post* revizije uvelike su se oslanjale na nacionalna tijela za financiranje za reviziju zahtjeva za povrat projektnih troškova[94]. Zbog znatnih razlika u metodologijama i postupcima koje primjenjuju različita nacionalna tijela za financiranje Zajedničko poduzeće ECSEL ne može izračunati jedinstvenu pouzdanu ponderiranu stopu pogreške ili stopu preostale pogreške za plaćanja u okviru programa FP7. Budući da su ukupna plaćanja Zajedničkog poduzeća tijekom 2021. za zaključenje preostalih projekata u okviru programa FP7 iznosila samo 0,6 milijuna eura, odnosno 0,4 % ukupnih operativnih plaćanja, ona nisu sa sobom nosila rizik od značajnih pogrešaka za navedenu godinu.

3.6.21. Kad je riječ o plaćanjima u okviru programa Obzor 2020., *ex post* revizije provodi Zajednička služba za reviziju koja djeluje u sklopu Komisijina GU-a RTD. Na temelju svojih rezultata revizije na kraju 2021. Zajedničko poduzeće prijavilo je za Obzor 2020. reprezentativnu stopu pogreške od 2,2 % i stopu preostale pogreške od 1,2 %[95].

3.6.22. Radi procjene kontrola Zajedničkog poduzeća u pogledu operativnih plaćanja Sud je proveo reviziju nasumično odabranih plaćanja u okviru programa Obzor 2020. izvršenih 2021. na razini krajnjih korisnika kako bi mogao potvrditi stope pogreške utvrđene

---

[93] Iznos je procijenjen na temelju odluka o financiranju koje je Odbor javnih tijela Zajedničkog poduzeća donio za pozive na podnošenje prijedloga u razdoblju 2014. – 2020.

[94] U skladu sa strategijama za *ex post* revizije koje su donijeli ARTEMIS i ENIAC, ta zajednička poduzeća moraju najmanje jednom godišnje procijeniti pružaju li informacije dobivene od država članica dostatno jamstvo u pogledu pravilnosti i zakonitosti izvršenih transakcija.

[95] Godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća KDT za 2021., poglavlje 8.2.3.

ex post revizijom[96]. U dvama slučajevima Sud je utvrdio i kvantificirao pogreške nastale zbog toga što su prijavljeni troškovi za osoblje bili viši od stvarnih.

Novi centralizirani sustav za upravljanje financijskim doprinosima država sudionica

3.6.23. Na temelju Okvirne uredbe o programu Obzor Europa i jedinstvenog temeljnog akta Zajedničko poduzeće dužno je uvesti novi centralizirani upravljački proces, sustav za središnje upravljanje financijskim doprinosima (CMFC), za upravljanje financijskim doprinosima svojih država sudionica.

3.6.24. U okviru tog planiranog sustava svaka država sudionica imala bi mogućnost odlučiti da će Zajedničkom poduzeću uplatiti pripadajuće financijske doprinose na razini projekata za korisnike s poslovnim nastanom u predmetnoj državi. U okviru tog procesa svaka država sudionica ujedno ima pravo veta na sva pitanja u vezi s upotrebom vlastitih nacionalnih financijskih doprinosa uplaćenih Zajedničkom poduzeću za podnositelje zahtjeva s poslovnim nastanom u predmetnoj državi, što je u skladu s financijskim pravilima EU-a i pravilima EU-a o tržišnom natjecanju. Time se državi sudionici omogućuje da na temelju nacionalnih strateških prioriteta odluči hoće li pružiti potporu određenom nacionalnom korisniku odabranog i odobrenog istraživačkog i inovacijskog projekta.

3.6.25. S druge strane, Zajedničko poduzeće morat će izvršavati isplate sufinanciranja za sve države sudionice koje odluče povjeriti svoje financijske doprinose Zajedničkom poduzeću. Bit će zaduženo za upravljanje i praćenje u vezi s dvama alternativnim postupcima za pripadajuće administrativne sporazume s državama članicama. Nacionalno tijelo za financiranje svake države sudionice mora potpisati administrativni sporazum sa Zajedničkim poduzećem ili kako bi Zajedničkom poduzeću povjerilo isplatu nacionalnih doprinosa ili kako bi koordiniralo nacionalne sporazume o prijenosu financijskih sredstava za isplate korisnicima i izvješćivanje o doprinosima.

3.6.26. Sud napominje da Komisija nije procijenila dodatne potrebe Zajedničkog poduzeća za resursima za uvođenje planiranog sustava CMFC, kao i da te potrebe nisu uključene u početne procjene kadrovskih resursa Zajedničkog poduzeća za provedbu programa Obzor Europa. Takav izostanak planiranja u pogledu uvođenja sustava CMFC u spoju s kadrovskom situacijom i nedostatkom IT alata i Komisijine potpore može se negativno odraziti na provedbu programa Zajedničkog poduzeća i ostvarivanje ciljeva u pogledu doprinosa drugih

[96] Kad je riječ o transakcijama isplate bespovratnih sredstava ispitanima na razini korisnika, prag za mjerljive pogreške iznad kojeg ih se mora prijaviti iznosi 1 % troškova obuhvaćenih revizijom.

članova. Ako se sustavom CMFC bude moralo upravljati ručno, to će zahtijevati znatne ljudske resurse.

Opažanja o ostalim pitanjima

Stanje u pogledu ljudskih resursa u Zajedničkom poduzeću

3.6.27. Na temelju prijedloga Komisije o izmjeni jedinstvenog temeljnog akta[97] Zajedničko poduzeće KDT preoblikovat će se u buduće Zajedničko poduzeće za čipove, s novom nadležnošću povezanom s provedbom inicijative „Čipovi za Europu" u okviru novog VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. U tom će kontekstu Zajedničko poduzeće podupirati razvoj inovativnih tehnologija poluvodiča sljedeće generacije koje bi trebale povećati kapacitete EU-a za proizvodnju čipova. U skladu s tim prijedlogom Zajedničko poduzeće provest će u okviru novog VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. projekte u vrijednosti od oko 10,9 milijardi eura te bi trebalo zaposliti dodatnih 19 djelatnika kako bi se do 2025. dosegnuo planirani broj od 50 članova statutarnog osoblja. Budući da je Zajedničko poduzeće na kraju 2021. imalo samo 29 članova osoblja (13 članova privremenog osoblja i 16 ugovornih djelatnika), moglo bi se suočiti s velikim poteškoćama u pogledu ljudskih resursa u vezi s upravljanjem tim novim zaposlenicima, povrh pitanja administrativnih i operativnih procesa koje tek treba uspostaviti.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.6.28. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u ***Prilogu***.

[97] Prijedlog uredbe Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) 2021/2085 o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa u pogledu Zajedničkog poduzeća za čipove, COM(2022) 47 final, 8.2.2022.

Prilog – Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2020.	Ni u privremenoj godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Zajedničkog poduzeća za 2020. ni u izvješću o proračunskom i financijskom upravljanju za 2020. nisu iznesene sljedeće procjene: — procjena financijskih doprinosa država sudionica projektima zajedničkih poduzeća ARTEMIS i ENIAC u okviru programa FP7, i — doprinosi u naravi koje su dale istraživačke i razvojne organizacije koje sudjeluju u projektima zajedničkih poduzeća ARTEMIS i ENIAC u okviru programa FP7.	Dovršeno

Odgovor Zajedničkog poduzeća

3.6.11. i 3.6.12. Zajedničko poduzeće za ključne digitalne tehnologije radi na rješavanju tog problema i usklađivanju sa svim odgovarajućim propisima u suradnji s relevantnim službama Komisije. Nakon što su sva zajednička poduzeća uputila zajednički zahtjev službama Komisije, u srpnju 2022. Komisija je izdala smjernice za izračun mirovinskih doprinosa poslodavaca u zajedničkim poduzećima. Zajedničko poduzeće za ključne digitalne tehnologije trenutačno proučava prijedlog Komisije i izračun u skladu s izdanim smjernicama te su u tijeku rasprave s članovima u pogledu doprinosa država sudionica. Ti se doprinosi plaćaju izravno korisnicima, a ne zajedničkom poduzeću, te se ne odnose na administrativne troškove. O tome bi trebalo pravovremeno obavijestiti Upravni odbor.

3.6.26. Zajedničko poduzeće za ključne digitalne tehnologije ne posjeduje dodatne ljudske resurse za upravljanje sustavom CFM (novom složenom zadaćom) te je u godišnjoj procjeni rizika redovito isticalo rizik povezan s neadekvatnim resursima. Zajedničko je poduzeće zatražilo povećavanje resursa. Ono uspostavlja interne postupke osiguravanja pravilnog funkcioniranja sustava CFM i provodi procjenu raspodjele potrebnih resursa. Provedba sustava CFM može početi najranije s natječajem za projekte za 2023.

3.6.27. Zajedničko poduzeće prima na znanje da je zapošljavanje dodatnih 19 članova osoblja do 2025. izazov jednak novim administrativnim i operativnim procesima koje treba uspostaviti. Važno je objasniti vremenski okvir jer je bilo kašnjenja u postupku, a donošenje Akta o čipovima očekuje se u drugoj polovici 2023. Imajući na umu taj vremenski okvir, prva zapošljavanja započet će tek krajem 2023.

3.7. Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo (CBE)

Uvod

3.7.1. Zajedničko poduzeće za bioindustriju (BBI), sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano je u svibnju 2014. u okviru programa Obzor 2020. na razdoblje do 31. prosinca 2024.[98] Vijeće je u studenome 2021. donijelo jedinstveni temeljni akt, kojim je osnovano Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo (CBE) koje zamjenjuje BBI, i to u okviru programa Obzor Europa na razdoblje koje završava 31. prosinca 2031.[99]

3.7.2. CBE ima oblik javno-privatnog partnerstva u području bioindustrije. Članove osnivače Zajedničkog poduzeća čine EU, koji predstavlja Komisija, i sektorski partneri, koje predstavlja Konzorcij za bioindustriju (BIC).

3.7.3. U *tablici 3.7.1.* prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću.

Tablica 3.7.1. – Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2021	2020
Proračun za nova odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	127,1	191,2
Proračun za nova odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	4,6	72,2
Raspoloživi proračun za plaćanje (u milijunima eura) (1)	174,8	196,6
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) (1)	5,3	111,7
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca (2)	22	23

(1) Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine, namjenske prihode i sredstva preraspodijeljena u sljedeću godinu.
(2) Osoblje uključuje dužnosnike, privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu

3.7.4. Revizijski pristup Suda obuhvaća analitičke revizijske postupke, izravno dokazno ispitivanje transakcija na razini Zajedničkog poduzeća i korisnika te procjenu ključnih kontrola

[98] Uredba Vijeća (EU) br. 560/2014 od 6. svibnja 2014. o osnivanju Zajedničkog poduzeća BBI.

[99] Uredba Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa.

nadzornih i kontrolnih sustava Zajedničkog poduzeća. Rezultatima tih aktivnosti pridodaju se dokazi prikupljeni radom drugih revizora i analizom informacija koje dostavlja uprava Zajedničkog poduzeća.

3.7.5. Za opis osnove za mišljenje Suda, odgovornosti uprave i osoba zaduženih za upravljanje te odgovornosti revizora za reviziju računovodstvene dokumentacije i povezanih transakcija vidjeti odjeljak 3.1. ovog izvješća. Potpis na stranici ***151***. sastavni je dio mišljenja.

Izjava o jamstvu koju Sud upućuje Europskom parlamentu i Vijeću – izvješće neovisnog revizora

Mišljenje

3.7.6. Sud je obavio reviziju:

(a) računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća CBE, koja se sastoji od financijskih izvještaja[100] i izvješća o izvršenju proračuna[101] za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2021., te

(b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.7.7. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća CBE za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje tog Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2021. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim

[100] Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

[101] Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

Prihodi

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.7.8. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.7.9. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

3.7.10. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o zakonitosti i pravilnosti transakcija

Doprinosi poslodavca koje Zajedničko poduzeće treba uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje

3.7.11. Od 1. siječnja 2016. zajednička poduzeća koja se tek djelomično financiraju iz općeg proračuna EU-a trebaju uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje dio doprinosa poslodavca koji odgovara udjelu njihovih prihoda koje ne subvencionira EU u njihovim ukupnim prihodima[102]. Budući da Komisija nije ni predvidjela te rashode u proračunima

[102] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

zajedničkih poduzeća ni službeno zatražila uplate, CBE (i njegov prethodnik, BBI) još nisu uplatili te doprinose.

3.7.12. U skladu s Komisijinim smjernicama zajedničkim poduzećima, u kojima Komisija iznosi svoje stajalište o tom nalazu, Komisijin Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu trebao bi za svako zajedničko poduzeće izračunati doprinose poslodavca kao postotak prihoda koje ne financira EU u odnosu na ukupne prihode zajedničkog poduzeća, uključujući prihode koje ne financira EU namijenjene operativnim rashodima[103]. Taj postotni udio za CBE iznosi 2,3 %, odnosno oko 8 085 eura godišnje (na temelju iznosa za 2021.). Tim smjernicama u obzir se uzimaju isključivo relevantne odredbe Pravilnika o osoblju[104] kad je riječ o određivanju metode izračunavanja plaćanja koje zajedničko poduzeće izvršava za doprinos poslodavca proračunu EU-a na temelju prihoda. Međutim, u jedinstvenom temeljnom aktu[105] utvrđeno je da bi EU s jedne strane i ostali članovi s druge strane trebali na godišnjoj osnovi ravnomjerno dijeliti administrativne troškove, čime bi doprinos poslodavca za Zajedničko poduzeće iznosio 175 756 eura godišnje (na temelju iznosa za 2021.). Istodobnim postojanjem tih različitih zakonskih odredbi dolazi do rizika od razrade različitih interpretacija u vezi s izračunom doprinosa poslodavca za zajednička poduzeća kojima se mogu proizvesti nejednaki financijski učinci.

[103] U svrhu pojednostavnjenja Komisija je predložila procjenu doprinosa poslodavca zajedničkih poduzeća sustavu mirovinskog osiguranja EU-a s pomoću jednog postotnog udjela tijekom cijelog razdoblja poslovanja zajedničkog poduzeća, koji je utvrđen na temelju članskih doprinosa koji potječu i koji ne potječu iz EU-a te koji su predviđeni odgovarajućim pravnim aktom zajedničkog poduzeća.

[104] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

[105] Članak 12. Priloga 1. Uredbi Vijeća (EU) br. 560/2014 i članak 28. Uredbe Vijeća (EU) 2021/2085.

Opažanja o proračunskom upravljanju

Izvršenje proračuna programa Obzor 2020.

3.7.13. U *tablici 3.7.2.* prikazani su doprinosi članova Zajedničkom poduzeću za program Obzor 2020. na kraju 2021.

Tablica 3.7.2. – Doprinosi članova za program Obzor 2020. (u milijunima eura)

	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju i pravnim odlukama)				Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2021.)				
Članovi	Aktivnosti Zajedničkog poduzeća (1)	Dodatne aktivnosti (2)	Odbitci	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	Ukupno
EU (GU RTD)	975,0	—	-140,0	835,0	728,2	—	—	—	728,2
Privatni članovi (doprinosi u naravi i novčani doprinosi za administrativne troškove)	462,1	2 225,4	—	2 687,5	14,6	52,2	79,9	1 646,5	1 793,2
Privatni članovi (novčani doprinosi za operativne troškove)	182,5	—	-140,0	42,5	3,3	—	—	—	3,3
Ukupno	1 619,6	2 225,4	-280,0	3 565,0	746,0	52,2	79,9	1 646,5	2 524,6

(1) Ciljne vrijednosti DNOA-a i doprinosa za administrativne troškove koje su postavljene u godišnjim planovima rada zajedničkih poduzeća.
(2) Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud. Njihova minimalna ciljna vrijednost od 1 755 milijuna eura povećana je na 2 225,4 milijuna eura za privatne članove kako bi se dosegnuo ukupni obvezni minimalni iznos doprinosa od 2 730 milijuna eura.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.7.14. Kad je riječ o operativnim obvezama Zajedničkog poduzeća, ono je do kraja 2021. gotovo u potpunosti preuzelo obveze u visini od 815,8 milijuna eura, koliko iznosi maksimalni doprinos EU-a za sklopljene sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa Obzor 2020. Od toga je za isplatu u narednim godinama preostalo otprilike 159,6 milijuna eura (ili 19,6 %). S druge strane, privatni članovi pravno su se obvezali da će osigurati doprinose u naravi i financijske doprinose u iznosu od 266,5 milijuna eura, odnosno 56 % okvirne ciljne vrijednosti od 475,3 milijuna eura postavljene u donesenim godišnjim programima rada Zajedničkog poduzeća. Budući da su svi pozivi na podnošenje prijedloga u okviru programa Obzor 2020. bili dovršeni do kraja 2020., Zajedničko poduzeće neće dostići okvirnu ciljnu vrijednost za svoje privatne članove do kraja programskog razdoblja.

3.7.15. Stopa izvršenja raspoloživog proračuna Zajedničkog poduzeća za plaćanja za 2021. za projekte u okviru programa Obzor 2020. iznosila je 71 %. Objašnjenje za takvo stanje uglavnom proizlazi iz obustava i/ili produljenja razdoblja provedbe novijih projekata u okviru programa Obzor 2020., što je bilo nužno zbog pandemije bolesti COVID-19, kao i iz neočekivanog prekida provedbe jednog velikog projekta u okviru programa Obzor 2020. nakon stečaja glavnog korisnika tijekom 2021. Zajedničko poduzeće nije imalo nikakvih operativnih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za 2021. jer je svoje posljednje pozive na podnošenje prijedloga zaključilo do kraja 2020.

3.7.16. Do kraja 2021. sektorski su članovi prijavili ukupne doprinose u naravi za dodatne aktivnosti u visini od 1 646,5 milijuna eura, odnosno 74 % ciljne vrijednosti od 2 225,4 milijuna eura. Međutim, za 715,6 milijuna eura, odnosno 43 % prijavljenog iznosa, proces certifikacije nije dovršen. Kako bi se zajamčilo dosezanje ciljne vrijednosti do kraja programa, upravni odbor Zajedničkog poduzeća odobrio je u veljači 2022. dodatna ulaganja sektorskih članova u aktivnosti za 2022. koje su usko povezane sa strateškim ciljevima Zajedničkog poduzeća u iznosu od 658 milijuna eura. Tom obvezom privatnih članova mogao bi se ublažiti rizik od toga da do kraja programa Obzor 2020. Zajedničko poduzeće ne dostigne ciljnu vrijednost za doprinose u naravi za dodatne aktivnosti.

Opažanja o upravljačkim i kontrolnim sustavima

3.7.17. Kad je riječ o plaćanjima u okviru programa Obzor 2020., za provođenje *ex post* revizije odgovorna je Zajednička služba za reviziju koja djeluje u sklopu Komisijina GU-a RTD. Na temelju rezultata *ex post* revizija dostupnih na kraju 2021. Zajedničko poduzeće prijavilo je reprezentativnu stopu pogreške od 1,9 % i stopu preostale pogreške od 1,2 % za projekte u okviru programa Obzor 2020. (poravnanja i završna plaćanja)[106].

3.7.18. Radi procjene kontrola Zajedničkog poduzeća u pogledu operativnih plaćanja Sud je proveo reviziju nasumično odabranih plaćanja u okviru programa Obzor 2020. izvršenih 2021. na razini krajnjih korisnika kako bi mogao potvrditi stope pogreške utvrđene *ex post* revizijom[107]. U jednom je slučaju utvrdio i kvantificirao pogrešku povezanu s prijavljenim izravnim troškovima za osoblje za jednu osobu koja nije bila ni zaposlena kod korisnika niti je izravno angažirana za rad na projektu.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.7.19. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u ***Prilogu***.

[106] Godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća CBE za 2021., poglavlje 4.3.

[107] Kad je riječ o transakcijama isplate bespovratnih sredstava ispitanima na razini korisnika, prag za mjerljive pogreške iznad kojeg ih se mora prijaviti iznosi 1 % troškova obuhvaćenih revizijom.

Prilog – Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2019.	Ukupan iznos doprinosa u naravi za dodatne aktivnosti u iznosu od 916 milijuna eura na kraju 2019. uključuje približno 216 milijuna eura doprinosa u naravi prijavljenih za 2019., ali za koje proces ovjeravanja nije dovršen zbog pandemije bolesti COVID-19.	Dovršeno
2020.	U skladu s uredbom o osnivanju Zajedničkog poduzeća, sektorski članovi trebali bi dati gotovinski doprinos operativnim troškovima Zajedničkog poduzeća u iznosu od najmanje 182,5 milijuna eura. Budući da 2020. sektorski članovi nisu dali nikakve dodatne novčane doprinose operativnim troškovima Zajedničkog poduzeća, oni su ostali na istoj niskoj razini od 3,25 milijuna eura kao i na kraju 2019. To upućuje na to da Zajedničko poduzeće nailazi na znatne prepreke u dobivanju takvih doprinosa i da se minimalna ciljna vrijednost neće ostvariti do kraja programa Obzor 2020. Zbog toga je Komisija (GU RTD) smanjila svoje novčane doprinose Zajedničkom poduzeću za 140 milijuna eura. Takvo osjetno smanjenje doprinosa članova sa sobom nosi rizik da se neće provesti sve što je planirano istraživačkim i inovacijskim programom Zajedničkog poduzeća u vezi s programom Obzor 2020.	—

Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo (CBE)

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2020.	Do kraja 2020. ukupni doprinosi u naravi sektorskih članova za dodatne aktivnosti dosegnuli su tek 53 % minimalnog iznosa od 1 755 milijuna eura utvrđenog uredbom o osnivanju Zajedničkog poduzeća. Osim toga, do kraja 2020. sektorski članovi prijavili su doprinose u naravi za operativne aktivnosti u vrijednosti od 95,7 milijuna eura od 433 milijuna eura za koje su preuzete obveze nakon što su raspisani svi pozivi na podnošenje prijedloga u okviru programa Obzor 2020. Ta situacija upućuje na to da postoji visoki rizik da Zajedničko poduzeće do završetka programa Obzor 2020. neće dosegnuti očekivane ciljne vrijednosti za doprinose u naravi sektorskih članova koje su utvrđene u uredbi o njegovu osnivanju i u donesenim godišnjim planovima rada.	U tijeku
2020.	Načinom na koji su osmišljeni pozivi na podnošenje prijedloga Zajedničkog poduzeća za 2020. nije se zajamčila potpuna pokrivenost četiriju strateških demonstracijskih tema predviđena istraživačkim programom Zajedničkog poduzeća iz plana rada. Prihvatljivi i visoko ocijenjeni prijedlozi za jednu od demonstracijskih tema morali su biti odbijeni u korist druge demonstracijske teme za koju je prihvaćeno nekoliko prijedloga za sufinanciranje.	—

Odgovor Zajedničkog poduzeća

3.7.11. i **3.7.12.** Zajedničko poduzeće CBE spremno je ovo pitanje riješiti u suradnji sa službama Komisije. Zajednička poduzeća od Komisije su zajedno zatražila pojašnjenja i smjernice u vezi nalaza Revizorskog suda.

3.7.14. Posljedično niža razina doprinosa u naravi za operativne aktivnosti za koje su preuzete obveze (DNOA) u sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava u usporedbi s očekivanim razinama navedenim u godišnjim programima rada uglavnom se odnosi na činjenicu da Zajedničko poduzeće CBE može provoditi samo otvorene pozive na podnošenje prijedloga, što je tijekom vremena rezultiralo većim sufinanciranjem korisnika koji nisu dio Konzorcija za bioindustriju (BIC) privatnih članova Zajedničkog poduzeća CBE. S obzirom na to da korisnici kojima su dodijeljena sredstva nemaju obvezu pridruživanja Konzorciju za bioindustriju (BIC), Zajedničko poduzeće CBE njihove doprinose nije moglo uzeti u obzir za postizanje cilja u pogledu doprinosa u naravi za operativne aktivnosti (DNOA) Zajedničkog poduzeća.

3.8. Zajedničko poduzeće za europsku željeznicu (EU-Rail)

Uvod

3.8.1. Zajedničko poduzeće „Shift2Rail” (S2R), sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano je u lipnju 2014. u okviru programa Obzor 2020. na razdoblje do 31. prosinca 2024.[108] Vijeće je u studenome 2021. donijelo jedinstveni temeljni akt, kojim je osnovano Zajedničko poduzeće za europsku željeznicu (EU-Rail) koje zamjenjuje S2R, i to u okviru programa Obzor Europa na razdoblje koje završava 31. prosinca 2031.[109]

3.8.2. EU-Rail ima oblik javno-privatnog partnerstva za istraživanje i inovacije u željezničkom sektoru. Članove osnivače čine EU, koji predstavlja Komisija, te partneri iz željezničkog sektora (ključni dionici, uključujući proizvođače željezničke opreme, željezničke prijevoznike, upravitelje infrastrukture i istraživačke centre).

3.8.3. U ***tablici 3.8.1.*** prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću.

Tablica 3.8.1. – Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2021	2020
Proračun za nova odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	42,7	72,5
Proračun za nova odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	1,2	77,9
Raspoloživi proračun za plaćanje (u milijunima eura) (1)	68,4	75,8
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) (1)	13,6	84,1
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca (2)	19	24

(1) Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine, namjenske prihode i sredstva preraspodijeljena u sljedeću godinu.
(2) Osoblje uključuje dužnosnike, privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

[108] Uredba Vijeća (EU) br. 642/2014 od 16. lipnja 2014. o osnivanju Zajedničkog poduzeća „Shift2Rail”.

[109] Uredba Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu

3.8.4. Revizijski pristup Suda obuhvaća analitičke revizijske postupke, izravno dokazno ispitivanje transakcija na razini Zajedničkog poduzeća i korisnika te procjenu ključnih kontrola nadzornih i kontrolnih sustava Zajedničkog poduzeća. Rezultatima tih aktivnosti pridodaju se dokazi prikupljeni radom drugih revizora i analizom informacija koje dostavlja uprava Zajedničkog poduzeća.

3.8.5. Za opis osnove za mišljenje Suda, odgovornosti uprave i osoba zaduženih za upravljanje te odgovornosti revizora za reviziju računovodstvene dokumentacije i povezanih transakcija vidjeti odjeljak 3.1. ovog izvješća. Potpis na stranici ***151***. sastavni je dio mišljenja.

Izjava o jamstvu koju Sud upućuje Europskom parlamentu i Vijeću – izvješće neovisnog revizora

Mišljenje

3.8.6. Sud je obavio reviziju:

(a) računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća EU-Rail, koja se sastoji od financijskih izvještaja[110] i izvješća o izvršenju proračuna[111] za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2021., te

(b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

[110] Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

[111] Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.8.7. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća EU-Rail za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2021. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

Prihodi

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.8.8. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.8.9. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

3.8.10. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o zakonitosti i pravilnosti transakcija

Doprinosi poslodavca koje Zajedničko poduzeće treba uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje

3.8.11. Od 1. siječnja 2016. zajednička poduzeća koja se tek djelomično financiraju iz općeg proračuna EU-a trebaju uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje dio doprinosa poslodavca koji odgovara udjelu njihovih prihoda koje ne subvencionira EU u njihovim ukupnim prihodima[112]. Budući da Komisija nije ni predvidjela te rashode u proračunima zajedničkih poduzeća ni službeno zatražila uplate, EU-Rail (i njegov prethodnik, S2R) još nisu uplatili te doprinose.

3.8.12. U skladu s Komisijinim smjernicama zajedničkim poduzećima, u kojima Komisija iznosi svoje stajalište o tom nalazu, Komisijin Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu trebao bi za svako zajedničko poduzeće izračunati doprinose poslodavca kao postotak prihoda koje ne financira EU u odnosu na ukupne prihode zajedničkog poduzeća, uključujući prihode koje ne financira EU namijenjene operativnim rashodima[113]. Taj postotni udio za EU-Rail iznosi 3,8 %, odnosno oko 10 445 eura godišnje (na temelju iznosa za 2021.). Tim smjernicama u obzir se uzimaju isključivo relevantne odredbe Pravilnika o osoblju[114] kad je riječ o određivanju metode izračunavanja plaćanja koje zajedničko poduzeće izvršava za doprinos poslodavca proračunu EU-a na temelju prihoda. Međutim, u jedinstvenom temeljnom aktu[115] utvrđeno je da bi EU s jedne strane i ostali članovi s druge strane trebali na godišnjoj osnovi ravnomjerno dijeliti administrativne troškove, čime bi doprinos poslodavca za Zajedničko poduzeće iznosio 137 435 eura godišnje (na temelju iznosa za 2021.). Istodobnim postojanjem tih različitih zakonskih odredbi dolazi do rizika od razrade različitih interpretacija u

---

[112] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

[113] U svrhu pojednostavnjenja Komisija je predložila procjenu doprinosa poslodavca zajedničkih poduzeća sustavu mirovinskog osiguranja EU-a s pomoću jednog postotnog udjela tijekom cijelog razdoblja poslovanja zajedničkog poduzeća, koji je utvrđen na temelju članskih doprinosa koji potječu i koji ne potječu iz EU-a te koji su predviđeni odgovarajućim pravnim aktom zajedničkog poduzeća.

[114] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

[115] Članak 15. Priloga 1. Uredbi Vijeća (EU) br. 642/2014 i članak 28. Uredbe Vijeća (EU) 2021/2085.

vezi s izračunom doprinosa poslodavca za zajednička poduzeća kojima se mogu proizvesti nejednaki financijski učinci.

Opažanja o proračunskom upravljanju

Izvršenje proračuna programa Obzor 2020.

3.8.13. U *tablici 3.8.2.* prikazani su doprinosi članova Zajedničkom poduzeću za program Obzor 2020. na kraju 2021.

Tablica 3.8.2. – Doprinosi članova za program Obzor 2020. (u milijunima eura)

	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2021.)				
Članovi	Aktivnosti zajedničkog poduzeća	Dodatne aktivnosti (1)	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	Ukupno
EU (GU MOVE)	398,0	0,0	398,0	339,2	0,0	0,0	0,0	339,2
Privatni članovi	350,0	120,0	470,0	10,5	179,1	96,4	208,8	494,8
Ukupno	748,0	120,0	868,0	349,7	179,1	96,4	208,8	834,0

(1) Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.8.14. U travnju 2021. Zajedničko poduzeće objavilo je završni otvoreni poziv na podnošenje prijedloga za program Obzor 2020., nakon konačne izmjene godišnjeg plana rada Zajedničkog poduzeća za 2021., kako bi dovršilo inovacijski program Zajedničkog poduzeća za tehnologije za održiv i privlačan europski prijevoz tereta. Na temelju tog poziva Zajedničko poduzeće do kraja 2021. gotovo je u potpunosti preuzelo obveze u visini od 385,5 milijuna eura, koliko iznosi maksimalni doprinos EU-a za sklopljene sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa Obzor 2020. Od toga je za isplatu u narednim godinama preostalo otprilike 96,4 milijuna eura (ili 25 %). S druge strane, privatni članovi pravno su se obvezali da će osigurati doprinose u naravi u iznosu od 572,6 milijuna eura.

3.8.15. Zajedničko poduzeće izvršilo je 100 % svojeg raspoloživog proračuna za preuzimanje obveza za 2021. za projekte u okviru programa Obzor 2020. Stopa izvršenja raspoloživog proračuna Zajedničkog poduzeća za operativna plaćanja za 2021., uključujući neiskorištena i preraspodijeljena odobrena operativna sredstva, smanjila se na 61 % (2020.: 76 %). Uzrok te situacije uglavnom je bila loša kvaliteta tehničkih izvješća korisnika i/ili potreba da se od korisnika pribave dodatni dokazi kojima se potvrđuje postizanje rezultata projekta. Većinu plaćanja Zajedničkog poduzeća čine jednokratni iznosi isplaćeni za „pakete” projektnih usluga koje je na odgovarajući način proveo veći broj korisnika. Stoga kašnjenje jednog korisnika utječe na plaćanje cijelog jednokratnog iznosa povezanog s paketom usluga.

Opažanja o upravljačkim i kontrolnim sustavima

3.8.16. Kad je riječ o plaćanjima u okviru programa Obzor 2020., za provođenje *ex post* revizije odgovorna je Zajednička služba za reviziju koja djeluje u sklopu Komisijina GU-a RTD. Na temelju rezultata *ex post* revizija dostupnih na kraju 2021. Zajedničko poduzeće prijavilo je reprezentativnu stopu pogreške od 2,3 % i stopu preostale pogreške od 1,6 % za projekte u okviru programa Obzor 2020. (poravnanja i završna plaćanja)[116].

3.8.17. Radi procjene kontrola Zajedničkog poduzeća u pogledu operativnih plaćanja Sud je proveo reviziju nasumično odabranih plaćanja u okviru programa Obzor 2020. izvršenih 2021. na razini krajnjih korisnika kako bi mogao potvrditi stope pogreške utvrđene *ex post* revizijom[117]. Na razini korisnika Zajedničkog poduzeća iz uzorka Sud nije utvrdio nikakve pogreške ili nedostatke u kontrolama.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.8.18. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u ***Prilogu***.

[116] Konsolidirano godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća EU-Rail za 2021., poglavlje 4.3.

[117] Kad je riječ o transakcijama isplate bespovratnih sredstava ispitanima na razini korisnika, prag za mjerljive pogreške iznad kojeg ih se mora prijaviti iznosi 1 % troškova obuhvaćenih revizijom.

Prilog – Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2020.	Odlukom upravnog odbora br. 7/2018 o donošenju pravila o sprječavanju sukoba interesa i postupanju u takvim slučajevima, koja se primjenjuju na tijela Zajedničkog poduzeća, propisano je da se na internetskim stranicama Zajedničkog poduzeća objavljuju ažurirani životopisi i izjave o nepostojanju sukoba interesa članova upravnog odbora Zajedničkog poduzeća. Međutim, s obzirom na to da je samo nekoliko članova upravnog odbora propisno dostavilo te informacije, do kraja 2020. nije bilo moguće objaviti nijednu izjavu o nepostojanju sukoba interesa te je objavljena samo polovica životopisa.	Dovršeno

Odgovor Zajedničkog poduzeća

3.8.12. EU-Rail pristaje plaćati doprinose za mirovinsko osiguranje koje plaća poslodavac u skladu s izračunom koji trebaju dostaviti službe Komisije nakon što se utvrde aspekti *de jure*, a račune izdaje PMO. Iako nemamo ovlasti prihvatiti da postoji proturječje između pristupa procjeni koju pružaju službe Komisije i odredbi jedinstvenog temeljnog akta (SBA) na koje se upućuje, poduzeće EU-Rail spremno je i voljno riješiti to pitanje u suradnji sa službama Komisije.

U članku 28. jedinstvenog temeljnog akta utvrđeno je da bi se operativni troškovi zajedničkog poduzeća trebali pokriti financijskim doprinosima EU-a i privatnih članova. Zajedničko poduzeće smatra da je to u suprotnosti s člankom 83. stavkom 2. Pravilnika o osoblju u kojem se izračun doprinosa poslodavaca tijela EU-a (agencija) mirovinskom sustavu EU-a temelji na prihodima.

3.8.15. Zajedničko poduzeće je 2021. uspješno izvršilo više od 70 plaćanja povezanih s operativnim natječajima i sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava u ukupnom iznosu od 39,3 milijuna EUR. Zajedničko poduzeće naglasilo je Upravnom odboru važnost kvalitetnog izvješćivanja korisnika, kao i to da korisnici i/ili izvođači trebaju poštovati rokove. U studenome 2021. obavijestilo je Upravni odbor da će zbog kašnjenja korisnika u podnošenju zahtjeva za plaćanje i povezanih dokumenata odobrena sredstva za plaćanje u iznosu od oko 17,5 milijuna EUR ostati neiskorištena na kraju godine. Zajedničko poduzeće moralo je u konačnici taj iznos prenijeti u neiskorištena odobrena sredstva kako bi ih se ponovno uključilo u odobrena sredstva za plaćanje za 2022. Zajedničko poduzeće smatra da je tom preraspodjelom ostvarilo provedbu operativnih plaćanja (glava 3.) od 84 %.

3.9. Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi (EuroHPC)

Uvod

3.9.1. Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi (EuroHPC), sa sjedištem u Luxembourgu, osnovano je u listopadu 2018. na razdoblje do 31. prosinca 2026.[118] Sa samostalnim radom započelo je 23. rujna 2020. U srpnju 2021. Vijeće je donijelo novu uredbu o osnivanju kojom je razdoblje djelovanja Zajedničkog poduzeća produljeno u sklopu višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. do 31. prosinca 2033.[119]

3.9.2. EuroHPC ima oblik javno-privatnog partnerstva koje omogućuje udruživanje resursa EU-a, država sudionica i privatnih partnera u svrhu razvoja računalstva visokih performansi u Europi. Članove osnivače čine EU, koji predstavlja Komisija, države sudionice i dva privatna partnera, koje predstavljaju Europska tehnološka platforma za računalstvo visokih performansi (ETP4HPC) i Udruženje za vrijednost velike količine podataka (BDVA).
Krajem 2021. upravni odbor Zajedničkog poduzeća prihvatio je zahtjev za članstvo trećeg privatnog partnera, Europskog konzorcija za kvantnu industriju (QuIC).

[118] Uredba Vijeća (EU) 2018/1488 od 28. rujna 2018. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi.

[119] Uredba Vijeća (EU) 2021/1173 od 13. srpnja 2021. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2018/1488.

3.9.3. U *tablici 3.9.1.* prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću.

Tablica 3.9.1. – Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2021	2020
Proračun za nova odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	207,5	181,5
Proračun za nova odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	722,4	509,1
Raspoloživi proračun za plaćanje (u milijunima eura) (1)	348,2	181,5
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) (1)	753,4	509,1
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca (2)	15	11

(1) Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine, namjenske prihode i sredstva preraspodijeljena u sljedeću godinu.
(2) Osoblje uključuje dužnosnike, privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu

3.9.4. Revizijski pristup Suda obuhvaća analitičke revizijske postupke, izravno dokazno ispitivanje transakcija na razini Zajedničkog poduzeća i korisnika te procjenu ključnih kontrola nadzornih i kontrolnih sustava Zajedničkog poduzeća. Rezultatima tih aktivnosti pridodaju se dokazi prikupljeni radom drugih revizora i analizom informacija koje dostavlja uprava Zajedničkog poduzeća.

3.9.5. Za opis osnove za mišljenje Suda, odgovornosti uprave i osoba zaduženih za upravljanje te odgovornosti revizora za reviziju računovodstvene dokumentacije i povezanih transakcija vidjeti odjeljak 3.1. ovog izvješća. Potpis na stranici *151*. sastavni je dio mišljenja.

Izjava o jamstvu koju Sud upućuje Europskom parlamentu i Vijeću – izvješće neovisnog revizora

Mišljenje

3.9.6. Sud je obavio reviziju:

(a) računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća EuroHPC, koja se sastoji od financijskih izvještaja[120] i izvješća o izvršenju proračuna[121] za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2021., te

(b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.9.7. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća EuroHPC za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje tog Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2021. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

[120] Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

[121] Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

Prihodi

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.9.8. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.9.9. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

3.9.10. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o zakonitosti i pravilnosti transakcija

Doprinosi poslodavca koje Zajedničko poduzeće treba uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje

3.9.11. Od 1. siječnja 2016. zajednička poduzeća koja se tek djelomično financiraju iz općeg proračuna EU-a trebaju uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje dio doprinosa poslodavca koji odgovara udjelu njihovih prihoda koje ne subvencionira EU u njihovim ukupnim prihodima[122]. Budući da Komisija nije ni predvidjela te rashode u proračunima zajedničkih poduzeća ni službeno zatražila uplate, EuroHPC još nije uplatio te doprinose.

[122] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

3.9.12. U skladu s Komisijinim smjernicama zajedničkim poduzećima, u kojima Komisija iznosi svoje stajalište o tom nalazu, Komisijin Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu trebao bi za svako zajedničko poduzeće izračunati doprinose poslodavca kao postotak prihoda koje ne financira EU u odnosu na ukupne prihode zajedničkog poduzeća, uključujući prihode koje ne financira EU namijenjene operativnim rashodima[123]. Taj postotni udio za EuroHPC iznosi 41,2 % Tim smjernicama u obzir se uzimaju isključivo relevantne odredbe Pravilnika o osoblju[124] kad je riječ o određivanju metode izračunavanja plaćanja koje zajedničko poduzeće izvršava za doprinos poslodavca proračunu EU-a na temelju prihoda. Međutim, u statutu EuroHPC-a[125] utvrđeno je da bi EU trebao snositi 100 % administrativnih troškova Zajedničkog poduzeća. Istodobnim postojanjem tih različitih zakonskih odredbi dolazi do rizika od razrade različitih interpretacija u vezi s izračunom doprinosa poslodavca za zajednička poduzeća kojima se mogu proizvesti nejednaki financijski učinci.

Opažanja o proračunskom upravljanju

Izvršenje proračuna programa Obzor 2020 i Instrumenta za povezivanje Europe (CEF)

3.9.13. U *tablici 3.9.2.* prikazani su doprinosi članova Zajedničkom poduzeću za programe Obzor 2020. i CEF na kraju 2021.

[123] U svrhu pojednostavnjenja Komisija je predložila procjenu doprinosa poslodavca zajedničkih poduzeća sustavu mirovinskog osiguranja EU-a s pomoću jednog postotnog udjela tijekom cijelog razdoblja poslovanja zajedničkog poduzeća, koji je utvrđen na temelju članskih doprinosa koji potječu i koji ne potječu iz EU-a te koji su predviđeni odgovarajućim pravnim aktom zajedničkog poduzeća.

[124] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

[125] Uvodna izjava 22. i članak 15. Priloga 1. Uredbi Vijeća (EU) 2021/1173.

Tablica 3.9.2. – Doprinosi članova za programe Obzor 2020. i CEF (u milijunima eura)

	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2021.)				
Članovi	Aktivnosti Zajedničkog poduzeća (1)	Dodatne aktivnosti (2)	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	Ukupno
EU (GU CNECT)	536,0	—	536,0	307,0	0,0	0,0	—	307,0
Države sudionice	486,0	—	486,0	120,3	0,0	13,0	—	133,3
Privatni članovi	422,0	—	422,0	0,0	0,0	4,2	—	4,2
Ukupno	1 444,0	—	1 444,0	427,3	0,0	17,2	—	444,5

(1) Doprinos EU-a uključuje 100 milijuna eura iz programa CEF.
(2) Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.9.14. Do kraja 2021. privatni članovi prijavili su tek 4,2 milijuna eura doprinosa u naravi. Međutim, do tog je trenutka Zajedničko poduzeće već u potpunosti preuzelo obveze u visini od 180 milijuna eura za 50 %-tno sufinanciranje bespovratnih sredstava za istraživanje i inovacije u okviru programa Obzor 2020., što je u uredbi o osnivanju Zajedničkog poduzeća utvrđeno kao minimalna ciljna vrijednost[126]. Države sudionice financiraju preostalih 50 % ukupnih troškova projekata, a privatni partneri daju isključivo dodatne doprinose povrh najviših prihvatljivih troškova aktivnosti financiranih bespovratnim sredstvima. Stoga postoji velik rizik da Zajedničko poduzeće do kraja provedbe projekata financiranih bespovratnim sredstvima neće dostići ciljnu vrijednost od 420 milijuna eura za doprinose privatnih članova utvrđenu u uredbi o osnivanju Zajedničkog poduzeća.

3.9.15. Vijeće je u srpnju 2021. donijelo novu uredbu o osnivanju Zajedničkog poduzeća EuroHPC. U skladu s tom uredbom Zajedničko poduzeće dužno je provesti projekte u vrijednosti od 7 milijardi eura, od čega bi 3,1 milijardu eura trebale osigurati države sudionice, a 900 milijuna eura privatni članovi, i to u obliku novčanih doprinosa i doprinosa u naravi. Riječ je o znatnom povećanju u odnosu na prethodno programsko razdoblje VFO-a, u okviru kojeg je Zajedničko poduzeće dužno provesti projekte u vrijednosti od približno 1,4 milijarde eura. Stoga postoji znatno veći rizik da Zajedničko poduzeće neće dosegnuti ciljne vrijednosti za doprinose drugih članova postavljene u novoj uredbi o osnivanju.

3.9.16. Kad je riječ o raspoloživom proračunu Zajedničkog poduzeća za 2021. za operativne projekte, stopa izvršenja za operativna (glava 3.) odobrena sredstva za preuzimanje obveza iznosila je 2 %, a za odobrena sredstva za plaćanje 47 %. Do te vrlo niske stope izvršenja odobrenih sredstava za preuzimanje obveza došlo je ponajprije zbog pokretanja poslovanja Zajedničkog poduzeća u okviru novog VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. sa zakašnjenjem, odnosno u srpnju 2021., te zbog prijenosa financijskih sredstava Komisije i država sudionica Zajedničkom poduzeću u prosincu 2021. u visini od 700 milijuna eura. Niskoj stopi izvršenja doprinijela su i kašnjenja subjekata domaćina te problemi s opskrbom ključnim komponentama

[126] Članak 4. stavak 2. Uredbe Vijeća (EU) 2018/1488.

za izgradnju zgrada (podatkovnih centara) potrebnih za smještaj i rad već nabavljenih superračunala koji su nastali uslijed pandemije.

3.9.17. Niska stopa izvršenja operativnih odobrenih sredstava za plaćanje uglavnom je posljedica kašnjenja s pokretanjem nekih novih infrastrukturnih projekata, što je dovelo do kašnjenja s isplatama pretfinanciranja planiranima za 2021., kao i neočekivanog produljenja vremena koje je bilo potrebno za *ex ante* kontrole postignuća u vezi s prvim međuplaćanjima bespovratnih sredstava za projekte u okviru programa Obzor 2020.

3.9.18. Kad je riječ o administrativnim odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i za plaćanje (glave 1. i 2.), Zajedničko poduzeće pri planiranju svojeg administrativnog proračuna za 2021. nije u dovoljnoj mjeri uzelo u obzir preraspodjelu znatnog iznosa neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje iz prethodnih godina. Nadalje, govoreći o svim proračunskim glavama, preraspodijeljena proračunska sredstva iz prethodnih godina nisu iskorištena prije nego što je započela uporaba novih odobrenih sredstava za predmetnu godinu.

Opažanja o upravljačkim i kontrolnim sustavima

Okvir Zajedničkog poduzeća za unutarnju kontrolu

3.9.19. Zajedničko poduzeće izradilo je tijekom 2020. akcijski plan da tijekom 2021. provede preostalih 17 načela unutarnje kontrole iz Komisijina okvira za unutarnju kontrolu. Međutim, zbog odsutnosti ključnog administrativnog osoblja (kao što su voditelji odjela za financijske i administrativne poslove te voditelj službe za unutarnju reviziju) Zajedničko poduzeće još uvijek nije odobrilo nekoliko važnih mjera unutarnje kontrole u rokovima utvrđenima u njegovu akcijskom planu za 2021. Unatoč rizicima s kojima se Zajedničko poduzeće suočava zbog povećanja proračuna ono je provelo samo pojednostavnjenu godišnju procjenu rizika. Do kraja 2021. Zajedničko poduzeće nije u cijelosti dovršilo izradu strategije kontrole i praćenja, kao ni plana kontinuiteta poslovanja i IT sigurnosti. Zbog tih kašnjenja postoji veći rizik u pogledu unutarnje kontrole Zajedničkog poduzeća za 2021.

Novi centralizirani sustav za upravljanje financijskim doprinosima država sudionica

3.9.20. Na temelju Okvirne uredbe o programu Obzor Europa i nove uredbe o osnivanju EuroHPC-a za novi VFO za razdoblje 2021. – 2027. Zajedničko poduzeće dužno je uvesti novi centralizirani upravljački proces, središnji sustav upravljanja financijskim doprinosima (CMFC), za upravljanje financijskim doprinosima svojih država sudionica.

3.9.21. U okviru tog planiranog sustava svaka država sudionica imala bi mogućnost odlučiti da će Zajedničkom poduzeću uplatiti pripadajuće financijske doprinose na razini projekata za korisnike s poslovnim nastanom u predmetnoj državi. U okviru tog procesa svaka država sudionica ujedno ima pravo veta na sva pitanja u vezi s upotrebom vlastitih nacionalnih financijskih doprinosa uplaćenih Zajedničkom poduzeću za podnositelje zahtjeva s poslovnim nastanom u predmetnoj državi, što je u skladu s financijskim pravilima EU-a i pravilima EU-a o tržišnom natjecanju. Time se državi sudionici omogućuje da na temelju nacionalnih strateških prioriteta odluči hoće li pružiti potporu određenom nacionalnom korisniku odabranog i odobrenog istraživačkog i inovacijskog projekta.

3.9.22. S druge strane, Zajedničko poduzeće morat će izvršavati isplate sufinanciranja za sve države sudionice koje su odlučile povjeriti svoje financijske doprinose Zajedničkom poduzeću. Bit će zaduženo za upravljanje i praćenje u vezi s dvama alternativnim postupcima za pripadajuće administrativne sporazume s državama članicama. Nacionalno tijelo za financiranje svake države sudionice mora potpisati sporazum sa Zajedničkim poduzećem ili kako bi Zajedničkom poduzeću povjerilo isplatu nacionalnih doprinosa ili kako bi koordiniralo nacionalne sporazume o prijenosu financijskih sredstava za isplate korisnicima i izvješćivanje o doprinosima. U skladu s planovima Zajedničkog poduzeća sporazumi bi se trebali sklopiti prije nego što Zajedničko poduzeće krajem 2022. potpiše svoje prve predloške sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava za pozive na podnošenje prijedloga objavljene u okviru novog VFO-a.

3.9.23. Sud napominje da Komisija nije procijenila dodatne potrebe za resursima za uvođenje planiranog sustava CMFC, kao i da te potrebe nisu uključene u početne procjene kadrovskih resursa Zajedničkog poduzeća za provedbu novog programa Zajedničkog poduzeća za istraživanje i inovacije. Takav izostanak planiranja u pogledu uvođenja sustava CMFC u spoju s kadrovskom situacijom i nedostatkom IT alata i Komisijine potpore može se negativno odraziti na provedbu programa Zajedničkog poduzeća i ostvarivanje ciljeva u pogledu doprinosa drugih članova. Ako se sustavom CMFC bude moralo upravljati ručno, to će zahtijevati znatne ljudske resurse.

Opažanja o ostalim pitanjima

Stanje u pogledu ljudskih resursa u Zajedničkom poduzeću

3.9.24. Kadrovska situacija u Zajedničkom poduzeću, koja je već 2020. bila nesigurna zbog većeg radnog opterećenja, dodatno se pogoršala tijekom 2021. unatoč tomu što se broj članova osoblja povećao s 11 na 15. Kako bi zauzeo vodeći položaj u području inovativnih tehnologija računalstva visokih performansi i kvantnog računalstva, EuroHPC znatno je proširen u okviru novog VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. U skladu s novom uredbom o osnivanju donesenom u srpnju 2021. Zajedničko poduzeće morat će u okviru novog VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. potrošiti više od 7 milijardi eura. U tu svrhu do 2023. treba zaposliti

dodatnih 39 članova osoblja. Zbog kašnjenja s donošenjem nove uredbe o osnivanju Zajedničko poduzeće moglo je pokrenuti nužne postupke zapošljavanja tek krajem 2021. te stoga tijekom 2021. nije moglo povećati broj osoblja. Budući da je Zajedničko poduzeće na kraju 2021. imalo samo 15 članova osoblja (četiri člana privremenog osoblja i 11 ugovornih djelatnika), moglo bi se suočiti s velikim poteškoćama u pogledu ljudskih resursa u vezi s upravljanjem tim novim zaposlenicima, povrh pitanja administrativnih i operativnih procesa koje tek treba uspostaviti.

3.9.25. Na kraju 2021., kao što je Sud istaknuo i u revizijskom izvješću za 2020.[127], odgovornost za dvije ključne funkcije (voditelj programa te voditelj administrativnih i financijskih poslova) i dalje je snosila jedna osoba, viši službenik za programe. Povrh toga, Zajedničko poduzeće još nije pokrenulo postupak zapošljavanja za voditelja administrativnih i financijskih poslova. Također, Zajedničko poduzeće zapošljavalo je tek jednog iskusnog projektnog službenika koji je obavljao pripremne i upravljačke radnje u vezi sa svim velikim infrastrukturnim projektima (nabava i postavljanje superračunala) u okviru prethodnog i trenutačnog VFO-a. Drugi je iskusni službenik upravljao tekućim mjerama povezanima s pozivima na podnošenje prijedloga u okviru programa Obzor 2020. u razdoblju 2019. – 2021. i novim pozivima na podnošenje prijedloga u okviru programa Obzor Europa. Odsutnost ključnog osoblja mogla bi negativno utjecati na kontinuitet poslovanja Zajedničkog poduzeća i ostvarivanje njegovih ciljeva, osobito s obzirom na izrazito tehničku prirodu infrastrukturnih projekata za superračunala i nužnost zapošljavanja visokokvalificiranog osoblja s vrlo specifičnim znanjima.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.9.26. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u ***Prilogu***.

[127] Godišnje izvješće Suda o zajedničkim poduzećima EU-a za 2020., odlomak 3.9.17.

Prilog – Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2020.	Zbog kašnjenja u zapošljavanju ključnog osoblja i učinka pandemije bolesti COVID-19 na planirane troškove za IT, komunikacije, službena putovanja, sastanke, događanja i druge usluge stope izvršenja za proračun za administrativna plaćanja (koji čini oko 1,5 % ukupnog raspoloživog proračuna) bile su na kraju 2020. znatno smanjene, i to na 16,5 %.	U tijeku
2020.	Proračun Zajedničkog poduzeća za operativna plaćanja za 2020. planirao se upotrijebiti za pretfinanciranje nabave triju prethodnika superračunala i pet superračunala (oko 135 milijuna eura) te za dovršene pozive na podnošenje prijedloga (oko 44 milijuna eura). Međutim, na kraju 2020. plaćanja pretfinanciranja bilo je moguće izvršiti samo za sklopljene ugovore povezane sa superračunalima LEONARDO i PetaSC u visini od otprilike 34 milijuna eura te za potpisane sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava u visini od otprilike 6 milijuna eura. To je dovelo do niske stope izvršenja za odobrena sredstava za operativna plaćanja, koja je iznosila 22,6 %.	Dovršeno
2020.	Zajedničko poduzeće uspostavilo je pouzdane postupke *ex ante* kontrole koji se temelje na pregledima financijske i operativne dokumentacije. Do kraja 2020. Zajedničko poduzeće velikim je dijelom uvelo Komisijin okvir unutarnje kontrole koji se temelji na 17 načela unutarnje kontrole. Međutim, kad je riječ o načelima kontrole koja se odnose na procjenu rizika te aktivnosti kontrole i praćenja, zajedničko poduzeće još mora dovršiti nekoliko mjera kako bi se zajamčilo njihovo djelotvorno funkcioniranje.	U tijeku

Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi (EuroHPC)

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2020.	Do kraja 2020. Zajedničko poduzeće nije osmislilo pouzdane postupke za potvrđivanje i ovjeravanje doprinosa u naravi koje su prijavili njegovi privatni članovi i države sudionice te nije uspostavilo odgovarajući računovodstveni postupak za priznavanje tih doprinosa u naravi. U takvoj situaciji Zajedničko poduzeće nije u mogućnosti upravljati dostizanjem minimalne razine doprinosa u naravi koje trebaju dati njegovi privatni članovi i države sudionice, niti ga može pratiti i izvješćivati o njemu.	U tijeku
2020.	Uzimajući u obzir trenutačno radno opterećenje Zajedničkog poduzeća u pogledu administrativnih i operativnih procesa te početak provedbe njegovih prvih važnih aktivnosti, Sud smatra da Zajedničko poduzeće trenutačno ne raspolaže s dovoljno osoblja. Tijekom utvrđivanja organizacijskog ustroja 2020. Zajedničko poduzeće ponajprije se usredotočilo na to da se pobrine za glavne operativne procese i zadaće, ali zanemarilo je potrebu za ključnim administrativnim osobljem, posebice za voditeljem službe za administrativne i financijske poslove te rukovoditeljem službe za koordinaciju unutarnje kontrole i revizije. U slučaju da ne riješi to pitanje manjka resursa Zajedničko poduzeće moglo bi se suočiti s nedostatcima u upravljanju financijama, proračunom i osobljem, kao i u procesima unutarnje kontrole za operativna plaćanja i doprinose u naravi. Naposljetku, visok udio ugovornog osoblja (74 %) može dovesti do znatne fluktuacije osoblja u bliskoj budućnosti, čime se dodatno povećava pritisak u nesigurnoj situaciji u pogledu osoblja Zajedničkog poduzeća.	U tijeku

Odgovor Zajedničkog poduzeća

Zajedničko poduzeće primilo je na znanje izvješće Suda.

Zajedničko poduzeće koje djeluje u okviru EURATOM-a

3.10. Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije (F4E)

Uvod

3.10.1. Europsko zajedničko poduzeće za međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER) i razvoj energije fuzije (F4E) osnovano je u travnju 2007. na razdoblje od 35 godina[128]. Jedna je od glavnih zadaća Zajedničkog poduzeća pružati doprinos Europske zajednice za atomsku energiju (Euratom) Međunarodnoj organizaciji za energiju fuzije ITER (ITER IO), koja je zadužena za provedbu projekta ITER. Iako su glavna fuzijska postrojenja u Cadaracheu u Francuskoj, sjedište Zajedničkog poduzeća nalazi se u Barceloni.

3.10.2. Članove osnivače čine Euratom, koji predstavlja Komisija, države članice Euratoma te Ujedinjena Kraljevina i Švicarska, koje su s Euratomom sklopile sporazum o suradnji do 2020.

3.10.3. U *tablici 3.10.1.* prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću.

Tablica 3.10.1. – Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2021	2020
Proračun za nova odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	742,7	794,8
Proračun za nova odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	1 048,7	878,0
Raspoloživi proračun za plaćanje (u milijunima eura) (1)	764,8	816,5
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) (1)	1 069,9	885,7
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca (2)	441	435

(1) Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine, namjenske prihode i sredstva preraspodijeljena u sljedeću godinu.
(2) Osoblje uključuje dužnosnike, privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu

3.10.4. Revizijski pristup Suda obuhvaća analitičke revizijske postupke, izravno dokazno ispitivanje transakcija na razini Zajedničkog poduzeća i korisnika te procjenu ključnih kontrola nadzornih i kontrolnih sustava Zajedničkog poduzeća. Rezultatima tih aktivnosti pridodaju se

[128] Odluka Vijeća 2007/198/Euratom od 27. ožujka 2007. o osnivanju Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije i davanju povlastica tom poduzeću.

dokazi prikupljeni radom drugih revizora i analizom informacija koje dostavlja uprava Zajedničkog poduzeća.

Za opis osnove za mišljenje Suda, odgovornosti uprave i osoba zaduženih za upravljanje te odgovornosti revizora za reviziju računovodstvene dokumentacije i povezanih transakcija vidjeti odjeljak 3.1. ovog izvješća. Potpis na stranici ***151***. sastavni je dio mišljenja.

Izjava o jamstvu koju Sud upućuje Europskom parlamentu i Vijeću – izvješće neovisnog revizora

Mišljenje

3.10.5. Sud je obavio reviziju:

(a) računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća F4E, koja se sastoji od financijskih izvještaja[129] i izvješća o izvršenju proračuna[130] za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2021., te

(b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.10.6. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća F4E za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje tog Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2021. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

[129] Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

[130] Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

Prihodi

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.10.7. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.10.8. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2021. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

Posebne napomene

3.10.9. Ne dovodeći u pitanje mišljenje izraženo u odlomcima ***3.10.6***. i ***3.10.8***., Sud skreće pozornost na odlomke ***3.10.12***. i ***3.10.13***., u kojima stoji da se u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Zajedničkog poduzeća F4E za financijsku godinu 2021. prikazuje njegova procjena ukupnih troškova za dovršetak ispunjavanja obveza za projekt ITER, koji su procijenjeni na 18,3 milijarde eura (u vrijednostima iz 2021.). Međutim, promjene ključnih pretpostavki za relevantnu procjenu i izloženost riziku mogu dovesti do znatnih povećanja troškova i/ili dodatnih kašnjenja u provedbi projekta ITER.

Ostala pitanja

3.10.10. Ne dovodeći u pitanje mišljenje izraženo u odlomku ***3.10.6***., Sud skreće pozornost na činjenicu da je Rusija član ITER-IO-a te da ima obvezu da na gradilište ITER-a u Francuskoj (Cadarache) isporuči nekoliko komponenti za projekte ITER-a i da pruža godišnje doprinose ITER-IO-u. Zbog toga postoji rizik od daljnjih kašnjenja i povećanja troškova za projekt ITER.

3.10.11. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o procjeni troškova na završetku za ITER

3.10.12. Zajedničko poduzeće redovito izrađuje procjenu ukupnih troškova do završetka ispunjavanja svojih obveza za projekt ITER, takozvanu procjenu na završetku projekta. To uključuje troškove faze izgradnje i operativne faze do 2035. te faze stavljanja izvan pogona i deaktivacije do 2042. Na kraju 2021. Zajedničko poduzeće procijenilo je te ukupne troškove na 18,3 milijarde eura (u vrijednostima iz 2021.). Taj iznos obuhvaća ukupna plaćanja izvršena do kraja 2021. koja su dosezala 8,3 milijarde eura i buduća plaćanja procijenjena na 10 milijardi eura (u vrijednostima iz 2021.).

3.10.13. Međutim, promjene ključnih pretpostavki za navedenu procjenu i promjene izloženosti riziku mogu dovesti do dodatnih povećanja troškova i kašnjenja projekta. Sljedeći događaj mogao bi znatno utjecati na procjenu na završetku projekta za 2021.:

- novi temeljni plan za projekt ITER: procjena na završetku projekta zasniva se na važećem temeljnom planu projekta ITER koji je Vijeće ITER-a odobrilo u studenome 2016. Vijeće ITER-a, međutim, planira tijekom prvog tromjesečja 2023. donijeti novi temeljni plan, za koji se očekuje da će znatno utjecati na najraniji mogući i tehnički izvediv datum, a time i na procjenu na završetku projekta.

- zahtjevi u pogledu nuklearne sigurnosti: Francusko tijelo za nuklearnu sigurnost (NSA) snosi krajnju odgovornost za odobravanje svih budućih promjena u projektiranju koje utječu na zahtjeve u pogledu nuklearne sigurnosti. U tom je kontekstu Zajedničko poduzeće početkom 2021. službeno zatražilo odobrenje NSA-a za novi projekt i tehnologiju za zavarivanje za sastavljanje komponenti u iskopu za tokamak, što je ireverzibilan proces. NSA je tek u siječnju 2022. od Zajedničkog poduzeća zatražio dodatne informacije da može dovršiti analizu. Iako je odobrenje NSA-a uobičajen korak u procesu koji ITER-IO provodi za sastavljanje komponenti, on ipak može uzrokovati dodatno kašnjenje od nekoliko mjeseci i time utjecati na procjenu na završetku projekta; i

- procjena troškova za kompleks vrućeg laboratorija: predmetna procjena nije mijenjana, a trenutačan stupanj zrelosti zahtjeva Međunarodne organizacije za ITER u pogledu dizajna ne omogućava F4E-u da pripremi vjerodostojnu procjenu troškova.

Opažanja o zakonitosti i pravilnosti transakcija

Doprinosi poslodavca koje Zajedničko poduzeće treba uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje

3.10.14. Od 1. siječnja 2016. zajednička poduzeća koja se tek djelomično financiraju iz općeg proračuna EU-a trebaju uplaćivati u sustav EU-a za mirovinsko osiguranje dio doprinosa poslodavca koji odgovara udjelu njihovih prihoda koje ne subvencionira EU u njihovim

ukupnim prihodima[131]. Budući da Komisija nije ni predvidjela te rashode u proračunima zajedničkih poduzeća ni službeno zatražila uplate, F4E još nije uplatio te doprinose.

3.10.15. U skladu s Komisijinim smjernicama zajedničkim poduzećima, u kojima Komisija iznosi svoje stajalište o tom nalazu, Komisijin Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu trebao bi za svako zajedničko poduzeće izračunati doprinose poslodavca kao postotak prihoda koje ne financira EU u odnosu na ukupne prihode zajedničkog poduzeća, uključujući prihode koje ne financira EU namijenjene operativnim rashodima[132]. Taj postotni udio za F4E bio je utvrđen na 21,6 %, odnosno oko 5,8 milijuna eura, za razdoblje 2017. – 2020. te na 19,8 %, odnosno oko 1,5 milijuna eura, za 2021. Tim smjernicama u obzir se uzimaju isključivo relevantne odredbe Pravilnika o osoblju[133] kad je riječ o određivanju metode izračunavanja plaćanja koje zajedničko poduzeće izvršava za doprinos poslodavca proračunu EU-a na temelju prihoda. Međutim, relevantnim odredbama statuta F4E-a[134] utvrđuje se da ukupni iznos doprinosa članova ne smije premašiti 10 % godišnjih administrativnih troškova Zajedničkog poduzeća, čime bi doprinos poslodavca za Zajedničko poduzeće iznosio oko 740 013 eura godišnje (na temelju iznosa za 2021.). Istodobnim postojanjem tih različitih zakonskih odredbi dolazi do rizika od razrade različitih interpretacija u vezi s izračunom doprinosa poslodavca za zajednička poduzeća kojima se mogu proizvesti nejednaki financijski učinci.

Opažanja o upravljačkim i kontrolnim sustavima

3.10.16. Zajedničko poduzeće uvelo je znatne izmjene u svoju organizacijsku strukturu tijekom 2021., posebice u strukturu upravljanja projektima u okviru programa za antene.

---

[131] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

[132] U svrhu pojednostavnjenja Komisija je predložila procjenu doprinosa poslodavca zajedničkih poduzeća sustavu mirovinskog osiguranja EU-a s pomoću jednog postotnog udjela tijekom cijelog razdoblja poslovanja zajedničkog poduzeća, koji je utvrđen na temelju članskih doprinosa koji potječu i koji ne potječu iz EU-a te koji su predviđeni odgovarajućim pravnim aktom zajedničkog poduzeća.

[133] Članak 83.a Uredbe br. 31 (EEZ), br. 11 (EZAE) o utvrđivanju Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju.

[134] Članak 12. Statuta F4E-a priloženog Uredbi o osnivanju F4E-a te članci 2. i 3. Priloga II. Statutu F4E-a.

3.10.17. Tijekom 2020. i 2021. Zajedničko poduzeće također je bilo predmet redovitih godišnjih procjena vanjskih stručnjaka i intenzivnih unutarnjih revizija u vezi s većinom ključnih područja djelovanja. Provedba korektivnih mjera u odgovoru na rezultate revizija i procjena u svrhu otklanjanja utvrđenih rizika dovela je do povećanja administrativnog opterećenja, a nije se moglo zaključiti jesu li dodatne kontrole učinkovite te poboljšava li se njima sustav.

3.10.18. U studenome 2021. osoblje F4E-a započelo je štrajk. Provedbom unutarnjih i vanjskih procjena upravljanja te nekoliko internih upitnika utvrđeno je da su glavni razlozi narušavanja radnog okruženja Zajedničkog poduzeća bili nedostatci na razini višeg rukovodstva (npr. netransparentno i disfunkcionalno donošenje odluka i izostanak socijalnog dijaloga). Nadalje, nerazmjernom upotrebom vanjskih kadrovskih resursa povećali su se izazovi i rizici za radno okruženje, što su predstavnici osoblja Zajedničkog poduzeća potvrdili nadležnim povjerenicima iz Komisijina kolegija u službenim dopisima. U svojem je odgovoru na te dopise Komisija (GU ENER) izjavila da će godišnja procjena F4E-a za 2022. biti usmjerena isključivo na pitanja upravljanja ljudskim resursima i pozvala F4E da se za svoj upravljački tim koristi sveobuhvatnom procjenom upravljanja.

3.10.19. Kao odgovor na takvo stanje Zajedničko poduzeće pokrenulo je nekoliko mjera za poboljšanje radnog okruženja i dobrobiti osoblja. Te su mjere uključene u plan za uvođenje promjena u čijem su središtu prekomjerno radno opterećenje, loša radna atmosfera i nedostatak komunikacije uprave o planiranim organizacijskim promjenama.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.10.20. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u ***Prilogu***.

Prilog – Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2019.	Skupina vanjskih stručnjaka svake godine obavlja procjenu Zajedničkog poduzeća. To stručno povjerenstvo utvrdilo je nekoliko problema i rizika na razini višeg rukovodstva i korporativne kulture. Ta bi situacija, ako se ne riješi, mogla negativno utjecati na radnu učinkovitost osoblja.	U tijeku
2019.	Zbog ograničenja u planu radnih mjesta u pogledu statutarnog osoblja Zajedničko poduzeće sve češće angažira ugovorne ili vanjske djelatnike. Broj takvih djelatnika tijekom 2019. već je dosegnuo oko 62 % statutarnog osoblja Zajedničkog poduzeća. Služba Zajedničkog poduzeća za ljudske resurse nema ažurirane informacije o broju tih djelatnika jer je upravljanje tom službom decentralizirano na razini odjela ili uprava. Ta situacija nosi sa sobom znatan rizik za Zajedničko poduzeće u pogledu zadržavanja stručnjaka s ključnim kompetencijama, nejasne kontrole odgovornosti, mogućih sudskih sporova i smanjene učinkovitosti osoblja zbog decentraliziranog upravljanja.	Predstoji
2020.	Zajedničko poduzeće procijenilo je da pandemija bolesti COVID-19 ima ozbiljan, ali ne i znatan učinak. Do travnja 2021. pandemija je prouzročila kašnjenja od najviše četiri mjeseca za određene elemente koje treba realizirati, što je dovelo do povećanja troškova za otprilike 47 milijuna eura (u vrijednostima iz 2008.) za cjelokupni projekt ITER-a. U slučaju pogoršanja pandemije tijekom 2021. moglo bi doći do dodatnih posljedica.	U tijeku

Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije (F4E)

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2020.	Za razliku od radnih procedura u okviru sustava ABAC, aplikacija za bilježenje odstupanja, dopuna i izmjena ugovora ne može pružiti dokaze o tome da je osoblje pravilno razumjelo sadržaj određenog dokumenta i potpisalo ga vlastitim potpisom.	Dovršeno
2020.	Zajedničko poduzeće u svojem je centraliziranom sustavu autentifikacije za upravljanje ugovorima uz pojedinačne korisničke račune izradilo i račune za skupine korisnika s virtualnim identitetima kako bi olakšalo upravljanje svojim lokalnim IT aplikacijama. Međutim, do kraja 2020. namjenski račun za skupinu korisnika izrađen za direktora Zajedničkog poduzeća F4E upotrebljavao se i za odobravanje i potpisivanje niza važnih dokumenata. Ta je praksa u suprotnosti s osnovnim načelima politike Zajedničkog poduzeća o upravljanju pristupom informacijskim i komunikacijskim tehnologijama kojom se jasno zahtijeva da korisnički računi budu jedinstveni i povezani s jednim korisnikom. To se stoga smatra ključnim nedostatkom u unutarnjoj kontroli jer je svim osobama uključenima u određeni skupni račun omogućeno obavljati radnje koje bi isključivo trebao obavljati nadležni dužnosnik za ovjeravanje.	Dovršeno

Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije (F4E)

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2020.	Cilj je okvira Zajedničkog poduzeća za delegiranje ovlasti centralizirati ovlasti delegirane odgovornim dužnosnicima za ovjeravanje te se njime, među ostalim, jamči ažuriran uvid u sve odobrene delegirane ovlasti i pojedinosti u vezi s imenovanjem zamjenika u Zajedničkom poduzeću. Međutim, prema stanju na kraju 2020. okvir za delegiranje ovlasti u sklopu lokalnih IT aplikacija Zajedničkog poduzeća nije omogućavao automatsko utvrđivanje tehničkih delegiranih ovlasti (odnosno prava korisnika za odobravanje transakcija), već je umjesto toga svaki nadležni dužnosnik za ovjeravanje morao odobriti odgovarajuću osobu kojoj će delegirati ovlasti na temelju okvira koji je odobrio direktor Zajedničkog poduzeća. Nadalje, delegirane ovlasti predviđene ugovorima (odnosno ovlasti za potpisivanje obvezujućih odluka pod određenim uvjetima) dodjeljuju se i drugim članovima osoblja Zajedničkog poduzeća osim nadležnog dužnosnika za ovjeravanje (odnosno dužnosnika nadležnog za predmetni ugovor). To nije vidljivo iz okvira Zajedničkog poduzeća za delegiranje ovlasti.	Dovršeno
2020.	Naposljetku, za razliku od radnih procedura u okviru sustava ABAC, nad aplikacijom za bilježenje odstupanja, dopuna i izmjena ugovora nikad nije provedena revizija u svrhu unutarnje kontrole kojom bi se zajamčila da su prava za odobravanje transakcija usklađena s ovlastima delegiranima osoblju. Stoga postoji veliki rizik od toga da slučajevi neusklađenosti zbog nepoštovanja politike Zajedničkog poduzeća o delegiranju ovlasti nisu niti utvrđeni niti ublaženi.	Dovršeno
2020.	Iako je Zajedničko poduzeće 2016. započelo upotrebljavati aplikaciju za bilježenje odstupanja, dopuna i izmjena ugovora za pravne obveze ili upravljanje ugovorima (2020. i za izvorne ugovore), i time kao dodatan izvor računovodstvenih i financijskih podataka, potvrđivanje valjanosti računovodstvenog sustava Zajedničkog poduzeća nije obavljeno od 2013. godine. Takva je situacija u suprotnosti s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća, u skladu s kojom je nakon svake veće izmjene potrebno obaviti potvrđivanje valjanosti računovodstvenog sustava.	Dovršeno

Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije (F4E)

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2020.	Postupci zapošljavanja koje je Zajedničko poduzeće provelo 2020. nisu bili dovoljno transparentni kad je riječ o sastavljanju konačnog popisa kandidata koji će biti pozvani u sljedeću fazu ocjenjivanja (razgovori i pismeni ispiti). Posebice nije jasno na koji je način odbor za odabir uzeo u obzir kriterije u vezi s prednostima za odabir kandidata koji se uvrštavaju u uži popis.	Dovršeno
2020.	Metoda Zajedničkog poduzeća za izračun godišnjih doprinosa članova za 2020. nije bila u skladu s odgovarajućim odredbama Financijske uredbe Zajedničkog poduzeća. Zajedničko poduzeće nije prikupljalo doprinose na temelju procjena doprinosa koje je donio njegov upravni odbor, već na temelju nacrta procjene koji još nije bio donesen.	Dovršeno
2020.	Zajedničko poduzeće upotrebljava vlastiti portal za e-nabavu, koji nije u cijelosti sinkroniziran s Komisijinim rješenjem za e-nabavu. Buduća usavršavanja alata za e-nabavu kojim se služi Zajedničko poduzeće F4E mogla bi dovesti do nepotrebnog udvostručavanja s obzirom na Komisijine razvojne napore i ulaganja. To ne bi išlo u prilog načelu jedinstvenog „područja elektroničke razmjene podataka” za sudionike koje je predviđeno Financijskom uredbom EU-a.	—

Odgovor Zajedničkog poduzeća

3.10.9. Pogledajte odgovor na odjeljak 3.10.13.

3.1.10. F4E pomno razmatra situaciju. Podrazumijeva se da će Rusija dati sve od sebe da pronađe rješenje za svoj doprinos u naturi i novcu ITER-u. Potencijalni učinak na raspored i troškove u ovoj fazi nije moguće odrediti.

3.10.13. Sva tri prepoznata područja i dalje predstavljaju rizik za raspored i troškove, kojim aktivno upravlja F4E. Sve se promjene u riziku prate i iznose upravnom odboru F4E. Međutim, ostaje rizik od daljnjeg kašnjenja povezan s poteškoćama do kojih je došlo nakon zavarivanja sektora vakuumske komore, što je izvan dopuštenog odstupanja): uglavnom ako se ne provede potreban popravak, nastat će kašnjenje u otpuštanju točke zadržavanja za početak aktivnosti zavarivanja i odgoda u samoj radnji zavarivanja za što odgovornost preuzima NSA. Za vruću ćeliju (HC), F4E zajedno s Komisijom trenutačno radi na tome da smanji zahtjeve i specifikacije za HC zgrade koliko god je prihvatljivo. Trošak će biti poznat s dovoljnom točnošću (klasa 3) tek nakon izrade idejnog projekta.

3.10.14. F4E nije pružio doprinos mirovinskom sustavu EU-a od 2016. jer se pretpostavljalo da se obveza doprinosa odnosi samo na tijela EU-a koja se financiraju prikupljanjem naknada ili primanjem doprinosa od privatnog sektora.

3.10.15. F4E će izračunati iznos doprinosa poslodavca mirovinskom sustavu na temelju smjernica Glavne uprave za proračun i nakon konzultacija s Glavnom upravom za proračun i Glavne uprave za energetiku.

3.10.16. Implementacija matrične strukture usmjerene na projekt pokrenuta je 2011. kao odgovor na zahtjeve Vijeća za konkurentnost Europske unije. Organizacija se razvila prošlog desetljeća, s daljnjim produljenjem matrične strukture 2016. i osnivanjem odjela za upravljanje projektima, komercijalnog odjela te odjela za dostavu ITER-a. Godine 2019. matrična je struktura konsolidirana i optimizirana predstavljanjem funkcija komercijalnog voditelja, voditelja projekata i voditelja programa. Upravni odbor F4E uspostavio je radnu skupinu za analizu moguće optimizacije organizacijske strukture koja će se dati na razmatranje novom direktoru F4E.

3.10.17. Od 2015. F4E je implementirao 711 aktivnosti, iz internih revizija uspješnosti (IAC i IAS), vanjskih revizija uspješnosti (Europski revizorski sud) i aktivnosti kao odgovor na godišnju procjenu Upravnog odbora. U većini slučajeva to je značilo dodatne i složenije kontrole, ali uvijek kao odgovor na preporuke nezavisnih davatelja osiguranja. Također sustav za unutarnju kontrolu i provedbu preporuka uvijek je nadgledao Revizijski odbor F4E u ime Upravnog

odbora. Postojeća strategija unutarnje kontrole, koju je Revizijski odbor predstavio u lipnju 2021., objašnjava sustav i njegove elemente.

Pojačani nadzor i provedba preporuka za reviziju i procjenu obavlja se s pomoću integracije u alat RAPID koji je predstavljen 2014. RAPID centralizira kontrolu preporuka koje dolaze od raznih davatelja osiguranja i izbjegava dvostruke i oprečne zahtjeve.

Zbog poboljšane koordinacije i odgovora na preporuke i opažanja raznih davatelja osiguranja broj preporuka i radnji „u tijeku" znatno se smanjio tijekom godina, pokazujući napredak u funkcioniranju sustava unutarnje kontrole i njegove razine zrelosti. Radnje za poboljšanje nadzire i Upravljački odbor za poboljšanje F4E, predstavljen 2016., radi razvoja koherentnih i koordiniranih inicijativa poboljšanja i optimizacije.

3.10.19. Važno je naglasiti da je novost naših napora transformacije holistički pristup potrebnoj promjeni.

Ovo je izvješće usvojilo IV. revizijsko vijeće, kojim predsjeda član Revizorskog suda Mihails Kozlovs, na sastanku održanom u Luxembourgu 20. rujna 2022.

za Revizorski sud

Klaus-Heiner Lehne
predsjednik

Pokrate i skraćeni nazivi

ARTEMIS	Zajedničko poduzeće ARTEMIS za provedbu zajedničke tehnološke inicijative o ugrađenim računalnim sustavima
BBI	Zajedničko poduzeće za bioindustriju
CA	Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo
CAS	Zajednička služba GU-a RTD za reviziju
CBE	Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo
CEF	Instrument za povezivanje Europe
Clean H2	Zajedničko poduzeće za čisti vodik
CMFC	sustav za središnje upravljanje financijskim doprinosima
CS	Zajedničko poduzeće „Clean Sky”
DNDA	Doprinosi u naravi za dodatne aktivnosti
DNOA	Doprinosi u naravi za operativne aktivnosti
ECCC	Europski stručni centar za kibersigurnost
ECSEL	Zajedničko poduzeće za elektroničke komponente i sustave
ENIAC	Europsko savjetodavno vijeće za inicijativu u području nanoelektronike
EPPO	Ured europskog javnog tužitelja
EPRV	ekvivalent punoga radnog vremena
EU-Rail	Zajedničko poduzeće za europsku željeznicu
Euratom	Europska zajednica za atomsku energiju
EuroHPC	Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi
F4E	Zajedničko poduzeće „Fuzija za energiju”
FCH	Zajedničko poduzeće za gorivne članke i vodik
FP7	Sedmi okvirni program za istraživanja i tehnološki razvoj (2007. – 2013.)
GH	Zajedničko poduzeće za globalno zdravlje (nasljednik Partnerstva europskih zemalja i zemalja u razvoju u području kliničkih studija)
GU CNECT	Glavna uprava Europske komisije za komunikacijske mreže, sadržaje i tehnologije
GU ENER	Glavna uprava Komisije za energetiku

GU MOVE	Glavna uprava Komisije za mobilnost i promet
GU RTD	Glavna uprava Komisije za istraživanje i inovacije
IHI	Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativno zdravlje
IMI	Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativne lijekove
ITER	Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (engl. *International Thermonuclear Experimental Reactor*).
ITER-IO	Međunarodna organizacija za energiju fuzije ITER
KDT	Zajedničko poduzeće za ključne digitalne tehnologije
MRevS	Međunarodni revizijski standardi Međunarodne federacije računovođa
NSA	Francusko tijelo za nuklearnu sigurnost
OLAF	Europski ured za borbu protiv prijevara
S2R	Zajedničko poduzeće „Shift2Rail” (Europska inicijativa za željeznice)
SESAR	Zajedničko poduzeće za istraživanje u području upravljanja zračnim prometom jedinstvenog europskog neba
SNS	Zajedničko poduzeće za pametne mreže i usluge
Standardi ISSAI	međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI)
TEN-T	Transeuropska prometna mreža
UFEU	Ugovor o funkcioniranju Europske unije
VFO	Višegodišnji financijski okvir

AUTORSKA PRAVA

© Europska unija, 2022.

Politika Europskog revizorskog suda (Sud) o ponovnoj uporabi sadržaja utvrđena je u Odluci Suda br. 6-2019 o politici otvorenih podataka i ponovnoj uporabi dokumenata.

Osim ako je drukčije navedeno (npr. u pojedinačnim napomenama o autorskim pravima), sadržaj Suda koji je u vlasništvu EU-a ima dozvolu Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0). Stoga je opće pravilo da je ponovna uporaba dopuštena pod uvjetom da se na odgovarajući način navede izvor i naznače eventualne promjene. Osoba koja ponovno upotrebljava sadržaj Suda ne smije izmijeniti izvorno značenje ili poruku. Sud ne snosi odgovornost za posljedice ponovne uporabe.

Ako određeni sadržaj prikazuje osobe čiji je identitet moguće utvrditi, npr. u slučaju fotografija koje prikazuju osoblje Suda, ili ako uključuje djela trećih strana, potrebno je zatražiti dodatno dopuštenje.

U slučaju dobivanja takvog dopuštenja njime se poništava i zamjenjuje prethodno opisano opće dopuštenje i jasno se navode sva ograničenja koja se primjenjuju na uporabu tog sadržaja.

Za uporabu ili reprodukciju sadržaja koji nije u vlasništvu EU-a dopuštenje se po potrebi mora zatražiti izravno od nositelja autorskih prava:

Softver ili dokumenti na koje se primjenjuju prava industrijskog vlasništva, kao što su patenti, žigovi, registrirani dizajn, logotipi i nazivi, nisu obuhvaćeni politikom Suda o ponovnoj uporabi sadržaja.

Na internetskim stranicama institucija Europske unije unutar domene europa.eu dostupne su poveznice na internetske stranice trećih strana. Sud nema nikakvu kontrolu nad njihovim sadržajem te je stoga preporučljivo da provjerite njihove politike zaštite osobnih podataka i autorskih prava.

Upotreba logotipa Suda

Logotip Suda ne smije se upotrebljavati bez prethodne suglasnosti Suda.

QJ-07-22-667-HR-N

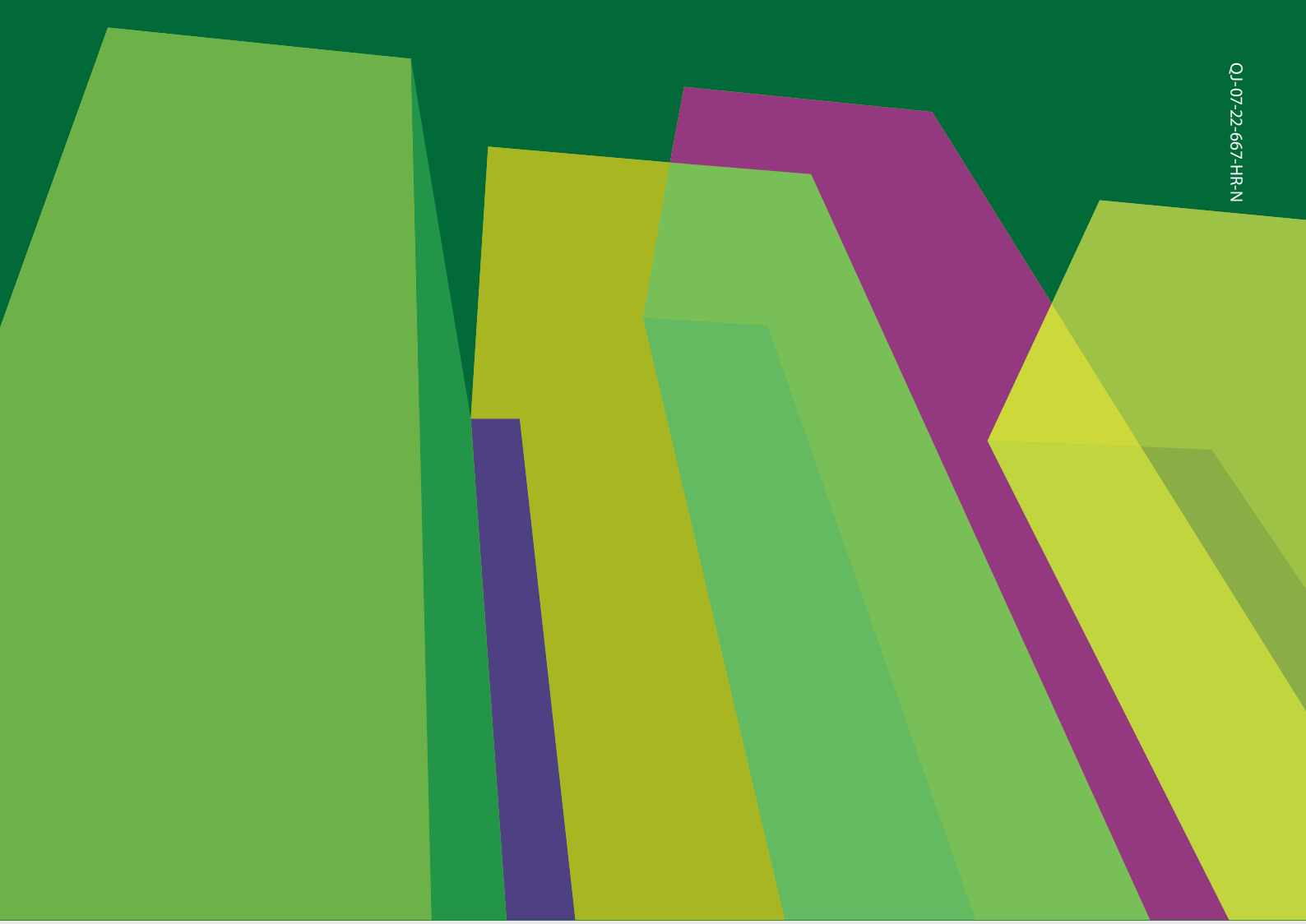

EUROPSKI
REVIZORSKI
SUD

Ured za publikacije
Europske unije

ISBN 978-92-847-8598-8